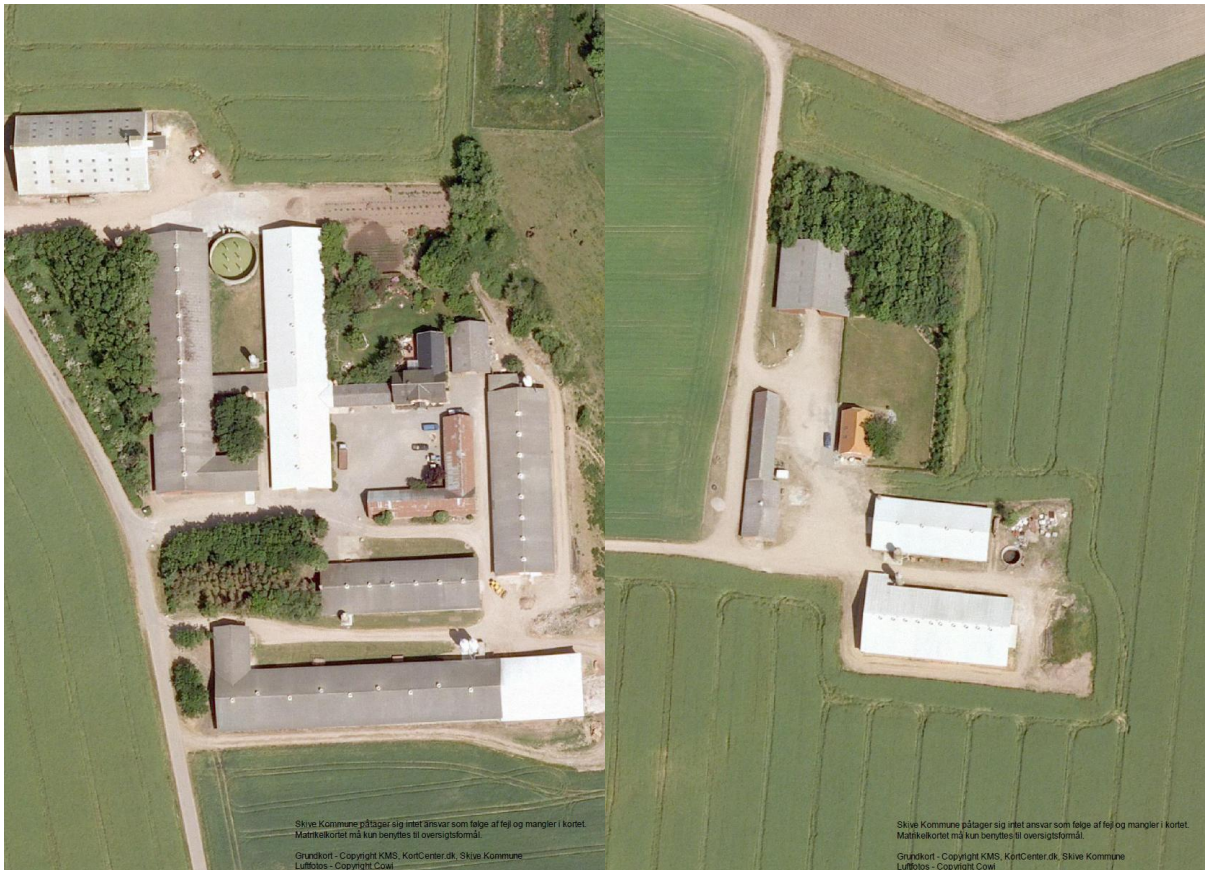

Miljøgodkendelse af Brønddal 1-3, 7860 Spøttrup

v/ I/S Nørbygaard, Brønddal 3, 7860 Spøttrup,

efter § 12, stk. 2 i LBK nr. 1486 af 4. december 2009.

Meddelt d. 9. august 2011

Miljøgodkendelse af udvidelse og ændring af eksisterende fjerkræproduktion fra 351 til 379 dyreenheder i eksisterende staldanlæg.

Godkendelse af husdyrbrug i henhold til Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (LBK nr. 1486 af 4. december 2009), herefter kaldet Husdyrgodkendelsesloven og Miljøbeskyttelsesloven (lov nr. 358 af 6. juni 1991, jf. lovbekendtgørelse nr. 1757 af 22. december 2006).

Ansøger:

Navn:	I/S Nørbygaard
Adresse:	Brønddal 3, 7860 Spøttrup
Telefon:	97568044/40588044
E-mail:	sep@lmo.dk (rådgivers mail)

Bedrift:

Navn:	I/S Nørbygaard v/Folmer Østergaard Madsen, Jan Østergaard Madsen og Leila Østergaard Goul
Adresse:	Brønddal 1-3, 7860 Spøttrup
Matr. nr.:	4a, Sdr. Lem By, Lem
CVR-nummer:	27 38 58 77
P-nr.:	1.010.592.204

Ejer husdyrbrug:

Navn:	I/S Nørbygaard v/Folmer Østergaard Madsen, Jan Østergaard Madsen og Leila Østergaard Goul
Adresse:	Brønddal 1-3, 7860 Spøttrup
CHR-nr.:	73617

Ejer ejendom:

Navn:	Folmer Østergaard Madsen, Jan Østergaard Madsen og *Leila Østergaard Goul
Adresse:	Brønddal 3, 7860 Spøttrup
Telefon:	97568044

*Adresse: Engtoften 6, 7860 Spøttrup

Kontaktperson:

Navn:	Folmer Østergaard Madsen
Adresse:	Brønddal 3, 7860 Spøttrup
Telefon:	97568044/40588044

Vigtige datoer:

Ansøgningens annoncering	14.7.2010	Godkendelsens annoncering	17.8.2011
Klagefristen udløber den	14.9.2011	Næste regelmæssige revurdering	14.9.2019

Kort beskrivelse af det ansøgte projekt:

Der er tale om en ændring og udvidelse af den eksisterende fjerkræbesætning på Brønddal 1 og 3. Den nuværende, tilladte produktion med æglæggende høns og hønniker søges ændret til produktion af hønniker.

Ansøger redegør i ansøgningen for fremtidsplanerne på ejendommen:

Efterspørgslen efter hønniker er ændret, da videre opdræt til æglæggere nu foregår i flere forskellige typer staldanlæg med større fokus på benstyrke m.m. For at tilpasse sig efterspørgslen og fortsat være en betydende aktør i hønnikeopdræt i Danmark ændres Brønddal 3 til udelukkende at have hønnikeopdræt.

Hønnikeopdræt tilpasses afsætning til æglæggere i henholdsvis; gulvdrift, voliere eller buroopdrætsystemer. (Da IT ansøgningssystemet ikke indeholder staldanlæg til hønniker i voliereopdræt, er voliereopdræt anført som gulvdrift i ansøgningen, da staldanlægget beregningsmæssigt kan sidestilles med gulvdrift mht. ammoniakemission, lugtberegninger m.m.).

Husdyrbruget søges godkendt til en årsproduktion på 530.200 hønniker, hvilket er en udvidelse på 27 dyreenheder i forhold til det nuværende tilladte dyrehold. Der etableres nyt gødningshus på Brønddal 1. Der etableres vaskehal på Brønddal 3, som efter Skive Kommunes vurdering ikke er godkendelsespligtig. Der er foretaget to ugers nabohøring af vaskehallen og der er meddelt tilladelse til vaskehallen i medfør af § 19 i husdyrlovbekendtgørelsen. Staldene renoveres til staldsystemer, der anvender bedste tilgængelige teknik, og som tilgodeser de dyrevelfærdsmæssige krav til opdræt af hønniker. Den eksisterende gyllebeholder på Brønddal 3, på ansøgningens situationsplan angivet som bygning nr. 22, overdækkes, en del af sidevæggen brydes ned, og beholderen anvendes fremadrettet til at opbevare fast gødning. Denne ændrede anvendelse godkendes under forudsætning, af at den fremtidige anvendelse af gyllebeholderen som møddingsplads sker i overensstemmelse med den til enhver tid gældende husdyrgødningsbekendtgørelse.

Tilladt nudrift og ansøgt husdyrproduktion

Brønddal 1-3					
Tilladt nudrift			Ansøgt produktion		
Dyreart	Stk./år	DE	Dyreart	Stk./år	DE
Æglæggende høns	34.590	208,4	Hønniker (afgangsvægt 1,17 kg)	530.200	378,7
Hønniker	200.200	143,0			
I alt		351,4			378,7

Det generelle reduktionskrav til ammoniakfordampning

Det generelle reduktionskrav til ammoniak er på 15 %, da der er ansøgt om en fjerkræproduktion. Kravet er overholdt med 5.043 kg. Der er indtastet korrektioner af proteinprocent, samt kg foder pr. enhed i ansøgningen.

Generelle afstandskrav

Der etableres en vaskehal i forlængelse af bygning 71 på Brønddal 3, samt et gødningshus i tilknytning til bygning 10 på Brønddal 1. Placeringen af vaskehallen og af gødningshuset er efter Skive Kommunes oplysninger i overensstemmelse med de generelle afstandskrav i husdyrgodkendelseslovens kapitel 2, § 6, 7 og 8.

Offentlighedsfaser

Ansøgningen om godkendelse er offentliggjort i Midt på Ugen den 14. juli 2010 med 2 ugers høringsfrist. Projektet angik på daværende tidspunkt en udvidelse op til 415 dyreenheder. Projektet er siden hen revideret, og der søges et mindre dyrehold, men samme produktionsform og i de samme bygninger.

Skive Kommune har ikke modtaget hørings svar i løbet af offentlighedsfasen, som fulgte efter annonceringen den 14. juli 2010. Skive Kommune har vurderet, at ændringen af projektet, hvor det søgte dyrehold er nedskrevet, ikke har krævet en ny annoncering, da projektændringen består i, at der søges om et mindre dyrehold.

Skive Kommunes udkast til godkendelse er sendt i seks ugers høring hos naboer og sagens øvrige parter fra den 9. juli 2011 til den 22. juli 2011. Skive Kommune har ikke modtaget hørings svar i perioden.

Godkendelsen er udarbejdet af:

Skive Kommune
Natur og Miljø
Kirke Allé 1
7860 Spøttrup

Tilsynsmyndighed:

Skive Kommune
Natur og Miljø
Kirke Allé 1
7860 Spøttrup

Sagsbehandler: Simon Bach Nielsen

Kvalitetskontrol: Pernille Fog (afsnit 4.4 desuden kvalitetskontrolleret af Hans-Jakob Sørensen)

Indholdsfortegnelse

1.	ANSØGNING OG GODKENDELSE	7
1.1	Ansøgning.....	7
1.2	Godkendelse	7
2.	GENERELLE FORHOLD	8
2.1	Generelle forhold og informationer	8
2.2	Årsproduktion - staldbelægning	11
3.	STALDANLÆG.....	12
3.1	Drift af staldanlæg	12
3.2	Ammoniakreducerende tiltag	13
3.3	Lugt	17
3.4	Støj og transport.....	19
3.5	Lysforhold.....	21
3.6	Gyllebeholdere og gyllehåndtering.....	22
3.7	Spildevand og overfladevand	23
3.8	Skadedyrsbekæmpelse.....	24
3.9	Håndtering af farlige produkter.....	25
3.10	Driftskontrol	27
3.11	Renere teknologi og BAT.....	29
4.	UDBRINGNINGSAREALER.....	31
4.1	Udbringning af husdyrgødning	31
4.2	Naturbeskyttelse og ammoniak.....	33
4.3	Nitratudvaskning	34
4.4	Fosfor	36
5.	KONKLUSION	41
6.	GODKENDELSENS GYLDIGHED, KLAGEVEJLEDNING OG UNDERRETNING.....	42
6.1	Godkendelsens gyldighed.....	42
6.2	Klagevejledning og søgsmål.....	43
6.3	Underretning om godkendelsen	43
Bilag 1.	Grundlag for vilkår og lovgivning	46
Bilag 2.	Kort over ejendommen (luftfoto 2009, 1:4000).....	47
Bilag 3.	Beskyttet natur og Natura 2000	48
Bilag 4.	Driftsbygninger.....	49

Bilag 5. Afløbsplan.....	50
Bilag 6.1 Kvittering for aflevering af farligt affald.....	51
Bilag 6.2 EAK-koder, landbrug.....	52
Bilag 7. Beredskabsplan	53
Bilag 8. Arealer, som er udgået af det søgte projekt.....	66
Bilag 9. Udbringningsarealer	67
Bilag 10. Ansøgers notat om ammoniaktab fra buranlæg.....	69
Bilag 11. Ansøgers BAT-redegørelse.....	70
Bilag 12. Hedegaards kvalitetsprogram	79
Bilag 13. Vurdering, jf. Miljøstyrelsens vejledning	99
Bilag 14. Ansøgningskema 18430, version 7	108

1. ANSØGNING OG GODKENDELSE

1.1 Ansøgning

I/S Nørbygaard har søgt om miljøgodkendelse af dyreholdet på Brønddal 1-3, 7860 Spøttrup.

Ansøgningen er første gang modtaget via www.husdyrgodkendelse.dk af Skive Kommune den 15. juni 2010.

Ansøgningen bygger på oplysningskrav ved ansøgning om godkendelse af husdyrbrug

- LBK nr. 1486 af 4/12/2009, Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.
- BEK nr. 294 af 31/3/2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug med senere ændringer.

1.2 Godkendelse

Baseret på de givne oplysninger i ansøgningsskema 18430, version 7 med tilhørende bilag og suppleret med kommunens vilkår og vurderinger, meddeles I/S Nørbygaard godkendelse til den ansøgte husdyrproduktion på Brønddal 1-3, 7860 Spøttrup.

Landbrugsejendommen er omfattet af husdyrgodkendelseslovens § 12, stk. 1, samt bekendtgørelse nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

De hovedhensyn, der har været bestemmende for afgørelsen, er:

- anvendelse af bedste tilgængelige teknik
- hensyntagen til overfladevand og natur, herunder
 - områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer
 - fredede områder
 - internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000 områder)
 - områder særligt sårbare overfor næringsstofpåvirkninger
- begrænsning af eventuelle gener for naboer fra luftforurening samt støj- og lugtgener
- sikring af korrekt affaldshåndtering
- beskyttelse af jord og grundvand
- Beskyttelse af recipienter og korrekt spildevandsafledning
- væsentlige mulige alternative løsninger
- nødvendige foranstaltninger ved ophør af driften

Der er ikke med denne godkendelse taget stilling til eventuel godkendelse efter anden lovgivning som f.eks. Byggeloven eller Arbejdsmiljøloven m.v.

2. GENERELLE FORHOLD

2.1 Generelle forhold og informationer

VILKÅR

1. **Tidsfrist** Godkendelsen skal være taget i brug senest 2 år efter den er meddelt. Herved forstås, at der skal være indsat et dyrehold svarende til opstart af den ansøgte produktion. Dog skal det søgte gødningshus på Brønddal 1 være opført senest 3 år efter godkendelsesdatoen.
2. **Husdyrbrugets ophør** Senest tre måneder inden forventet ophør af husdyrbruget, skal husdyrbruget indsende en redegørelse til tilsynsmyndigheden, som beskriver, hvordan husdyrbruget lukkes forsvarligt ned. Herunder hvordan opbevaringstanke tømmes, oprydning og rengøring foretages i og omkring bygninger, med mere.
3. **Beredskabsplan** På ejendommen skal der altid være en detaljeret beredskabsplan. Beredskabsplanen skal placeres således, at alle ansatte på ejendommen har fri adgang til den.

Beredskabsplan skal opdateres 1 gang årligt pr. 1. februar – første gang pr. 1. februar 2012. Sidste opdateringsdato skal fremgå af planen.

VURDERING

I dette afsnit beskrives en række væsentlige generelle forpligtelser, der følger med at blive miljøgodkendt efter husdyrgodkendelseslovens § 12. Desuden begrundes de stillede vilkår i afsnittet.

Tidsfrist

Der er sat et vilkår om en tidsfrist for at udnytte godkendelsen. Dette begrundes med, at det skal sikre, at det søgte projekt gennemføres på et tidssvarende lov- og teknologimæssigt grundlag.

Forløbet af produktionsændringen og bygningsmæssige ændringer er beskrevet i ansøgningen som følger:

Over en periode på 2 år efter godkendelsen udfases nuværende ægproduktion og fjerkræ produktionen overgår til udelukkende hønnikeproduktion.

Produktionsændringer og byggeri er planlagt i 6 faser:

Fase I. Stald 72. Ægproduktionen udfases hurtigst muligt og der indsættes buranlæg til hønnikeopdræt. (August - Oktober 2010)

Fase II. Der etableres godkendt vaskeplads vest for stald 71. (februar 2011).

Fase III. Der indsættes buranlæg til hønniker i stald 75. (sommeren 2011).

Fase IV. Der indsættes buranlæg til hønniker i stald 10. (sommeren 2012).

Fase V. Der etableres gødningshus ved stald 10 (efterår 2012)

Fase VI. Gødningshus / Gyllebeholder anvendt til fast gødning nedrives og der etableres nyt gødningshus på samme placering (forår 2013).

Skive Kommune skal bemærke, at den sidste fase med nedrivning af gyllebeholder og etablering af nyt gødningshus på samme placering ligger uden for den normale tidsfrist på 2 år. Skive Kommune vurderer dog, at der med rimelighed kan gives en frist på 3 år til at etablere gødningshuset, da der foreligger en tidsplan for driftsomlægningen på ejendommen. Skive Kommune gør opmærksom på, at der skal ansøges om og meddeles byggetilladelse til gødningshuset inden byggeriet må påbegyndes.

Beredskabsplan

Det vurderes, at de ansattes kendskab til de beredskabsplaner, som skal træde i kraft ved driftsuheld og lignende har afgørende betydning for en miljømæssig forsvarlig daglig drift, idet det typisk vil være de ansatte som opdager uheld og spild. Med den begrundelse stilles der et vilkår om, at der skal være en beredskabsplan på ejendommen.

Beredskabsplanen skal indeholde telefonliste, brand- og evakueringsinstrukser, procedure for håndtering af gylleudslip og olie- og kemikaliespild.

Der stilles vilkår om, at beredskabsplanen skal revideres årligt, for at sikre, at kontaktoplysninger og placering af materiel, som skal bruges ved en akut forurening, er korrekte.

Af ansøgningen fremgår det, at der er risiko for uheld ved færdsel med landbrugsmaskiner, påfyldning af marksprøjte, uheld ved reparation og vedligehold af ejendommen, samt ved den daglige drift. Risikoerne minimeres ved at vedligeholde og efterse maskiner og anlæg, ejendommen holdes pæn og ryddelig, forurening og gener ved uheld minimeres, og generelt læses brugsanvisninger inden anvendelse af kemikalier, olieprodukter, m. m.

Husdyrbrugets ophør

Husdyrbruget gøres opmærksom på, at en eventuel afvikling af husdyrbruget skal ske miljømæssigt forsvarligt. I den forbindelse ønskes det ikke, at gylle, olie, kemikalier eller andre potentielt forurenende stoffer fra driften efterlades på ejendommen. Det vurderes, at dette vil medføre en unødigt risiko for udslip som følge af manglende opsyn med og/eller vedligehold af opbevaringslagre. Dog tillades fortsat anvendelse af gyllebeholdere (forudsat at der fortsat udføres 10-årig beholderkontrol).

Af ansøgningen fremgår det, at der er følgende foranstaltninger ved produktionsophør:

Stalde tømmes og rengøres, gødningsanlæg tømmes og rengøres og fodersiloer tømmes og rengøres.

Skive kommune gør opmærksom på, at miljøgodkendelsen følger ejendommen, og at en ny ejer ved et eventuelt ejerskifte har samme forpligtelse som den nuværende ejer, til at overholde godkendelsens vilkår.

Miljøbeskyttelse

Husdyrbruget er gennem husdyrbrugsloven forpligtet til at værne om natur, miljø og landskab, så udviklingen af husdyrproduktionen kan ske på et bæredygtigt grundlag i respekt for menneskers livsvilkår og for bevarelsen af dyre- og plantelivet. Dette indebærer, at ejendommen indrettes og drives så forurening af luft, vand, jord og undergrund begrænses, herunder at spild og udslip af gylle og andre forurenende stoffer, samt drikkevand forebygges.

Husdyrbruget gøres opmærksom på, at der er anmeldeligt til tilsynsmyndigheden i tilfælde af at der sker uheld, som medfører forurening.

Godkendelsespligtige forhold

Husdyrbruget gøres opmærksom på, at bygnings-, og driftsmæssige ændringer eller udvidelser, som ikke er beskrevet i ansøgningsskema 18430 kan være omfattet af Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. I sådanne tilfælde skal der søges godkendelse af den ønskede ændring og meddeles godkendelse inden ændringen må påbegyndes.

Anmeldelse af udskiftning af arealer

Husdyrbruget gøres opmærksom på, at der er anmeldeligt af udskiftninger i bedriftens harmoniareal, både for ejede og forpagtede arealer, samt overførselsaftaler (tredjemandsarealer). Nye harmoniarealer skal indberettes til Skive Kommune inden de tages i brug og inden den 1. august. Det vurderes, om arealerne kan indgå i bedriften og eventuelt på hvilke vilkår. Husdyrbruget meddeles godkendelse eller afslag på anvendelse af nye harmoniarealer inden 1. oktober. Husdyrbruget har herefter 14 dage til at fremsende nye harmoniarealer, såfremt der er meddelt afslag. I visse tilfælde kan nye overførselsaftaler påkræve, at aftalearealernes driftsherre ansøger om godkendelse efter § 16 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Godt Landmandskab

Det anbefales husdyrbruget at være bekendt med og søge at efterleve "Godt Landmandskab 2005", udarbejdet af Landsudvalgenes Fællesudvalg, eller den nyeste version heraf.

Lokalisering og kulturhistorie

Området omkring Brønddal 3 er ikke af særlig kulturhistorisk interesse. Den søgte udvidelse og ændring vurderes ikke at påvirke kulturhistoriske værdier.

Det søgte projekt indebærer etablering af en vaskehal i forlængelse af eksisterende stald. Vaskehallen udgør cirka 250 m². Tilbygningen vurderes ikke at påvirke de landskabelige forhold omkring ejendommen.

Forholdet til museumsloven

Hvis der findes spor af fortidsminder under jordarbejde, skal arbejdet standses. Fundet skal straks anmeldes til Museum Salling, jf. museumslovens § 27, stk. 2.

2.2 Årsproduktion - staldbelægning

VILKÅR

4. **Husdyrproduktion** Den årlige husdyrproduktion må ikke overskride

- Hønniker: 530.200 stk. (afgangsvægt 1,17 kg),

svarende til 379 dyreenheder, beregnet ifølge Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m. v. (BEK nr. 717 af 02/07 2009).

Husdyrproduktionen skal fordeles på de enkelte staldafsnit i henhold til nedenstående tabel:

Staldnr	Adresse	Staldsystem	Stipladser	Antal årshønniker
10	Brønddal 1	Buropdræt	40.000	88.000
11	Brønddal 1	Gulv	12.000	26.400
67	Brønddal 3	Voliere	22.000	48.400
68	Brønddal 3	Gulv	12.000	26.400
69	Brønddal 3	Voliere	22.000	48.400
71	Brønddal 3	Gulv	12.000	26.400
72	Brønddal 3	Buropdræt	58.000	127.600
75	Brønddal 3	Buropdræt	63.000	138.600
I alt			241.000	530.200

Staldnumre henviser til nummerering i situationsplaner i bilag.

VURDERING

I dette afsnit defineres rammerne for den tilladte husdyrproduktion. Størrelsen af dyreholdet er fastsat ud fra ansøgningen om godkendelse.

Antallet af stipladser i de enkelte stalde og antallet af årshønniker er grundlaget for ansøgningssystemets beregninger af ammoniakfordampningen fra staldene, lugt, og husdyrgødningens indhold af kvælstof og fosfor. De ansøgte korrektioner i hønnikernes afgangsvægt, foderforbruget og foderets indhold af protein fastholdes i andre vilkår i godkendelsen.

Vilkåret om husdyrproduktionens størrelse vil derfor efter Skive Kommunes vurdering være med til at sikre, at miljøpåvirkningerne fra ejendommen i form af ammoniak og lugt, samt husdyrgødningens indhold af kvælstof og fosfor, vil fastholdes på det niveau, der fremgår af ansøgningen.

Skive Kommune gør opmærksom på, at produktionstilladelsen følger det godkendte antal dyr med den søgte afgangsvægt og ikke det antal dyreenheder, som antallet af dyr svarer til på godkendelsestidspunktet.

3. STALDANLÆG

3.1 Drift af staldanlæg

VILKÅR

5. **Foderforbrug** Det årlige foderforbrug på ejendommen må ikke overstige 4,78 kg foder/hønnike, svarende til 2.534 ton foder/år.
Foderforbruget skal dokumenteres på tilsynsmyndighedens forlangende, eksempelvis gennem indlægssedler på foder, E-kontrol, gødningsregnskaber eller lignende.
6. **Fytase og fasefodring** Der skal fasefodres i alle stalde, og der skal anvendes fytase i alle foderblandinger. Fytase skal doseres, således at fosforindholdet i foderet reduceres og så foderteknologien som helhed kan betragtes som en renere teknologi.
7. **Protein** Foderets proteinprocent må som gennemsnit ikke overstige 15,90 %, svarende til et samlet årligt proteinforbrug på Brønddal 1 og 3 på 403 ton. Foderets indhold af råprotein skal registreres og dokumentation skal kunne fremvises for tilsynsmyndigheden på forlangende.
Foderets indhold af protein skal dokumenteres på tilsynsmyndighedens forlangende, eksempelvis gennem indlægssedler på foder, E-kontrol, gødningsregnskaber eller lignende.
8. **Rengøring** Ejendommen skal efterleve det til enhver tid gældende kvalitetsprogram for Hedegaard Foods.

VURDERING

I dette afsnit fastsættes vilkår om foderforbrug, brug af fytase, foderets indhold af protein, samt rengøring. Vilkårene er fastsat ud fra oplysningerne i ansøgningen om godkendelse.

Begrundelsen for vilkårene er, at de sikrer, at udledningen af ammoniak, kvælstof og fosfor fra ejendommen fastholdes på det ansøgte niveau. Vilkåret om rengøring vil desuden sikre næromgivelserne mod unødige støv- og lugtgener.

Vilkårene kan kontrolleres ved gennemgang af kvitteringer for indkøbt foder, E-kontrol og gødningsregnskaber. Vilkåret om at følge Hedegaard Foods kvalitetsprogram vil efter Skive Kommunes vurdering sikre, at påvirkning af nærmiljøet i form af lugt, støv, fluer og uæstetiske forhold reduceres til et minimum.

Hedegaards Kvalitetsprogram er et krav fra organisationen til den enkelte producent og dermed ikke en skærpelse af den nuværende praksis på ejendommen. Kvalitetsprogrammet ses i bilag.

I godkendelsens bilag ses desuden oversigt over de enkelte staldafsnit på Brønddal 1 - 3.

3.2 Ammoniakreducerende tiltag

VILKÅR

9. **Udmugningshyppighed** Der skal foretages udmugning i alle huse med buropdræt mindst 3 gange ugentligt (stald 1.1.1., 1.1.2. og 1.1.8.).

Der skal føres egenkontrol med, at den pligtige udmugning foretages i form af logbog eller lignende. Udmugningshyppigheden skal kunne dokumenteres umiddelbart på tilsynsmyndighedens forlangende.

VURDERING

Formålet med dette afsnit er at sikre, at det generelle krav til reduktion af ammoniakemission overholdes, at krav i henhold til Bedst Anvendelige Teknologi overholdes, samt at ammoniakemissionen fra det søgte projekt ikke medfører tilstandsændringer i beskyttede naturområder. Desuden tages der stilling til, om Bilag IV-arter påvirkes af det søgte projekt.

Beregningerne af ammoniakfordampningen i det søgte projekt er forudsat, at den reelle ammoniakfordampning fra hønniker i buropdræt ved 3 ugentlige udmugninger er 4 %. Dokumentation fra ansøger om ammoniaktab ses i bilag. Det er videre forudsat, at voliereanlæg kan sidestilles med gulvdrift. Skive Kommune finder ikke grund til at betvivle ansøgers oplysninger, men gør dog opmærksom på, at forudsætningerne er afgørende for gyldigheden af denne godkendelse.

Det generelle krav til reduktion af ammoniakemission er overholdt med en margin på 5.043 kg N/år.

Skive Kommune vurderer, at BAT-niveauet for ammoniakfordampning er overholdt. Vurderingen fremgår i godkendelsens afsnit 3.11.

Der sker ifølge ansøgningssystemet en reduceret emission af ammoniak fra staldanlægget på Brønddal 1 - 3 på 3.912 kg N/år.

Natura-2000

Nærmeste Natura-2000 område er Habitatområde 32, Sønder Lem Vig og Geddal Strandenge, der ligger cirka 1 km syd for husdyrbruget. Af Miljøministeriets hjemmeside fremgår det om habitatområde 32:

Sønderlem Vig: Området er en tidligere fjordarm, som er afgrænset fra Limfjorden med en dæmning og afvandes med pumpe. Den åbne vandflade er omgivet af en sammenhængende stor og tæt rørsump, samt kulturrenge med mindre partier af vældenge. Vest for dæmningen findes en naturgenoprettet strandeng. Området er en vigtig fuglelokalitet. Området omfatter desuden flere kraftigt regulerede vandløb, der fremstår som fauna- og florafattige med ringe fysisk variation.

Geddal strandenge: Området er tidligere forsøgt drænet og opdyrket, men henligger i dag som genskabte strandenge med et meget rigt fugleliv. Ud mod Venø Bugt er der et lavt dige. Dette sikrer, at engene ikke bliver oversvømmet i fuglenes yngletid. Ved normale vinterstorme går vandet fra fjorden over diget og oversvømmer engene. Her vokser derfor planter, der er tilpasset den saltholdige jord. Vandstanden i området kan i øvrigt reguleres ved hjælp af et

slusesystem. I området ved Geddal Strandenge er der observeret omkring 200 forskellige arter af fugle. Områdets mindre søer og vandhuller er ikke kortlagt.

Rørskov ved Sønder Lem Vig

Vigtigste naturværdier

Området er udpeget for at beskytte 5 naturtyper og en art. Der er yderligere konstateret 2 habitatnaturtyper, der p.t. ikke indgår i udpegningsgrundlaget. Fuglefaunaen rummer mange sjældne arter, og det genskabte vådområde kan forhåbentlig gavne bestandene af bl.a. Grågåse, Brushane og Vibe. Der findes en stabil bestand af Odder i området ved Sønderlem Vig.

[Kilde:http://www.vandognatur.dk/Emner/Naturplaner/Naturomraader/32_Soender_Lem_Vig_og_Geddal_Strandenge.htm]

Yderligere viden om Habitatområde 32, herunder udpegningsgrundlag, basisanalyse og tillæg til basisanalyse, findes på By- og Landskabsstyrelsens hjemmeside:

http://www.blst.dk/NATUREN/Planforslag/001_125/32_Soender_Lem.htm.

Basisanalysen er inddraget i vurderingen af det søgte projekt, dog med hensyntagen til Skive Kommunes egen vurdering af trusler, jævnfør vurdering af udbringningsarealernes drift i godkendelsens kapitel 4.

Ammoniakfordampningen fra det søgte projekt bevirker en reduceret fordampning på 3.912 kg N/år, og en samlet ammoniakfordampning fra husdyrbruget på 7.251 kg N/år.

Jævnfør en konservativ beregning i det digitale ansøgningssystem, hvor ruheder vælges, så depositionen maksimeres, giver en samlet fordampning på 7.251 kg N en ammoniakdeposition på 0,2 kg N 1.000 meter SSØ fra staldanlægget, svarende til det nærmeste område af Habitatområde 32.

Baggrundsbelastningen for ammoniak i området omkring Brønddal 3 er ifølge Skive Kommunes depositionstal (fra DMU, 2007) 13,7 kg N/år. Ifølge DMU's hjemmeside var belastningen i Midtjylland i 2008 på 14 kg N/år.

Den samlede deposition fra det søgte projekt udgør således 1 – 2 % af den samlede deposition i de dele af Habitatområde 32, som ligger nærmest husdyrbruget. Der sker en nedgang i deposition som følge af projektet, og det vurderes hermed, at

ammoniakfordampningen fra det søgte projekt ikke vil medføre risiko for påvirkning af habitatområdets udpegningsgrundlag.

Bilag IV arter og sjældne planter

Arter beskyttet ifølge EF-habitatdirektivets bilag IV må ikke fanges, slås ihjel eller forstyrres med vilje, og deres levesteder må ikke beskadiges eller ødelægges.

Der er registreret en Bilag IV-art i Habitatområde 32, odderen. Det fremgår af basisanalysen, at:

Odderen lever og færdes formentlig i hele Limfjorden og tilgrænsende vandløb og søer. Sønderlem Vig har store uforstyrrede arealer med rørskov, pilekrat og formentlig en god fiskebestand. Det skønnes derfor, at vigen har en fast bestand af odder. Arten blev ifm. NOVANA-overvågningen i foråret 2004 eftersøgt på en station ved slusen ved udløbet af Sønderlem Vig til Limfjorden. Der blev konstateret efterladenskaber fra Odder.

Foreløbig trusselvurdering:

Odderen er fortsat truet af rusefiskeri, menneskelige forstyrrelser og trafik, men bestanden i habitatområde 32 vurderes at være en del af en robust og stabil bestand i hele Limfjordsområdet.

Ifølge arealinfo.dk, er der ikke registreret andre artsfund af bilag IV-arter i området omkring Brønddal 3.

Skive Kommune har ikke kendskab til øvrige bilag IV-arter i området.

Det er Skive Kommunes vurdering, at projektet ikke vil medføre væsentlig påvirkning af potentielle levesteder eller sporadiske opholdssteder for Odderen.

Beskyttet natur og særligt ammoniakfølsomme arealer

Jævnfør en konservativ beregning i det digitale ansøgningssystem (ruheder vælges, så depositionen maksimeres) giver en samlet fordampning på 7.251 kg N en ammoniakdeposition på 1,8 kg N i en afstand af 600 meter ØNØ fra staldanlægget. Nærmeste ammoniakfølsomme naturområde, et § 3-overdrev, ligger cirka 750 meter ØNØ for Brønddal 1 og cirka 1.000 meter ØNØ for Brønddal 3. Da projektet medfører en nedgang i ammoniakfordampning, og dermed i depositionen, er det ikke sandsynligt, at projektet vil påvirke § 3-overdrevet negativt.

Skive Kommune har i 2008 vurderet overdrevet i forbindelse med en anden godkendelsessag. Det blev da konstateret, at overdrevet var tilgroet, og at afgræsning af arealet vil kunne forbedre naturtilstanden væsentligt. Disse forhold er fortsat gældende for overdrevet. Det blev samtidigt i den tidligere sag vurderet, at en stigning i ammoniakdeposition på cirka 0,3 kg N ikke vil have væsentlig betydning for naturtilstanden. Ansøger råder ikke over § 3-overdrevet og krav om en bedre naturpleje kan således ikke fremføres via denne godkendelse.

Den samlede ammoniakdeposition fra anlægget beregnes til 0,5 kg i en afstand af 600 meter S for staldanlægget, hvor den nærmeste § 3-mose ligger.

På baggrund af, at ammoniakemissionen beregningsmæssigt reduceres i forhold til den tilladte nudrift, vurderes det søgte projekt ikke at medføre risiko for tilstandsændringer på de omkringliggende § 3-arealer. Samtidig medfører nedgangen i ammoniakfordampning, at husdyrlovbekendtgørelsens beskyttelsesniveau for naturområder udpeget efter husdyrlovens § 7 er overholdt.

Det vurderes ikke relevant at gennemføre besigtigelse af de omkringliggende naturområder, da projektets påvirkning af naturområder via ammoniakfordampning, bliver mindre ved projektets gennemførelse.

3.3 Lugt

VURDERING

I dette afsnit vurderes lugtforholdene omkring den søgte husdyrproduktion på Brønddal 3.

Lugtberegningerne i ansøgningssystemet viser, at lugtgeneafstandene er overholdt, jævnfør ansøgningsskemaets afsnit 3.2.1.

Skive Kommune bemærker, at den korrigerede lugtgeneafstand til byzone (186 meter) er under halvdelen af den ukorrigerede geneafstand (405 meter), hvilket ikke synes at harmonere med, at lugtgeneafstanden til byzone kan korrigeres med 5 % i forhold til byzone, når husdyrbruget ligger nord for byzonen. Da lugtgeneafstanden er overholdt for den ukorrigerede lugtgeneafstand, tillægges dette dog ikke betydning for vurderingen af lugtforholdene af ejendommen. Nærmeste enkeltbeboelse i landzone ligger cirka 200 meter sydvest for centrum af staldanlægget på Brønddal 3 (Brønddal 8).

I ansøgningsmaterialet indgår rapporten "Undersøgelse af lugt- og ammoniakemission samt en mulig miljøteknologi til bur- og skrabeægsstalde", udgivet af Dansk Landbrugsrådgivning i december 2009. Rapportens tal for lugt anvendes i beregningerne af lugtforholdene i ansøgningen.

Rapporten kan på godkendelsestidspunktet findes på nedenstående hjemmeside:

http://www.landbrugsinfo.dk/Fjerkrae/Miljoe-og-godkendelser/Sider/Rapport_Undersoegelse_af_lugt_og_ammoniakemission_samt_mulig_miljoeteknologi_til_bur_og_skrabeaegsstalde.pdf

Emissionsværdierne i rapporten ligger til grund for beregningerne, og emissionsværdiernes gyldighed er dermed afgørende forudsætninger for godkendelsen.

Skive Kommune finder ikke, at der er grundlag for at tilsidesætte rapportens konklusioner og de fundne emissionstal, og vurderer, at der kan meddeles godkendelse på grundlag af rapporten med henvisning til, at der er tale om nyeste viden. Det forhold, at emissionstallene ikke er implementeret i det digitale ansøgningssystem, kan efter Skive Kommunes vurdering ikke begrunde, at rapportens konklusioner afvises.

Hønnikernes afgangsvægt er 1,17 kg. Hønnikerne opdrættes i 8 forskellige stalde, hvor driftsformen er "alt ind - alt ud" i den enkelte stald. Lugtmæssigt set betyder det, at lugtbidraget fra den enkelte stald når maksimum umiddelbart inden stalden tømmes for hønniker, altså ved en gennemsnitsvægt på 1,17 kg. På ejendomsniveau er der dog snarere tale om en kontinuerlig drift, hvor en driftssituation, hvor alle stalde indeholder hønniker med en gennemsnitsvægt på 1,17 kg, aldrig finder sted.

I forbindelse med godkendelsen er der udarbejdet et regneark, hvor opdrættet i de enkelte stalde er samlet og sat i sammenhæng med den samlede produktion. Den samlede gennemsnitsvægt på ejendommen er beregnet og vægten af hønnikerne er korrigeret ud fra denne maksimale gennemsnitsvægt. Den maksimale gennemsnitsvægt på ejendomsniveau er beregnet til 0,77 kg.

Gennemsnitsvægten af hønnikerne er efterfølgende korrigeret i de enkelte staldafsnit, jævnfør emissionstallene i rapporten fra Dansk Landbrugsrådgivning. Lugtbidraget fra hønniker i bure er i ansøgningssystemet 400 OU/s og 900 OU/s fra hønniker på gulv.

Det bemærkes, at Miljøstyrelsen har udtalt, at 900 OU/s for høns og hønniker på gulv er forældet, og at det efter Miljøstyrelsens opfattelse tyder på, at den rette lugtemission snarere er 525 OU/s.

Rapporten finder lugtbidrag på 219 OU/s for bure og 158 OU/s for gulvopdræt. Vægten af hønniker i buropdræt er således korrigeret med en faktor 219/400 og vægten af hønniker på gulv og voliere korrigeret med en faktor 158/900.

Vægten af hønniker på gulv og voliere korrigeres til $158/900 \times 0,77 \text{ kg} = 0,14 \text{ kg}$.

Vægten af hønniker i bure korrigeres til $219/400 \times 0,77 \text{ kg} = 0,42 \text{ kg}$.

Det ligger til grund for vægtkorrektionerne, at opdræt af hønniker i voliere kan sidestilles med gulvopdræt. Der er kun to mulige staldsystemer til hønniker i ansøgningssystemet, bur- og gulvopdræt. Da volierestalden i opbygning og drift er mest sammenfaldende med gulvopdræt, vurderes det rimeligt, at lugtbidraget fra gulvopdræt og voliereopdræt kan sidestilles.

Det ligger desuden til grund for korrektionerne, at buropdræt af hønniker kan sidestilles med burdrift af æglæggende høns. Rapporten indeholder ikke lugtmålinger af hønnikeopdræt. Opdræt af hønniker er en nicheproduktion, og det er ikke realistisk, at der udføres lugtmålinger i danske hønnikestalde, da de økonomiske omkostninger ved målingernes udførelse ikke er proportionelle med produktionsgrenens udbredelse.

Dansk Landbrugsrådgivnings fjerkræafdeling har i forbindelse med sagsbehandlingen udtalt, at lugtbidraget fra hønniker i bure kan sidestilles med æglæggende høns i bure.

Da der samtidig i denne godkendelse er stillet vilkår om rengøring i henhold til Hedegaards kvalitetsprogram, forventer Skive Kommune ikke væsentlige lugtgener ved den ansøgte drift.

Skive Kommune konstaterer desuden, at der ikke i forbindelse med tidligere tilsyn på ejendommen er fundet at være væsentlige lugtgener fra ejendommen.

3.4 Støj og transport

VILKÅR

10. **Støjmission** Husdyrbrugets samlede støjmission, angivet som det ækvivalente, korrigerede lydtryksniveau målt i dB(A), må i intet punkt ved de nærmest liggende enkeltboliger overskride følgende værdier:

Områdetype	Dagperiode	Aftenperiode	Natperiode
PRIVATE	Mandag-fredag kl. 07.00-18.00 Lørdag kl. 07.00-14.00	Mandag-fredag kl. 18.00-22.00 Lørdag kl. 14.00-22.00 Søn- & helligdage kl. 07.00-22.00	Alle dage kl. 22.00-07.00
Nabobeboelse* (ikke landbrug)	55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)
Byzone	45 dB(A)	40 dB(A)	35 dB(A)
Områder for blandet bolig- og erhvervsbebyggelse	55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)

*) Nabobeboelse defineres som opholdsarealer ved nærmeste nabo. Ved tvivlsspørgsmål er det tilsynsmyndigheden, der definerer, hvor støjgrænsen gælder.

- Grænseværdierne skal overholdes i de mest støjbelastende otte timer i dagperioden, den mest støjbelastende time i aftenperioden og den mest støjbelastende ½ time i natperioden.
 - De anførte grænseværdier for støjbidraget regnes overholdt, hvis de ikke overskrides af en måling/beregning der er midlet over en periode, som afhænger af tidspunktet på døgnet således:
 - For dagperioden, kl. 07 – 18 alle dage, er måleperioden det mest støjbelastende samlede tidsrum på 8 timer.
 - For aftenperioden, kl. 18 – 22 alle dage, er måleperioden det mest støjbelastende samlede tidsrum på 1 time.
 - For natperioden, kl. 22 – 07 alle dage, er måleperioden det mest støjbelastende samlede tidsrum på ½ time.
 - Markarbejde med traktorer og landbrugsmaskiner er ikke omfattet af ovennævnte støjgrænser.
11. **Natlig støj** Husdyrbrugets støjbidrag til et maksimalniveau i natperioden må ikke overskride 55 dB(A).
12. **Sæsonarbejde** I forbindelse med høst og korntørring kan grænseværdien om aftenen og om natten forhøjes med 5 dB(A), dog i højst 6 uger.
13. **Intern transport** Transporter mellem Brønddal 1 og Brønddal 3 og bedriftens øvrige produktionsanlæg, som udføres med maskiner tilhørende I/S Nørbygaard, skal finde sted inden for almindelig arbejdstid, hverdage mellem kl. 7:00 og 18:00, og lørdage mellem kl. 7:00 og 14:00.

VURDERING

I dette afsnit vurderes ejendommens støjforhold, samt ejendommens adgangsveje.

I ansøgningen beskrives følgende støjkilder: Ventilationsstøj, periodisk støj fra maskinanvendelse, samt levering og afhentning af foder, æg og lignende. Driftsperioder for støj er ikke fundet relevante at beskrive. Den største enkeltkilde til støj vurderes i ansøgningen at være korntørring på ejendommen i høstperioden. Der er ingen specielle tiltag mod støjgener på ejendommen

Ud fra staldanlæggets beliggenhed i forhold til nabobeboelser og det forventede niveau af støjende aktiviteter på ejendommen er det vurderet, at der ikke er grundlag for at stille særlige vilkår om støjreducerende tiltag. Der er ikke angivet specielle tiltag mod støjgener i ansøgningen, men Skive Kommune vurderer dog, at almindelige driftsforhold, som eksempelvis, at interne transporter foretages inden for almindelig arbejdstid, samt at støjkilder, som motorer til at drive korntørringsanlæg, foderanlæg, udmugningsanlæg og lignende er placeret inde i bygninger, er at betragte som støjdæmpende foranstaltninger.

Husdyrbrugets samlede støjemission vil i tilfælde af en vurdering af støj fra ejendommen blive vurderet ud fra retningslinjerne i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5, 1993: Beregning af ekstern støj fra virksomheder, eller nyeste opdaterede version af denne.

Brønddal 3 har tre udkørsler til Brønddal. Alle tre adgangsveje kan efter Skive Kommunes vurdering anvendes frit. Det vurderes ikke, at de omkringboende vil blive udsat for ændrede gener, som følge af en regulering af, hvilke udkørsler, der anvendes.

Færdsel på offentlig vej er alene reguleret af politiet efter færdselslovens regler. I en miljøgodkendelse kan der stilles vilkår om anvendelse af bestemte adgangsveje til husdyrbruget for husdyrbrugets egne transporter. Dette vurderes som ovenfor nævnt ikke at være relevant for det søgte projekt.

Da en del transporter til og fra landbrugsejendommen udføres af vognmænd, kan der efter Skive Kommunes opfattelse ikke stilles vilkår til husdyrbrugets driftsherre om tidspunkter og rutiner for disse eksterne transporter. Der stilles vilkår om tidsrummet for interne transporter, altså transporter, som driftsherren på Brønddal 3 selv kan planlægge og udføre.

Det fremgår af ansøgningen, at der afhentes æg to gange ugentligt (udfases i 2011 ved overgang til udelukkende hønnikeproduktion), fodertransport 2-3 gange ugentligt, almindelig transport med landbrugsmaskiner til markbruget, samt transport i forbindelse med ind- og udsætning af fjerkræ. Der indsættes og udsættes hønniker cirka hver anden uge, hvilket betyder cirka en fjerkrætransport om ugen. Hertil kommer afhentning af døde dyr, som sker en gang ugentligt.

Skive Kommune vurderer ikke, at transport til og fra Brønddal 3 giver miljøpåvirkninger, som er ud over, hvad der må forventes og accepteres i et område med intensiv landbrugsdrift

Der vurderes på baggrund af det beskrevne projekt ikke at være vibrationskilder på ejendommen, som kan påvirke omgivelserne i væsentlig grad.

3.5 Lysforhold

VURDERING

I dette afsnit vurderes husdyrbrugets belysningsforhold i forhold til omgivelserne. Det fremgår af ansøgningen, at staldanlægget er lukket, så der ikke kommer lyspåvirkning ud fra anlægget. Lyslængden i husene varierer fra opstart til fuldproduktion i intervallet 9 til 16 timer med kontrolleret dagslængde.

Den eksisterende belysning på ejendommen vurderes på baggrund af ejendommens beliggenhed og husdyrproduktion ikke at være til væsentlig gene for omkringboende.

Det søgte projekt vurderes ikke at medføre ændringer i lysforholdene på ejendommen, og Skive Kommune finder ikke anledning til at stille vilkår for den eksisterende belysning på ejendommen.

Skive Kommune vurderer samlet set ikke, at lysforholdene på ejendommen vil medføre væsentlige gener for omkringboende.

3.6 Gyllebeholdere og gyllehåndtering

VILKÅR

14. **Opbevaringskapacitet** Der skal på ejendommen til enhver tid være 9 måneders opbevaringskapacitet til rådighed til opbevaring af husdyrgødning fra husdyrholdet på Brønddal 1-3.

VURDERING

I dette afsnit vurderes ejendommens håndtering og opbevaring af husdyrgødning.

I fjerkræproduktionen er der dels fast gødning, samt en mindre mængde vaskevand fra stalde, som skal håndteres i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen. Mængden af vaskevand er i ansøgningen anslået til 300 m³/år.

Der stilles vilkår om at, der til enhver tid skal være 9 måneders opbevaringskapacitet på ejendommen. Dette vilkår stilles jævnfør husdyrgødningsbekendtgørelsens (BEK 1695 af 19/12 2006) § 6, stk. 2.

Til ansøgningen er der indsendt en erklæring om tilstrækkelig opbevaringskapacitet baseret på 415 DE i hønniker. Det fremgår, at der er 18,2 måneders opbevaringskapacitet til fastgødning. Det fremgår ikke af erklæringen, om der er tilstrækkeligt opbevaringskapacitet til vaskevandet, men det fremgår, at vandet opbevares i en lukket beholder inden udbringning i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Det bemærkes, at ejendommen fortsat er forpligtet til at overholde de generelle love og regler for husdyrbrug, herunder kravene i den til enhver tid gældende husdyrgødningsbekendtgørelse, også hvis krav i husdyrgødningsbekendtgørelsen er skærpede i forhold til vilkårene i denne godkendelse.

Skive Kommune skal særligt henlede opmærksomheden på kravene i BEK nr 736 af 30/06/2008, Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v. (Gennemførelse af visse gylleinitiativer m.v.) som trådte i kraft 15. september 2008.

På baggrund af oplysningerne i ansøgningen og under forudsætning af, at de til enhver tid gældende regler i husdyrgødningsbekendtgørelsen overholdes, vurderes opbevaring og håndtering af gylle på ejendommen at være tilfredsstillende.

3.7 Spildevand og overfladevand

VILKÅR

15. **Vaskeplads** Rengøring og vask af traktorer, markredskaber og lignende skal enten foregå i marken eller på en vaskeplads, som følger anbefalingerne i Landbrugets Byggeblad nr. 103.11-03, Vaskeplads til landbrugsmaskiner, eller nyeste version heraf.

VURDERING

I dette afsnit vurderes risikoen for forurening af jord, overfladevand og grundvand med spildevand og overfladevand.

Det fremgår af ansøgningen, at spildevandsmængden er meget begrænset. Det er vigtigt, at husdyrgødningen i staldanlæggene er relativ fast og derfor er der stor fokus på vandspild og lignende. Det fremgår desuden, at sanitært spildevand føres til godkendt septiktank og sivedræn.

Der etableres ny vaskehal i forbindelse med det søgte projekt. For at sikre, at brugen af vaskehallen ikke giver risiko for at forurene jorden, stilles der vilkår om, at vaskepladsen i hallen lever op til anbefalingerne i Landbrugets Byggeblad om vaskepladser.

Det fremgår af ansøgningen, at spildevand fra vask opsamles i separat beholder og udbringes på harmoniarealer. Skive Kommune skal i den forbindelse gøre opmærksom på, at spildevandet fra vaskepladsen kun må udbringes uden særskilt tilladelse efter Miljøbeskyttelseslovens § 19, hvis spildevandet kan betragtes som husdyrgødning, eller et husdyrgødningsprodukt, og ikke indeholder væsentlige mængder af for eksempel olie, rengøringsmidler, eller lignende, som kan forurene jord og grundvand.

Tilladelse til udbringning efter miljøbeskyttelseslovens § 19 skal søges hos Skive Kommune.

Skive Kommune gør opmærksom på bekendtgørelse om påfyldning og vask m.v. af sprøjter til udbringning af plantebeskyttelsesmidler. Bekendtgørelsen trådte i kraft den 8. april 2009.

Ændringer i eksisterende nedsivningsanlæg eller etablering af ny spildevandsrensning skal forhåndsgodkendes af Skive Kommune.

Ændringer i eksisterende aflednings- og afløbsforhold for overfladevand, inklusiv tagvand, skal forhånds anmeldes og godkendes af Skive Kommune.

På baggrund af beskrivelserne i ansøgningen vurderes ejendommens håndtering af spildevand og overfladevand og de tilhørende tekniske installationer at være tilfredsstillende.

3.8 Skadedyrsbekæmpelse

VILKÅR

16. **Fluebekæmpelse** Fluer skal bekæmpes i overensstemmelse med Institut for Plantebeskyttelse og Skadedyrs *Retningslinjer for fluebekæmpelse på gårde med husdyr*. Retningslinjerne ses på <http://www.dpil.dk/dpil2005/HTML/flueretn.htm>.

VURDERING

I dette afsnit vurderes ejendommens skadedyrsbekæmpelse.

Det fremgår af ansøgningen, at høj vegetation langs bygninger fjernes, alle huller og rørgennemføringer til bygninger reparerer med net eller beton og efterses regelmæssigt. Døre og porte holdes så vidt muligt lukkede og der holdes rent og ryddeligt på ejendommen. Det fremgår videre af ansøgningen, at fluer bekæmpes i henhold til HACCP godkendelse for æg- og hønnikeproduktion. Effektiv fluebekæmpelse minimerer risiko for camphylobactor og salmonella.

Det fremgår af ansøgningen, at rotter bekæmpes med rottefælder langs bygninger.

Det fremgår af ansøgningen, at al foder opbevares i lukkede beholdere for at minimere risikoen for salmonella m.v.

Det vurderes, at skadedyr kan forårsage unødigt stor risiko for forurenende driftsuheld og driftsforstyrrelser på grund af beskadiget materiel, for eksempel kortslutning i strømforsyninger, som kan medføre utilsigtede opstarter og afbrydelser af pumper, ventilatorer, foderanlæg og andet.

Institut for Plantebeskyttelse og Skadedyr har hjemmesiden <http://www.dpil.dk/>, hvor der kan findes retningslinjer for skadedyrsbekæmpelse på husdyrbrug.

Det vurderes, at den beskrevne praksis på ejendommen sikrer en tilfredsstillende skadedyrsbekæmpelse.

3.9 Håndtering af farlige produkter

VILKÅR

17. **Affald** Opbevaring, håndtering og bortskaffelse af affald skal ske i henhold til Skive Kommunes affaldsregulativ. Affaldsregulativet er tilgængeligt via Skive Kommunes hjemmeside.

18. **Farlige produkter** Miljøfarlige produkter, herunder olie og kemiske stoffer skal opbevares på tæt belægning uden afløb.

Oplagsområdet skal dimensioneres så det er muligt at tilbageholde og opsamle et spill svarende til volumen af den største opbevaringsbeholder.

Oplagsområdet skal være overdækket og sikret mod tilledning af regn- og overfladevand.

Beholdere til farlige produkter, herunder olie og kemiske stoffer, skal være forsynet med tydelig mærkning og være beregnet til opbevaring af det pågældende stof.

VURDERING

I dette afsnit vurderes håndteringen af farlige produkter på ejendommen. Formålet er at sikre, at farlige produkter og affald håndteres forsvarligt for her i gennem at forebygge og minimere risikoen for forurening af jord og grundvand.

Det fremgår af ansøgningen, at døde dyr opbevares i lukkede containere, placeret i gødningshus. Der sker egentlig afhentning af døde dyr (DAKA).

Det fremgår af ansøgningen, at der er opstillet containere til fast affald, som tømmes ugentligt, eller efter behov. Erhvervsaffald afleveres til Kåstrup (4S).

Det fremgår af ansøgningen, at olie opbevares i lukkede beholdere i værksted med fast bund. Olieaffald afleveres til genbrug. Olie til opvarmning og landbrugsmaskiner opbevares i lukkede tankanlæg.

Det fremgår af ansøgningen, at kemikalier opbevares i aflåst rum med fast bund. Kemikalieaffald (emballage) rengøres og bortskaffes med dagrenovation i henhold til gældende lovgivning. Påfyldning af sprøjtemidler på marksprøjte sker overvejende i marken, eller på sigt på projekteret vaskeplads.

Skive Kommune vurderer på baggrund af oplysningerne i ansøgningen, at farlige produkter håndteres i overensstemmelse med gældende regler.

Skive Kommune gør opmærksom på, at der er anmeldeligt ved uheld, der medfører forurening eller risiko for forurening af omgivelserne, herunder forurening af luft, jord, grundvand, vandløb og søer og beskyttet natur.

Anmeldepligten omfatter således spild af olie, kemikalier og husdyrgødning, hvor spildet ikke umiddelbart kan opsamles og håndteres forsvarligt uden risiko for nedsivning eller afstrømning til omgivelserne.

Farligt affald skal bortskaffes på korrekt og forsvarlig vis. Jævnfør den på godkendelsestidspunktet gældende affaldsbekendtgørelse, skal ejendommen opbevare kvitteringer for al afleveret farligt affald. Eksempel på kvittering til udfyldelse, samt en liste over EAK-numre er vedlagt i godkendelsens bilag. Kvitteringer med modtageanlæggets stempel skal opbevares på husdyrbruget i min. 5 år. Skive Kommune gør opmærksom på, at det er gratis at aflevere affald på genbrugspladsen.

Der kan dog kun anvendes køretøjer på maksimalt 3,5 tons.

Der kan årligt uden beregning afleveres maksimalt 200 kg farligt affald.

Skive Kommune gør desuden opmærksom på, at afbrænding af affalds- og spildprodukter, eksempelvis papir- og plastemballage, ikke er tilladt, jævnfør Skive Kommunes erhvervsaffaldsregulativ. Regulativet kan findes på hjemmesiden <http://www.skive.dk/natur+milj%c3%b8+trafik/affald+og+genbrug/regulativer>.

I godkendelsens bilag 1 nævnes en række love og bekendtgørelser, som blandt andet har til formål at forebygge forurening af jord og grundvand. Husdyrbruget er forpligtet til at efterleve disse love og bekendtgørelser.

3.10 Driftskontrol

VILKÅR

19. **Egenkontrol** Husdyrbruget skal løbende registrere følgende:

- Årlig opgørelse af husdyrproduktionen:
 - Antal indsatte og udsatte høniker med indgangs- og afgangsvægt.
- Mark- og gødningsplan for bedriftens arealer på markniveau.
- Årlig registrering af vandforbrug (m³).
- Årlig registrering af elforbrug (kWh).
- Årlig foderforbrug (ton).
- Årlig forbrug af protein (ton).
- Årlig forbrug af fytase (kg).
- Bortskaffelse af farligt affald, eksempelvis via kvitteringer fra modtageplads (se bilag 5.1 og 5.2).
- Afhentning af døde dyr til destruktionsanstalt.
- Uheld, der medfører forurening af jord eller vandløb.

Dokumentation Registreringerne skal gemmes i minimum fem år og skal fremvises til tilsynsmyndigheden, såfremt der anmodes herom.

VURDERING

I dette afsnit vurderes ejendommens egenkontrol. Vilkår er stillet med det formål dels at kunne kontrollere forudsætningerne for denne godkendelse ved tilsyn, og dels at give ansøger overblik over væsentlige miljøforhold på husdyrbruget. Registrering af foder-, vand og energiforbrug kan eksempelvis ske ved foderindlægssedler, aflæsning af vandur og elmålere, via årsregnskab eller lignende.

I ansøgningen beskrives, en række egenkontroller: Vand- og foderforbrug kontrolleres dagligt. Døde høns og høniker registreres daglig. Der er salmonellakontrol hver 9. uge. Der er konstant rottebekæmpelse og inspektion langs bygninger for at minimere risiko for smittespredning fra rotter og lignende. Staldanlæg og udeareal er tilmeldt HACCP egenkontrolprogram for Hedegaard Foods. Egenkontrolprogrammet er vedlagt i godkendelsens bilag.

Det er Skive kommunes vurdering, at ejendommens egenkontrol på staldanlægget er yderst tilfredsstillende, og at overholdelse af Hedegaard Foods egenkontrolprogram sikrer et højt niveau, ikke blot i forhold til hygiejne og minimeret smitterisiko, men også i forhold til at minimere ejendommens påvirkning af nærmiljøet.

Gennem registrering af miljøuheld og opfølgende årsagsanalyser kan miljømæssigt u hensigtsmæssige driftsprocedurer udpeges og revideres med en miljømæssig mere forsvarlig drift til følge.

Skive Kommune anbefaler desuden, at husdyrbruget kontakter sit energiselskabs energikonsulenter for en gennemgang af ejendommen. Der viser sig ofte muligheder for besparelser ved at udskifte tekniske installationer til nye lavenergiteknikker.

Grønt regnskab kan indgå som driftskontrol. Regnskabet skal som minimum indeholde oplysninger om næringsstoffer, pesticider og energi, samt opfylde ovenstående vilkår.

Det anbefales at udføre grønt regnskab i henhold til Bekendtgørelse nr. 210 af 3. marts 2010 om visse virksomheders afgivelse af miljøoplysninger. Det understreges, at landbrug ikke på godkendelsestidspunktet har pligt til at udarbejde grønt regnskab.

3.11 Renere teknologi og BAT

VURDERING

Ansøgningen om godkendelse indeholder en redegørelse for anvendelsen af BAT. Redegørelsen er vedlagt i godkendelsens bilag.

BAT stammer fra EU's IPPC-direktiv og handler i høj grad om at forebygge at forurening opstår og herigennem undgå unødige forurening.

Princippet om BAT supplerer det miljøbeskyttelsesniveau, der følger af det generelle beskyttelsesniveau og det lokale miljøes tålegrænser.

Med andre ord betyder det, at det ansøgte projekt uanset at de generelle miljøkrav i Husdyrloven er overholdt også skal indeholde den tilgængelige teknik, der giver den mindste miljøpåvirkning.

Skive Kommune vurderer, at det ansøgte projekt lever op til BAT-niveauet for ammoniakfordampning, fosfor og nitrat.

Ansøgers BAT-redegørelse fremgår af godkendelsens bilag.

Management

Det fremgår af ansøgningen, at der anvendes godt landmandskab på ejendommen, der føres sprøjtejournal ved marksprøjtning, regler om gødningsplaner, gødningskvote og efterafgrøder overholdes. Harmonireglerne overholdes og produktionen Hedegaard Foods kvalitetskontrolprogram for hønnikeproduktion. Desuden indeholder BAT-redegørelsen en række punkter om forskellige driftsproducenter, der kan betragtes som BAT.

Skive Kommune vurderer på baggrund af ansøgningsmaterialet, samt det forhold, at ejendommen efterlever Hedegaard Foods kvalitetsprogram, at husdyrbruget til fulde lever op til BAT for management.

Foder

Skive Kommune vurderer, at det angivne niveau for råprotein og fosfor i ansøgningen lever op til BAT. Godkendelsen indeholder vilkår om et maksimalt tilladt årligt foderforbrug, samt vilkår om, at foderforbruget dokumenteres. Ligeledes er der vilkår om, at foderets indhold af råprotein dokumenteres.

Der anvendes fytase og fasefodring på ejendommen.

Skive Kommune vurderer, at den beskrevne praksis i BAT-redegørelsen, kombineret med Skive Kommunes vilkår om fodring, gør, at husdyrbruget lever op til BAT for fodring.

Staldteknik

De valgte staldsystemer kan ikke afvises at være BAT, jævnfør BAT-redegørelsen, hvor det fremgår, at der skal anvendes tilstrækkelig strøelse, ske hyppig udskiftning af strøelse, gulvet skal være af en passende udformning med fald mod afløb, samt at

der skal være funktionsarealer. Skive Kommune finder ikke anledning til at afvise redegørelsens konklusioner, og vurderer, at de valgte staldsystemer lever op til BAT.

Skive Kommune bemærker, at produktionen af hønniker er en nicheproduktion, hvor vidensgrundlaget i forhold til BAT er begrænset. Staldsystemerne udformes i henhold til gældende lov, og Skive Kommune finder således ikke, at der er tilstrækkelig viden, som kan afvise, at de valgte staldsystemer er BAT.

Vand og energi

Det fremgår af ansøgningen, at det årlige energiforbrug i nudrift er cirka 250.000 kWh. Energiforbruget forventes reduceret til 200.000 ved driftsomlægningen, da buranlæg til hønniker er mindre energikrævende. Hertil skal lægges cirka 9.000 kWh til korntørring.

Der anvendes olie til opvarmning af stalde.

Det årlige vandforbrug er cirka 6.000 m³ og forventes reduceret til 5.700 m³ ved ansøgt drift. Da staldsystemet kræver tør gødning, kontrolleres vandspild ved hver besigtigelse af staldene.

BAT-redegørelsen indeholder beskrivelse af rengøring og styring af ventilation, anvendelse af lavenergibelysning, regulering af lys, med videre.

BAT-redegørelsen indeholder beskrivelser af procedurer og driftspraksis, der sikrer, at vandspild forebygges og reduceres.

Der er i godkendelsen stillet vilkår om, at vand- og elforbrug registreres årligt i forbindelse med årsregnskabet.

Skive Kommune vurderer på baggrund af ovenstående, at husdyrbruget lever op til BAT for vand og energi.

Opbevaring og udbringning af husdyrgødning

Skive Kommune vurderer, at overholdelse af lovkravene i den til enhver tid gældende husdyrgødningsbekendtgørelse og reglerne om beholderkontrol, kan betragtes som BAT. BAT-redegørelsen indeholder en række beskrivelser af procedurer og driftspraksis ved håndtering og udbringning af husdyrgødning, der samlet set er i overensstemmelse med husdyrgødningsbekendtgørelsens bestemmelser og betragtes som BAT.

Desuden er det anført i redegørelsen, at gødning spredes i løbet af dagen, når der er mindre sandsynlighed for, at folk er hjemme, samt at man er opmærksom på indretning ved udbringning, så lugtgener fra udbringningen minimeres hos omkringboende.

På baggrund af ovenstående, vurderer Skive Kommune, at husdyrbruget lever op til BAT for opbevaring og udbringning af husdyrgødning.

Skive Kommune vurderer, at husdyrbruget som helhed lever op til husdyrlovens krav om anvendelse af den bedste tilgængelige teknik.

4. UDBRINGNINGSAREALER

4.1 Udbringning af husdyrgødning

VILKÅR

20. **Nabohensyn** Mærkedage (konfirmationer, sølvbryllupper o.a.), som bliver meddelt ejer senest 2 uger forinden, skal respekteres.

VURDERING

I dette afsnit vurderes udbringningen af husdyrgødning. Der stilles vilkår for at sikre naboerne rimelige muligheder for at afholde mærkedage.

Det fremgår af ansøgningsmaterialet, at der ved ansøgt drift afsættes 27.003 kg N og 7.522 kg P, svarende til 255 DE, til enten KomTek Miljø A/S, Drivervej 8, 6670 Holsted, CVR nr. 21 24 13 93 eller Morsø BioEnergi af 2006 A.M.B.A., Næssundvej 234, 7970 Redsted M, CVR nr. 29 83 52 76.

Det fremgår desuden, at der modtages en husdyrgødningsmængde på 9.555 kg N og 1.838 kg P, svarende til 105 DE fra Spøttrup Svineproduktion ApS, Spøttrup Mark 2, 7860 Spøttrup, CVR nr. 29 83 29 35.

Ansøgningens forudsætninger medfører, at dyretrykket på udbringningsarealerne er 1,26 DE/ha.

Skive Kommune bemærker, at det er en forudsætning for godkendelsen, at der afsættes og modtages den angivne mængde husdyrgødning, samt at dyretrykket ikke overstiger 1,26 DE/ha. Ændring af hvilken virksomhed, der aftager eller modtager husdyrgødning, samt ændringer i afsatte og modtagne mængder skal forhånds anmeldes til Skive Kommune. Der gøres opmærksom på, at ændringer kan være omfattet af godkendelsespligt.

I ansøgningens BAT-redegørelse beskrives en række forhold omkring udbringning af husdyrgødning. BAT-redegørelsen ses i godkendelsens bilag. I ansøgnings-skema 18430 beskrives det desuden, at fjerkrægødningen udbringes som fast gødning af maskinstation og at ved anvendelse af maskinstation til udspreddingen er det muligt at anvende bedste teknik, der sikrer en god ensartet spredning. Modtaget svinegylle udbringes ligeledes med maskinstation med tidssvarende udstyr.

Af husdyrgødningsbekendtgørelsens kapitel 9, § 24, fremgår det, at husdyrgødning ikke må udbringes på lørdage, samt søn- og helligdage på arealer, der ligger nærmere end 200 meter fra byzone, sommerhusområder samt områder i landzone, der ved lokalplan er udlagt til boligformål.

Af husdyrgødningsbekendtgørelsens kapitel 9, § 26, fremgår det, at flydende husdyrgødning og fast gødning, der udbringes på ubevoksede arealer, skal nedbringes hurtigst muligt og inden 6 timer. Kan dette, grundet uforudseelige omstændigheder, ikke lade sig gøre, skal nedbringning finde sted, så snart det er muligt. Ydermere må husdyrgødning, ensilagesaft og spildevand ikke udbringes på en måde og på sådanne arealer, at der er fare for, at gødningen, ensilagesaften eller spildevandet strømmer til søer eller vandløb, herunder dræn, ved tøjbrud eller regnskyl. Jævnfør § 26 stk. 3 må flydende husdyrgødning ikke udbringes på stejle skråninger med en hældning på mere end 6 ° ned mod vandløb, søer over 100 m² eller fjorde inden for en afstand af 20 m fra vandløbets, søens eller fjordens øverste kant.

Det vurderes, at udbringning af husdyrgødning på baggrund af ansøgers beskrivelse, de generelle regler for udbringning, samt godkendelsens vilkår, ikke vil medføre væsentlige gener for omkringboende, eller væsentlig risiko for forurening af beskyttede naturområder. Der henvises til afsnit om fosfor

4.2 Naturbeskyttelse og ammoniak

VURDERING

I dette afsnit vurderes det, om tilstanden i udpegede § 3-arealer, § 7-arealer, og Natura-2000 områder opretholdes og om mulighederne for at bevare og genoprette udpegningsgrundlaget fremmes.

Ingen af de ansøgte udbringningsarealer er registreret § 3 natur.

Ammoniakfølsomme arealer (§ 7-arealer)

Arealerne 19-0, 20-0, 23-0, 43-0 og 43-1 ligger helt eller delvist inden for 1.000 meter af naturområder, udpeget som særligt ammoniakfølsomme, jævnfør husdyrgodkendelseslovens § 7.

Arealerne er derfor omfattet af husdyrgødningsbekendtgørelsens § 24, stk. 3 og § 38, stk. 5, som kræver, at husdyrgødning nedfældes på sort jord og græsmarker på arealer, som ligger inden for 1.000 meter af naturområder, som er omfattet af husdyrgodkendelseslovens § 7.

Natura-2000

Det vurderes, at ammoniakfordampning i forbindelse med udbringning af husdyrgødning på udbringningsarealerne ikke medfører risiko for påvirkning af internationale beskyttelsesområder. Mark 23-0 ligger inden for Habitatområde 32 og markerne 19-0, 20-0, 43-0, 43-1, 47-0, 48-0, 50-0 og 53-0 grænser umiddelbart op til habitatområdet.

Jævnfør basisanalysen og Skive Kommunes vurderinger, er udpegningsgrundlaget for Sønder Lem Vig truet af tilførsel af næringsstoffer via udvaskning og afstrømning, mens atmosfærisk ammoniakdeposition ikke er nævnt som en trussel i basisanalysen, og ikke af Skive Kommune vurderes som en trussel mod udpegningsgrundlaget.

Basisanalyse, samt links til yderligere materiale om Habitatområde 32 kan findes på http://www.vandognatur.dk/Emner/Naturplaner/Naturomraader/32_Soender_Lem_Vig_og_Geddal_Strandenge.htm

Forholdet til museumsloven

Der gøres opmærksom på følgende:

Sten- og jorddiger, der er omfattet af bestemmelserne i Museumsloven § 29a må ikke beskadiges eller sløjfes uden dispensation fra Skive Kommune.

Fortidsminder, der er omfattet af bestemmelserne i Museumslovens § 29e må ikke ændres.

Endvidere må der indenfor en afstand af 2 meter fra fortidsmindet ikke foretages jordbehandling, gødskes eller plantes jf. § 29f i Museumsloven.

4.3 Nitratudvaskning

4.3.1 Beskyttelsesniveau i forhold til overfladevand

VURDERING

I dette afsnit vurderes konsekvenserne af kvælstoftilførslen til overfladevand fra de ejede og forpagtede arealer til Brønddal 1 - 3.

Det fremgår af ansøgningen, at der ved den ansøgte produktion årligt vil blive udbragt 21.327 kg N til bedriftens udbringningsarealer, fordelt på 11.772 kg N fra dybstrøelse fra fjerkræ og 9.555 kg N fra svinegylle. Dette medfører ifølge ansøgningssystemet en årlig gennemsnitlig nitratudvaskning på 83,5 kg/ha. Det generelle beskyttelsesniveau for nitratudvaskning er overholdt.

Projektet medfører, at udvaskningen på bedriftsniveau reduceres i forhold til den tilladte nudrift. Ved tilladt nudrift er udvaskningen 84,2 kg N/ha på bedriftsniveau.

73 ha af udbringningsarealerne ligger i nitratklasse 0 og de resterende 109 ha udbringningsarealer ligger i nitratklasse 1.

Arealerne i nitratklasse 1 ligger i oplandet til Sønder Lem Vig. Der er udarbejdet beregning af projektets påvirkning af Kås Bredning, Sønder Lem Vig og Spøttrup Sø på baggrund af Miljøstyrelsens vejledende notat om afskæringskriterier for udvaskning af nitrat til overfladevande ved vurdering af ansøgninger efter husdyrgodkendelsesloven med tilhørende bilag. Beregninger, vurderinger og konklusioner fremgår af bilag 13. Bilag 13 indeholder desuden en beskrivelse af udpegningsgrundlaget i de Natura-2000 områder som kan blive berørt af projektet.

Ved konkret vurdering af de enkelte ansøgte udbringningsarealer i ansøgningsskema 18430, version 7, er det ikke vurderet, at der er arealer, som på grund af terrænhældning, beliggenhed, drænforhold, jordbundsforhold eller andet, kan betegnes som særlige risikoarealer i forhold til nitratudvaskning.

Det fremgår af basisanalysen, samt af tillæg til basisanalysen, at udvaskning af nitrat og tilførsel af atmosfærisk kvælstof er en trussel mod udpegningsgrundlaget.

Hertil bemærker Skive Kommune, at de nyeste målinger af næringsstofftilførslen til Sønder Lem Vig peger i retning af, at fosfor er den begrænsende faktor for eutrofiering af vigen, og at fosfor må betragtes som den egentlige trussel mod udpegningsgrundlaget.

Godkendelsen indeholder vilkår om fosforbalance på visse arealer i oplandet til Sønder Lem Vig, hvilket forventeligt betyder, at der udbringes en større andel svinegylle på arealer inden for oplandet til Sønder Lem Vig end uden for oplandet. Svinegylle har en større udnyttelsesgrad af kvælstof end fjerkrægødning. Udbringning af svinegylle vil således betyde, at andelen af svært omsætteligt organisk bundet kvælstof i husdyrgødningen er mindre på de 109 ha, der afvander til Sønder Lem Vig.

På den baggrund vurderer Skive Kommune, at nitratudvaskningen fra bedriftens udbringningsarealer ikke vil påvirke natur og miljø i væsentlig grad.

4.3.2 Beskyttelsesniveau i forhold til grundvand

VILKÅR

21. **Sædskifte på mark 11-0, 14-0 og 15-0** Disse marker skal dyrkes med et sædskifte med et udvaskningsindeks på maksimalt 93, set over et gennemsnit på 5 år.

Der skal ved tilsyn foreligge dokumentation herfor for de seneste 5 år, startende fra godkendelsesåret, for eksempel via markplaner og gødningsregnskaber.

VURDERING

Formålet med dette afsnit er at forebygge en unødigt stor udvaskning af nitrat til grundvandet.

Markerne 11-0, 14-0 og 15-0 ligger i oplandet til Regionalvandværket for Lem, Lihme og Rødding. Oplandet er af Skive Kommune udpeget som nitratfølsomt. Beskyttelsesniveauet i husdyrloven er overholdt, da nitratudvaskningen reduceres med 3 mg/l. Udvasningen er beregnet til 65 mg/l ved ansøgt drift. Udvasningsberegningen er baseret på et S2-sædskifte med udvaskningsindeks 93.

Herunder ses en sædskiftetabel fra Miljøministeriets notat om standardsædskifter og referencesædskifter. Udvasningsindeks for de forskellige sædskifter fremgår af tabellen

Svine- og plante-sædskifter:			Vinterkorn	Lovpligtige efterafgrøder	Vårkorn	Æfter (0 - 10%)	Vinterraps	Frøafgrøder	Sukkerroer	Kartofler	I alt	Udvaskningsindeks	Efterafgrødegrundareal	Maksimalt areal med efterafgrøder
S1	6% efterafgr.	Typisk lerjord (> JB4)	54	6	15	5	20				100	96	100	20
S2	10% efterafgr.		50	10	15	5	20				100	93	100	20
S3	6% efterafgr.	Typisk sandjord (JB1-4)	44	6	35	5	10				100	100	100	40
S4	10% efterafgr.		40	10	35	5	10				100	98	100	40
S5	6% efterafgr.	Med frøavl	40	5	25	5	10	15			100	89	85	30
S6	10% efterafgr.		36	9	25	5	10	15			100	86	85	30
S7	6% efterafgr.	Med roer	35	5	35	5			20		100	90	80	40
S8	10% efterafgr.		32	8	35	5			20		100	88	80	40
S9	6% efterafgr.	Med frøavl og roer	35	5	35	5		10	10		100	89	80	40
S10	10% efterafgr.		32	8	35	5		10	10		100	88	80	40
S11	6% efterafgr.	Med kartofler	20	5	35	5	10			25	100	97	75	40
S12	10% efterafgr.		17	8	35	5	10			25	100	96	75	40
S13	100% vinterafgrøder		85				15				100	102		
S14			80				20				100	100		
S15			75				25				100	99		
S16			70				30				100	97		

Notatet kan ses i fuld længde på

<http://www.mst.dk/NR/rdonlyres/E819B553-14D8-4D27-A7EF-373E5F5C4147/45302/Sdskiftenotat270607.pdf>.

4.4 Fosfor

VILKÅR

22. **Fosforbalance** Arealerne 19-0, 20-0, 23-0, 43-0 og 43-1 skal drives således, at der ikke tilføres mere fosfor med husdyrgødning, end der fraføres med afgrøder.

VURDERING

I dette afsnit vurderes konsekvenserne af fosfortilførslen til udbringningsarealerne til Brøndal 1 og 3.

Der er udarbejdet beregning af projektets påvirkning af Kås Bredning, Sønder Lem Vig og Spøttrup Sø på baggrund af Miljøstyrelsens vejledende notat om afskæringskriterier for udvaskning af fosfor til overfladevande ved vurdering af ansøgninger efter husdyrgodkendelsesloven med tilhørende bilag. Beregninger, vurderinger og konklusioner fremgår af bilag 13.

Ved analyse af udbringningsarealerne har Skive Kommune vurderet, at markerne 19-0, 20-0, 23-0, 43-0, 43-1 og 49-0 er særligt sårbare, set i forhold til tilførsel af fosfor til Sønder Lem Vig (mark 49-1 er skilt fra den oprindelige mark 49-0 under sagsforløbet. Risikovurderingen er foretaget inden mark 49-1 blev skilt fra). På den baggrund stilles der arealspecifikke vilkår om fosforbalance på disse arealer, dog med undtagelse af mark 49-0 og 49-1, som er taget ud af ansøgningen. Det er desuden vurderet, at arealerne 22-0 og 24-0 ikke er egnede som udbringningsarealer. Disse to arealer er også taget ud af ansøgningen. Da arealerne er taget ud af ansøgningen, må arealerne ikke tilføres husdyrgødning fra ansøgers bedrift eller husdyrgødning som modtages fra ansøgers bedrift via overførselsaftaler med andre bedrifter.

Vilkår om fosforbalance kan efter Skive Kommunes vurdering kontrolleres ud fra arealspecifikke mark- og gødningsplaner, som indgår som en del af ejendommens egenkontrol. Af en sådan registrering vil type og mængde af udbragt husdyrgødning, samt afgrødevalg fremgå, og på baggrund af normtal kan fosforbalancen beregnes.

Risikovurderingen af sårbare arealer fremgår herunder.

Brøndal 3. Risikovurdering af arealer i oplandet til Sønder Lem Vig med hensyn til udledning af fosfor.

Mark-nr	Jordtype	Grøftet/ drænet	Bemærkninger	P-krav
19-0	Sandjord	Ja	Fladt lavbundsareal, okkerklasse 1, grænser op til Bustrup Bæk mod vest og Habitatområde 32 mod syd.	Fosforbalance
20-0	Humus	Ja	Fladt lavbundsareal, okkerklasse 1, grænser op til Bustrup Bæk mod øst, grøftet mod nord og grænser op til Habitatområde 32 mod syd.	Fosforbalance
22-0	Sandjord	Ja	Fladt lavbundsareal, okkerklasse 3, grænser op til Trævel Å mod syd og ligger inden for Habitatområde 32.	Ikke egnet til udbringning af husdyrgødning

			Registreret som § 3 efter naturbeskyttelsesloven.	
23-0	Sandjord	Ja	Grøftet/drænet mod øst, vest og syd. Ligger i Habitatområde 32	Fosforbalance
24-0	Sandjord	Ja	Grøftet/drænet mod øst, syd og dele af nord. Ligger i Habitatområde 32. Registreret som § 3 efter naturbeskyttelsesloven.	Ikke egnet til udbringning af husdyrgødning
43-0	Sandjord	Ja	Gennemskæres af drænledning, der fører til Habitatområde 32.	Fosforbalance
43-1	Humus	Ja	Drænet lavbundsareal.	Fosforbalance
44-0	Humus/ Sandjord	Ja	Nordvestligt hjørne er lavbundsjord. Gennemskæres af drænledning.	Fosforbalance
49-0	Humus	Ja	Lavbundsareal, okkerklasse 1, østlig del grænser op til Bustrup Bæk. Arealet gennemskæres af to drænkanaler, der leder til Sønder Lem Vig. Ved besigtigelse d. 2. juli 2009 konstateres det, at arealerne anvendes til afgræsning. Ligger i Habitatområde 32.	Fosforbalance

Skive Kommune konkluderer i konsekvensvurderingen, at arealerne 43-0, 43-1, 20-0, 19-0, 23-0 og 49-0 skal drives med fosforbalance for at sikre mod påvirkning af Habitatområde 32.

De resterende udbringningsarealer til bedriften i ansøgningens version 7, er vurderet at være robuste i forhold til fosfor, og det vurderes ikke, at en drift med et mindre fosforoverskud på disse robuste arealer vil være en trussel mod habitatområdet.

Skive Kommune vælger at stille arealspecifikke vilkår med hensyn til fosforbalance. Det fremgår af Miljøstyrelsens vejledning til husdyrloven, at vilkår om fosfor skal stilles på bedriftsniveau. Miljøklagenævnet har i afgørelse MKN 130 – 00108 stillet vilkår om fosfor formuleret således:

"... Der skal være fosforbalance på ejede/forpagtede udbringningsarealer med fosfortal over 4. Fosforbalancen opgøres som forskellen mellem den tilførte mængde fosfor og den mængde fosfor, som fraføres med afgrøderne efter de gældende normer. ..."

Det fremgår ikke tydeligt, af hverken vilkårets formulering, eller i Miljøklagenævnets kommentarer til afgørelsen, om fosforbalancen skal opgøres på bedriftsniveau. Det må dog logisk set ikke være tilfældet, da vilkåret i så fald havde indeholdt dette, eksempelvis: *Hvis der på bedriften konstateres udbringningsarealer med fosfortal på over 4, skal der være fosforbalance på alle bedriftens arealer.*

Miljøklagenævnets vilkår kan på den baggrund tolkes som arealspecifikt. Da fosfortal kan ændre sig over tid, vil Miljøklagenævnets vilkår dog kunne omfatte forskellige arealer fra år til år. Miljøklagenævnets vilkår er stillet på baggrund af afskæringskriterierne i husdyrlovbekendtgørelsens bilag 3, jævnfør beskyttelsesniveauet for fosfor.

Skive Kommune vurderer ikke, at husdyrlovens afskæringskriterier og administrationen af fosfor på bedriftsniveau i det konkrete tilfælde er tilstrækkeligt, til at sikre mod, at Sønder Lem Vig påvirkes med fosfor.

Skive Kommune opfatter vejledningen til husdyrloven således, at et krav om fosforbalance på den enkelte mark som følge af en konkret risikovurdering, midles ud på hele bedriften, således at den reelle drift af marken godkendes med et fosforoverskud på de sårbare marker.

Miljøstyrelsens vejledning indeholder en fremgangsmåde for vurdering af afstrømning af fosfor til overfladevande. Fremgangsmåden fra vurdering af nitrat til overfladevande er tilsyneladende forsøgt overført til fosfor. Hvor nitrat primært optræder i vandmiljøet som suspenderet stof, er fosfor primært partikulært bundet. Det betyder, at fosfor i langt højere grad tilføres overfladevand fra nærmiljøet, ved brinkerosion, dræn og direkte overfladeafstrømning. Dermed er det ikke i samme grad som for nitrat væsentligt at inddrage oplandsstørrelser i forhold til at vurdere, om påvirkningen fra et enkelt projekt er væsentligt. Dette kræver efter Skive Kommunes vurdering en specifik risikovurdering af det enkelte areal. Der er derfor ikke foretaget en oplandsberegning som anført i Miljøstyrelsens vejledning.

Miljøstyrelsen anbefaler desuden, at der udføres en landskabsmæssig risikobetragtning. Skive Kommune er af den opfattelse, at netop denne landskabsmæssige risikobetragtning er helt grundlæggende, set i forhold til en habitatvurdering.

Skive Kommune stiller vilkår om fosforbalance på specifikke arealer på grundlag af en sådan risikobetragtning (risikovurdering), samt en konsekvensvurdering.

Miljøstyrelsen anfører i vejledningen, at vilkår om fosfor skal stilles på bedriftsniveau, da det ikke er muligt at føre tilsyn med arealspecifikke vilkår om fosforbalance. I den konkrete sag, har ansøger valgt at importere svinegylle til bedriften, således, at der kan udbringes husdyrgødning med et lavt indhold af fosfor i forhold til den fjerkrægødning, bedriften selv producerer. Skive kommune vurderer, at der gennem arealspecifikke mark- og gødningsplaner kan føres kontrol med, om vilkår overholdes. I godkendelsens afsnit om egenkontrol er der stillet vilkår om, at der skal udføres arealspecifik mark- og gødningsplan.

I nedenstående tabeller ses et ud af tre forslag fra ansøger til sædskifte og praksis for udbringning af husdyrgødning på de arealer, som Skive Kommune har udpeget som særligt sårbare.

Det bemærkes til nedenstående tabeller, at markerne 22-0, 24-0, 49-0 og 49-1 i sagsforløbet er trukket ud af ansøgningen og at der således ikke er givet godkendelse til udbringning af husdyrgødning på disse arealer.

Scenarie 3:

sædskifte uændret fra scenarie 1

Oversigt over marker og sædskifte fra 2008 - 2014

Mark	Areal	Natur registreringer	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
19-0	2,3	ingen	brak	havre	græs slæt	korn	græs	græs	korn
20-0	2,57	ingen	brak	havre	græs slæt	korn	græs	græs	korn
22-0	5,11	§3 eng + Natura 2000	græs slæt	græs slæt	græs slæt	græs slæt	græs slæt	græs slæt	græs slæt
23-0	4,45	Natura 2000	græs slæt	græs slæt	græs slæt	græs slæt	græs slæt	græs slæt	græs slæt
24-0	5,59	§3 eng + Natura 2000	græs slæt	græs slæt	græs slæt	græs slæt	græs slæt	græs slæt	græs slæt
43-0	5,23	ingen	hvede	hvede	vårbyg	korn	korn	korn	korn
43-1	1,31	ingen	brak	hvede	vårbyg	korn	korn	korn	korn
44-0	1,21	ingen	vårbyg	vårbyg	vinterbyg	korn	korn	korn	korn
49-0	6,22	Natura 2000	græs, afg.	græs, afg.	græs, afg.	græs, afg.	græs, afg.	græs, afg.	græs, afg.
49-1	3,6	Natura 2000	græs, afg.	græs, afg.	udgår	udgår	udgår	udgår	udgår
37,59		ha							

Oversigt over forbrug af husdyrgødning 2008 + 2009 samt planlagt 2001 - 2014

Mark	Areal	Natur registreringer	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
19-0	2,3	ingen	brak	JA 1	JA 1	JA 2	JA 2	JA 2	JA 2
20-0	2,57	ingen	brak	JA 1	JA 1	JA 2	JA 2	JA 2	JA 2
22-0	5,11	§3 eng + Natura 2000	JA 1	JA 1	JA 1	JA 2	JA 2	JA 2	JA 2
23-0	4,45	Natura 2000	JA 1	JA 1	JA 1	JA 2	JA 2	JA 2	JA 2
24-0	5,59	§3 eng + Natura 2000	JA 1	JA 1	afg + JA 2	afg + JA 2	afg + JA 2	afg + JA 2	afg + JA 2
43-0	5,23	ingen	JA 1	JA 1	JA 1	JA 2	JA 2	JA 2	JA 2
43-1	1,31	ingen	brak	JA 1	JA 1	JA 2	JA 2	JA 2	JA 2
44-0	1,21	ingen	JA 1	JA 1	JA 1	JA 1	JA 1	JA 1	JA 1
49-0	6,22	Natura 2000	JA 1	JA 1	afg + JA 2	afg + JA 2	afg + JA 2	afg + JA 2	afg + JA 2
49-1	3,6	Natura 2000	Nej	Nej	udgår	udgår	udgår	udgår	udgår
37,59		ha							

JA 1 tilføres husdyrgødning fra egen husdyrproduktion / fjerkræ

JA 2 tilføres husdyrgødning fra svinegylle

Nej ingen tilførsel af husdyrgødning

afg husdyrgødning afsat ved afgræsning

svinegylle på mark 19 + 20 + 22 + 23 + 24 + 43 + 49

Skive Kommune har konsekvensvurderet dette forslag til driften af ovennævnte arealer:

Brønddal 3 - konsekvensvurdering af forslag til sædskifte og fosforeverskud på risikoarealer ved Sønder Lem Vig

Sønder Lem Vig er en del af habitatområde 32. Udpegningsgrundlaget er bl. a. Kransnålalgesø (habitattypen 3140) og en art optaget på direktivets bilag IV – odder.

I henhold til Habitatbekendtgørelsen skal kommunen vurdere om miljøgodkendelser af husdyrbrug kan have en negativ påvirkning på de dyre- og plantearter og naturtyper, som de internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000) er udpeget for at beskytte.

Ved vurderinger af eventuelle påvirkninger gælder forsigtighedsprincippet i forhold til at beskytte de internationale naturbeskyttelsesområder. Dette betyder, at der kun kan meddeles miljøgodkendelse, hvis det uden rimelig tvivl kan fastslås, at der ikke sker negative påvirkninger på udpegningsgrundlaget, jf. principperne i EU-domstolens dom af 7. september 2004 i sag C-127/02, den såkaldte Waddenzee-dom.

Det vurderes, at en forøget fosfortilførsel til vigen vil medføre en større eutrofiering og algeopblomstring. Dette kan medføre skade på søens bundvegetation og dermed udpegningsgrundlaget for habitatområdet.

Det vurderes, at der er risiko for, at jorden på markerne 43-0, 43-1, 20-0, 19-0, 23-0 og 49-0 ved overgødskning med fosfor vil mættes, hvilket betyder, at der vil være en

betydelig risiko for udvaskning af fosfor til Sønder Lem Vig. Der skal derfor stilles krav om, at der til disse marker ikke tilføres mere fosfor, end der fraføres med planterne.

Mark 22-0 og 24-0 er lavbundsareal med høj grundvandsstand. Arealerne er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3 og er begge beliggende indenfor Natura 2000-området. Der er foretaget nyregistrering af arealerne den 13. juli 2010. Det vurderes, at disse arealer ikke bør have tilførsel af husdyrgødning.

Med det foreslåede sædskifte og ovennævnte gødningspraksis vurderes, at arealanvendelsen vil være uden betydning for bilag IV- arten odder, som findes i både Bustrup Bæk og Trævel Å.

KNRA/14-07-2010

Jævnfør gødningsregnskabet i ansøgningssekema 18430, version 7, tilføres bedriften 105 dyreenheder i svinegylle med et fosforindhold på i alt 1.838 kg P. Det svarer til 17,5 kg P/DE, hvilket ved et husdyrgødningstryk på 1,4 DE, svarende til harmonikravet, giver en tilførsel på 24,5 kg P/ha.

Ifølge ansøgningen fraføres der som et arealvægtet gennemsnit på bedriften 22,1 kg P/ha. Det betyder et fosforoverskud på 2,4 kg P/ha.

For at opnå fosforbalance må der således maksimalt udbringes 22,1 kg P pr. Ha/17,5 kg P pr. DE = 1,26 DE/ha i form af svinegylle fra Spøttrup Mark 2.

Skive Kommune bemærker, at kommunen i 2008 påbegyndte et 5-årigt måleprogram i Sønder Lem Vig med henblik på at overvåge vigens naturtilstand.

Skive Kommune ligger således inde med et voksende datagrundlag, som blandt andet anvendes ved kommunens konsekvensvurderinger af projekters påvirkning af Sønder Lem Vig.

Skive Kommune kan ikke på baggrund af måleprogrammet og den viden, som kommunens natursektion i øvrigt besidder omkring Sønder Lem Vig, tilslutte sig trusselsvurderingerne i basisanalysen tillægget til basisanalysen, som angiver vand- og luftbåren kvælstof, som primære trusler mod udpegningsgrundlaget.

Konklusionen på måleprogrammets foreløbige datagrundlag er, at fosfor er den primære trussel mod udpegningsgrundlaget.

5. KONKLUSION

Den ansøgte godkendelse af eksisterende staldanlæg vurderes ikke at forringe de landskabelige, naturmæssige eller kulturhistoriske værdier, der ligger til grund for områdets status.

Til Brønddal 3 ejes og forpagtes cirka 183 ha udbringningsareal ifølge ansøgningen.

Husdyrbrugets harmoniarealer, samt overførselsaftaler med biogasanlæg er tilstrækkeligt til at opfylde de gældende harmoniregler.

Den ansøgte husdyrproduktion på Brønddal 3 vurderes samlet set ikke at give anledning til væsentlige påvirkninger eller gener for lokale naturområder og omkringboende, hvis vilkårene i denne godkendelse efterkommes. I godkendelsen konstateres det, at det ansøgte projekt lever op til kravet om at anvende den bedste tilgængelige teknik.

Udkast til miljøgodkendelsen er inden partshøring sendt i to ugers høring hos ansøger, I/S Nørbygaard og miljøkonsulent Sven Erik Pinstруп. Høringssvaret er kommenteret af Skive Kommune og har ikke givet anledning til ændringer i godkendelsen.

6. GODKENDELSENS GYLDIGHED, KLAGEVEJLEDNING OG UNDERRETNING

6.1 Godkendelsens gyldighed

Husdyrbruget må i henhold til Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, § 12 ikke udvides eller ændres bygnings- eller driftsmæssigt, herunder med hensyn til affaldsfrembringelsen, på en måde, der indebærer forøget forurening i forhold til det hermed godkendte, før udvidelsen eller ændringerne er godkendt af Skive Kommune.

Hvis husdyrbruget ønskes ændret eller udvidet, skal Skive Kommune i henhold til lovens § 12, stk. 3 have meddelelse herom, inden ændringen eller udvidelsen foretages.

Med hensyn til retsbeskyttelse af godkendelsen henvises til Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, § 40.

Tilsynsmyndigheden skal tage godkendelsen op til revurdering og om nødvendigt meddele påbud eller forbud efter § 40, stk. 2, hvis:

- der er fremkommet nye oplysninger om forureningens skadelige virkning,
- forureningen medfører miljømæssige skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse,
- forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse,
- væsentlige ændringer i den bedste tilgængelige teknik skaber mulighed for en betydelig nedbringelse af emissionerne, uden at det medfører uforholdsmæssigt store omkostninger for husdyrbruget,
- det af hensyn til driftssikkerheden i forbindelse med processen eller aktiviteten er påkrævet, at der anvendes andre teknikker,
- der er fremkommet nye oplysninger om sikkerhedsmæssige forhold på husdyrbrug, der er omfattet af regler fastsat i medfør af Miljøbeskyttelseslovens §7 om risikobetonede processer m.v.

Den første regelmæssige revurdering af godkendelsen skal foretages, når der er forløbet 8 år, efter at husdyrbruget er godkendt første gang. Tilsynsmyndigheden skal herefter tage godkendelsen op til revurdering hver 10. år og om nødvendigt ændre vilkårene ved påbud efter Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, § 42.

I tilfælde af at afgørelsen påklages, beregnes tidspunktet fra den dato, hvor den endelige afgørelse er meddelt.

Vilkårene kan dog i henhold til Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug m.v. § 53, stk. 2 til enhver tid ændres for at forbedre husdyrbrugets kontrol med egen forurening eller for at opnå et mere hensigtsmæssigt tilsyn.

Opmærksomheden henledes på, at denne godkendelse efter Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug og Miljøbeskyttelsesloven ikke fritager husdyrbruget for de nødvendige tilladelser/anmeldelser i henhold til anden lovgivning.

Skive Kommune skal som tilsynsmyndighed påse, at denne godkendelse og den øvrige miljølovgivning overholdes. Der skal i henhold til § 71 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug altid være adgang for de personer, der af Skive

Kommune er bemyndiget til at føre tilsyn.

6.2 Klagevejledning og søgsmål

Godkendelsen kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet af ansøgeren, klageberettigede myndigheder og organisationer samt enhver, der har en væsentlig, individuel interesse i sagens udfald, jf. Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, § 84 - 87.

En eventuel klage skal indgives skriftligt og stiles til Natur- og Miljøklagenævnet, men sendes til Skive Kommune, som umiddelbart efter klagefristens udløb sender klagen videre til Natur- og Miljøklagenævnet ledsaget af denne afgørelse og det materiale, som er indgået i sagens bedømmelse.

Klagefristen er 4 uger fra offentliggørelsen, hvilket betyder, at en eventuel klage skal være Skive Kommune i hænde senest på den på side 2 anførte dato for klagefristens udløb.

Ansøgeren vil ved klagefristens udløb få besked, såfremt der er modtaget klager.

Søgsmål kan anlægges for domstolene i henhold til § 90 i Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug m.v. Fristen er 6 måneder fra godkendelsen er meddelt, hvilket betyder, at et eventuelt søgsmål skal være anlagt senest 6 måneder efter den på side 2 anførte dato for meddelelse af godkendelsen.

En klage over miljøgodkendelsen har ikke opsættende virkning på retten til at udnytte godkendelsen, medmindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet, jf. § 81 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug eller tilladelsen indeholder vilkår om hensyntagen til landskabelige værdier eller tilladelse til beholdere til flydende husdyrgødning, der er placeret uden tilknytning til husdyrbrugets øvrige bygninger. Udnyttelse af godkendelsen kan dog kun ske under opfyldelse af vilkårene, som er fastsat i denne godkendelse.

6.3 Underretning om godkendelsen

Kopi af udkast til godkendelse er inden godkendelsens meddelelse sendt i 6 ugers høring til:

- Brønddal 2, 7860 Spøttrup
- Brønddal 4, 7860 Spøttrup
- Brønddal 5, 7860 Spøttrup
- Brønddal 8, 7860 Spøttrup
- Brønddal 10, 7860 Spøttrup
- Brønddal 12, 7860 Spøttrup
- Landevejen 2, 7860 Spøttrup
- Landevejen 3, 7860 Spøttrup
- Landevejen 4, 7860 Spøttrup
- Landevejen 5, 7860 Spøttrup
- Hasselvej 2, 7860 Spøttrup
- Præstegårdsmarken 38, 7860 Spøttrup
- Jernbanegade 16, 2, 8900 Randers C (Sønder Lem Vej 22)(mark 53-0)

Kopi af godkendelsen er sendt til:

- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, ae@aeraadet.dk
- Danmarks Fiskeriforening, mail@dkfisk.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, jkt@sportsfiskerforbundet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk, skive@dof.dk
- Det Økologiske Råd, husdyr@ecocouncil.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk, skive@dn.com
- Ferskvandsfiskeriforeningen, nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Forbrugerrådet, fbr@fbr.dk
- Friluftsrådet i Region Limfjord Syd, a.e.oppel@vip.cybercity.dk
- Kulturarvsstyrelsen, post@kulturarv.dk
- Miljøministeriet, Miljøcenter Ringkøbing, post@rin.mim.dk
- Museum Salling, arkaeologi@museumsalling.dk
- Sundhedsstyrelsen, midt@sst.dk
- Landbo MidtØst, att. Sven Erik Pinstrup, sep@lmo.dk
- Videnscenter for landbrug, att. Jens Elvstrøm, jne@landscentret.dk

Godkendelsen er udarbejdet af:

- Skive Kommune

Med venlig hilsen

Holger Prahm
Natur- og Miljøchef

Pernille Fog
Ingeniør
f/ Simon Bach Nielsen
Landbrugsgruppen

Bilag 1. Grundlag for vilkår og lovgivning

Vilkår

Godkendelsens vilkår er meddelt med baggrund i kommunens vurderinger og i følgende af Miljøstyrelsens bekendtgørelser, vejledninger og orienteringer:

- *Vejledning nr. 2/2001 Luftvejledningen*
- *Vejledning nr. 5/1984 Ekstern støj fra virksomheder*
- *Vejledning nr. 6/1984 Måling af ekstern støj fra virksomheder*
- *Vejledning nr. 6/1997 om kontrol af gyllebeholdere*
- *Vejledning om logbog for beholdere med flydende husdyrgødning*
- *Vejledning nr. 7/1993 om Erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.m.*
- *Vejledning nr. 3/1994 om tilsyn med landbrug*
- *Vejledning nr. 6/2005 Om Håndhævelse af Miljøbeskyttelsesloven*
- *Vejledning 2006 om tilladelse og miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug*
- *Faglig rapport vedrørende en ny lugtvejledning for husdyrbrug (dec. 2006)*

samt

- *"Vejledende retningslinier for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde" udgivet af FMK*

Lovgivning

Udover vilkårene i nærværende miljøgodkendelse er virksomheden underlagt bestemmelserne i gældende love og bekendtgørelser.

Udover Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (LBK nr. 1486 af 04/12-2009), kan bl.a. følgende af de heraf afledte bekendtgørelser, regulativer og forskrifter være relevante for virksomheden:

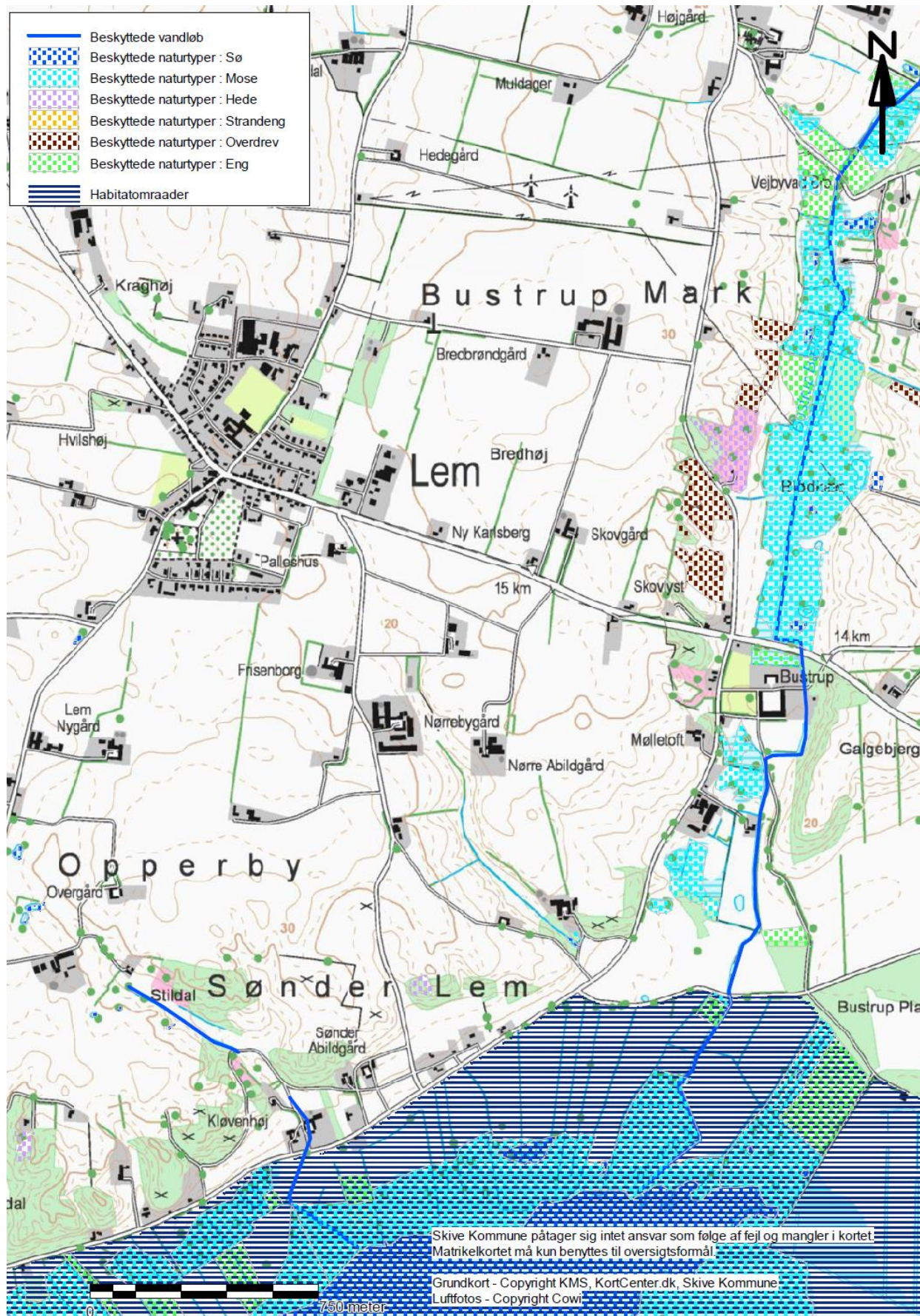
- *Bek. nr. 268 af 31. marts 2009 om påfyldning og vask m.v. af sprøjter til udbringning af plantebeskyttelsesmidler*
- *Bek. nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.*
- *Bek. nr. 48 af 13. januar 2010 om affald.*
- *Bek. nr. 1695 af 19. december 2006 om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v.*
- *LBK nr. 616 af 1. juni 2010 (Landbrugsloven).*
- *Bek. nr. 1517 af 14/12/2006 om miljøregulering af visse aktiviteter*
- *Bek. nr. 723 af 12. december 1997 om kontrol af beholdere for flydende husdyrgødning, ensilagesaft og spildevand.*
- *Bek. nr. 5578 af 09/06/2009 om undervisning...m.v. for erhvervsmæssige brugere af bekæmpelsesmidler.*
- *Bek. nr. 588 af 26. maj 2010 om bekæmpelsesmidler.*
- *Bek. nr. 259 af 23. marts 2010 om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines (Olietankbekendtgørelsen)*
- *Skive Kommunes regulativ for erhvervsaffald.*

Det skal understreges, at reglerne kun er gældende, så længe de til grund liggende bestemmelser gælder. Der kan tilsvarende i fremtiden vedtages nye bestemmelser som vil kunne medføre andre regler for virksomhedens aktiviteter.

Bilag 2. Kort over ejendommen (luftfoto 2009, 1:4000)

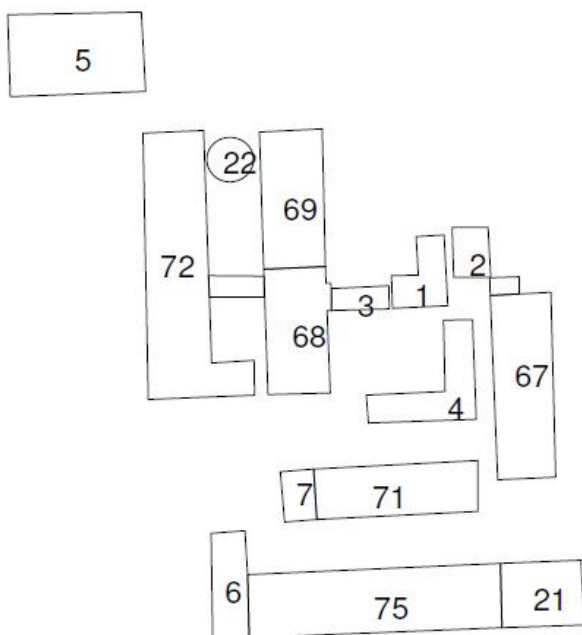

Bilag 3. Beskyttet natur og Natura 2000

Bilag 4. Driftsbygninger

1. Stuehus
2. Garage m.m.
3. Mellembygning
4. Gl. Staldbygning
5. Kornlager
6. Ægpakkeri m.m
7. Vaskeplads
21. Gødningsshus
22. Gødningsslager / hus
23. Gødningsshus
31. Stuehus
32. Maskinhus
33. Gl. stald
67. Hønniker, voliere
68. Hønniker, gulv
69. Hønniker, voliere
72. Hønniker, buropræt
75. Hønniker, buropræt
10. Hønniker, buropræt
11. Hønniker, gulv

LandboMidtØst

Ågade 8, 7800 Skive
Tlf. 87282553
Fax. 97524165

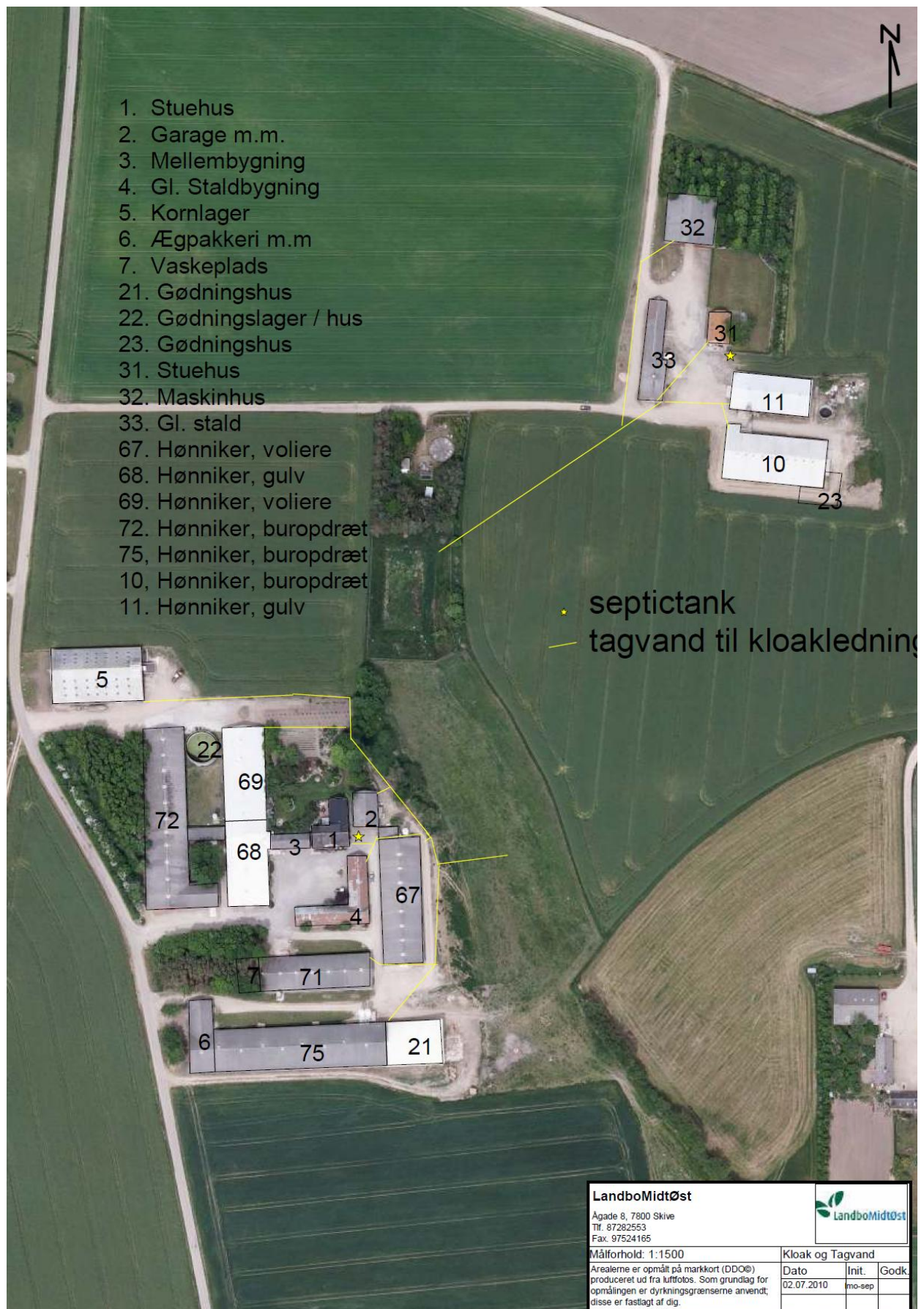
Målforhold: 1:2000

Brønddal 1 og 3. 7860 Skov

Areaerne er opmålt via markkort (DDO©) produceret ud fra luftfotos. Som grundlag for opmålingen er dyrkningsgrænserne anvendt; disse er fastlagt af dig.

Dato	Init.
15.06.2010	lmo-sep

Bilag 5. Afløbsplan

Bilag 6.1 Kvittering for aflevering af farligt affald.

Kvittering for afleveret farligt
affald på genbrugspladsen

Skema udfyldes af affaldsproducenten:

Firma navn: _____
Adresse: _____
Postnr. og by: _____ Tlf.: _____
CVR-nr.: (8 cifre) _____ P-nr.: (10 cifre) _____

Farligt affald skal afleveres til personalet EAK-KODER KAN SES PÅ [WWW.4-S.DK](http://www.4-s.dk)

EAK-kode	Farligt affald (maks. 200 kg. pr. år)	Mængde	
		Antal	Kilo / liter
	Oliefilter		
	Spildolie		
	Malerprodukter		
	Skæreolier		
	Spraydåser indeholdende farligt affald.		
	Akkumulatorer		
	Blandede batterier		
	Pesticid/gift		
	Lysstofrør		
	Andet farligt affald:		

For modtagelse af ovenstående kvitterer Skive Renovation 4-S:

Underskrift / stempel / dato

Bilag 6.2**EAK-koder, landbrug.**

02			AFFALD FRA LANDBRUG, GARTNERI, AKVAKULTUR, SKOVBRUG, JAGT OG FISKERI SAMT FREMSTILLING OG FORARBEJDNING AF LEVNEDSMIDLER
02	01		Affald fra landbrug, gartneri, akvakultur, skovbrug, jagt og fiskeri
02	01	01	Slam fra vask og rengøring
02	01	02	Affald i form af animalske vævsdele (døde dyr m.v.)
02	01	03	Affald i form af vegetabiliske vævsdele
02	01	04	Plastaffald (undtagen emballager)
02	01	06	Animalsk fæces, urin og gødning (herunder tilsmudset halm), flydende affald opsamlet separat og behandlet uden for produktionsstedet
02	01	07	Affald fra skovbrug
02	01	09	Landbrugskemikalieaffald (pesticidrester m.v.)
02	01	10	Metalaffald
02	01	99	Andet affald, ikke andetsteds specificeret
13			OLIEAFFALD OG AFFALD FRA FLYDENDE BRÆNDSTOFFER
13	02	04	Spildolie
16			AFFALD IKKE ANDETSTEDS SPECIFICERET I LISTEN
16	01	03	Dæk
16	06	01	Akkumulatorer
16	06	02	Ni-Cd-batterier
16	01	07	Oliefiltre
20			KOMMUNALT INDSAMLET AFFALD
20	01	21	Lysstofrør og lavenergipærer

Kilde: Bek. nr. 48 af 13/1/2010 - Bilag 2

Bilag 7. Beredskabsplan

Beredskabsplan

for

*IS Nørbygaard
Brønddal 3
7860 Spøttrup*

Revideret Juni 2010

Indholdsfortegnelse

	Side
TELEFONNUMRE	4
BRAND- OG EVAKUERING	5
OVERLØB AF GYLLE	6
KEMIKALIE- OG OLIESPILD	7
STOPHANER /HOVEDAFBRYDERE	8
STRØMSVIGT	9
TRANSPORT AF BEKÆMPELSESMIDLER.	10
Bilag A Kort over ejendommen	11

Denne beredskabsplan er udarbejdet som en del af ejendommens miljøgodkendelse med det formål, at stoppe og begrænse evt. uheld med konsekvenser for det omgivne miljø.

Planens indhold skal være kendt af gårdens ansatte mm. og udleveres til evt. indsatsleder/miljømyndighed i forbindelse med uheld, forureninger, brand, ol.

Beredskabsplanen revideres/kontrolleres mindst 1 gang om året og skal være let tilgængelig og synlig.

Beredskabsplanen findes i frokostrummet på Brønddal 3.

Kopi af beredskabsplanen findes i mappe på kontoret Brønddal 3.

Kort materiale.

Bagerst er der et oversigtskort over ejendommen mm. med angivelse af:

- Mark- og drikkevandsboringer/brønde
- Kemikalielager (f.eks. bekæmpelsesmidler, handelsgødning, svovlsyre til forsuring)
- Dieseltanke og olietanke (overjordiske og nedgravede)
- Drænbrønde / regnvandsbrønd / afløb
- Udløbspunkter til vandløb / jord fra dræn
- Slukningsmateriel og åndedrætsværn
- Afbrydere til diverse pumper, anlæg, strømafbryder m.v.
- vt. fald/kote mod vandløb/dræn/brønde og boringer
- Trykflasker/oplag af f.eks. F-gas, stationære F-gasbeholdere, svejseanlæg m.v. -
- Flugtveje for dyr/ frigørelse mm.

Husk

Ved store uheld ring altid 1-1-2, ved mindre uheld ring altid til miljømyndighederne. Er man i tvivl ring 1-1-2.

Efter brand mm. tag kontakt med miljømyndighederne med hensyn til genopbygning af stald mm.

TELEFONNUMRE

Alle medarbejdere har adgang til mobiltelefon.

Folmer Østergaard Madsen 4058 8044

Brønddal 3 9756 8044

Brønddal 1, Jan 9756 8443

Miljømyndighed (Skive Kommune)	Kontaktes på telefon	9915 5500	<u>dag</u> eller nat
Falck	Kontaktes på telefon	7010 2030	<u>dag</u> eller <u>nat</u>
Brandvæsen	Kontaktes på telefon	112	dag eller nat
Lægevagt	Kontaktes på telefon	7011 3131	<u>dag</u> eller <u>nat</u>
Dyrlæge (kredsdyrlægen Fødevarerregion Viborg)	Kontaktes på telefon	8660 2533	dag eller nat
Foderstofforretning (Hedegaard)	Kontaktes på telefon	9752 0155	dag eller nat
Elektriker (Ramsing Elservice)	Kontaktes på telefon	9756 6002	dag eller nat
Smeden (Vejby EL og VVS)	Kontaktes på telefon	9756 8040	dag eller nat
VVS (Vejby El og VVS)	Kontaktes på telefon	9756 8040	dag eller nat
Ventilationsfirma (Skov a/s)	Kontaktes på telefon	7217 5555	dag eller nat
Landbocenteret (LandboMidtØst)	Kontaktes på telefon	8728 2200	<u>dag</u> eller nat

BRAND- OG EVAKUERINGSINSTRUKS

Ved brand der ikke kan slukkes ved egen hjælp.

Tilkald brandvæsenet - **RING 112** - oplys:

Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra

Hvad er der sket og at det er en gårdbrand

Er der tilskadekomne - hvor mange –

Er dyrene kommet ud – art og antal der evt. er fanget

Kontakt ejeren, på tlf. (Folmer 4058 8044)

Iværksæt rednings- og slukningsarbejde hvis det er muligt og forsvarligt, herunder fjernelse og evakuering af dyr, olie, trykflasker, gødning og kemikalier

Placering af slukningsmateriel ses nederst på siden.

Hvis det ikke er muligt at slukke branden - forsøg at begrænse den ved lukning af døre og vinduer

Modtag brandvæsenet og udlever denne mappe sammen med kortmaterialet
oplys endvidere:

Evt. tilskadekomne eller dyr der ikke er reddet i sikkerhed

Hvor det brænder

Brandens omfang

Hvor der er adgangsveje

På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:

Der er brandslukker ved hvert staldanlæg samt ægpakkeri

OVERLØB AF GYLLE INSTRUKS

Der opbevares kun fast gødning i hele staldanlægget. Der er således ikke risiko for overløb af gylle.

Eksempel på handlingsplan:

Ved konstateret gylleudslip foretages følgende:

1. Afsøg hurtigt årsagen til gylleudslippet, og søg den stoppet hurtigst muligt
2. Kontakt ejeren, på tlf. (Folmer 4058 8044)
3. Der kontaktes en maskinstation, som kan bidrage med en slamsuger. Start med at kontakte maskinstationerne i den rækkefølge, de er opstillet herunder. Rækkefølgen er prioriteret efter afstanden fra disse til Brønddal 3, startende med den nærmeste:
 - a: Michael Brixen 9756 0451 (mobil 4064 4617)
 - b: Martin Børsting 9753 1312 (mobil 3097 1310)
 - c: Rønbjerg Maskinstation 9753 4300 (mobil 2225 5508)
4. Vurdér herefter omfanget af gylleudslippet. Forsøg at afgrænse forureningens omfang ved at afskære gyllen fra at løbe mod åen/vandløbet nordvest for ejendommen. Dette gøres ved at dæmme op for gyllen med jord.
Herfra kan gyllen suges op af slamsuger.
Jord flyttes med tilstedeværende materiel, eventuelt alarmeres og tilkaldes naboer med maskinel, som kan bidrage til at begrænse forureningen.
5. Hvis gyllen ser ud til at nærme sig åen/vandløbet,
Ring straks 1-1-2 !
6. Sluttelig kontaktes Skive Kommune på tlf. 9915 5500, hvor der orienteres om udslippet.

KEMIKALIE- OG OLIESPILD INSTRUKS

Ved større overløb af kemikalier og olie - RING 112 – oplys:

Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra
Hvad der er sket, hvad og hvor meget der er løbet ud
Om der er risiko for forurening af vandløb ,drikkevand

Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne

Kontakt ejeren, på tlf. (Folmer 4058)

Kontakt miljømyndighederne / Skive Kommune ved tlf. 9915 5500

Forsøg opdæmning for at undgå, at det løber gylle til rørlagt vandløb ca 50 – 100 m øst for ejendommen.

Opdæmningen kan evt. foretages med jord, halmballer ol. afhængig af mængden og art. Er f.eks. olie løbet til dræn kan man lave en opdæmning af vandløbet med en bigballe (se vedlagte kort)

Hvis kemikalier eller olie er løbet i vandløbet vil det påvirke vandløbet, der udmunder i Nr Lem Vig.

Modtag brandvæsenet/miljømyndighederne og udlever denne mappe med sammen med kortmaterialet

På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:

I værksted samt i kemikalierummet findes der savsmuldspakker og kattegrus der kan benyttes til at opsuge spildte væsker.

STOPHANER / HOVEDAFBRYDERE

Afbrydere til diverse pumper, anlæg, strømafbryder m.v. skal ligeledes noteres på kortet over ejendommen.

Vand

Hovedhane sidder i teknikrummet bag branddøren

Elektricitet

Hovedafbryder sidder i teknikrummet bag ved branddøren

El-tavle sidder bag branddøren ind til teknikrummet

Nye 63 ampere sikringer opbevares i teknikrummet

Nye 50 ampere sikringer opbevares i teknikrummet

Nye 35 ampere sikringer opbevares i teknikrummet

Der bruges automatsikringer.

Afbryder til kontor, teknikrummet og værksted sidder i teknikrummet bag branddøren

Afbryder til lys, ventilation og varme sidder uden for de respektive staldafsnit.

STRØMSVIGT INSTRUKS

Vurder om dyr vil lide under træk fra nødopluk eller varme.

Tjek alle stalde og se, om nødoplukket er åben.

Begræns trækgener og varmeudvikling (overbrusning).

Kontroller at der ikke sker forurening som følge af manglende strøm til pumper ol.

Ved strømsvigt på over ca. 2 timer, ring til EnergiMidt og forhør om varigheden af udfaldet.
Telefon nr. 7013 1309.

Eventuelt iværksæt opstart af nødstrømsgenerator.

TRANSPORT AF BEKÆMPELSMIDLER

Sørg for sikker transport af kemikalier til ejendommen og mellem ejendom og marker.

Bekæmpelsesmidler skal under transport være sikret mod stød og uheld. En lukket tæt plastkasse (eks. en køleboks) er velegnet.

Medbring en spand/sæk med fint savsmuld til opsugning af spildt middel samt en skovl og f.eks. plasticposer/plastspand til en hurtig indsats. Uanset koncentrationen kan et spild på mindre end ca. 2 liter med en hurtig indsats fjernes fra jorden.

Medbring altid en mobiltelefon således at det er muligt at hurtigst at tilkalde hjælp ved held.

Hvor der arbejdes med bekæmpelsesmidler, skal der være førstehjælpeudstyr og øjenskyllmiddel til rådighed

Meget giftige og giftige bekæmpelsesmidler skal overalt opbevares forsvarligt under lås. Øvrige bekæmpelsesmidler skal opbevares forsvarligt. For alle midler gælder, at de opbevares utilgængeligt for børn og ikke sammen med eller i nærheden af levnedsmidler, foderstoffer m.v.

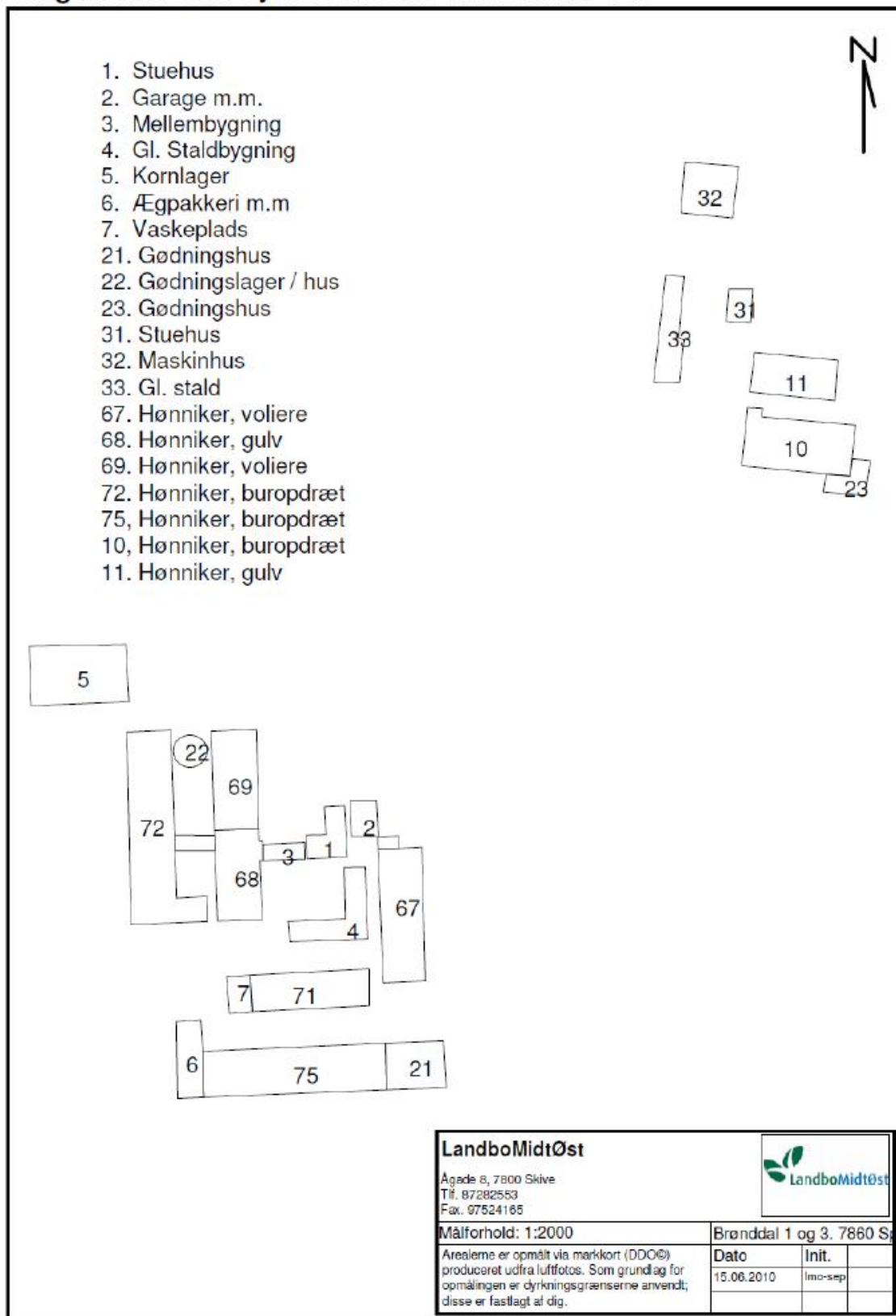
Derudover gælder følgende:

- Kemikalerummet skal være godt ventileret, tørt og frostfrit med god belysning.
- Der skal findes et sugende materiale f.eks. savsmuld til opsamling af spild.
- Døre skal være forsynet med en støbt kant, der kan tilbageholde eventuelt spild.
- Gulve skal være tætte og uden afløb.

Bilag A Kort over ejendommene Brønddal 3 + 1:

Bilag A Kort over ejendommene Brønddal 3 + 1:

Brønddal 3

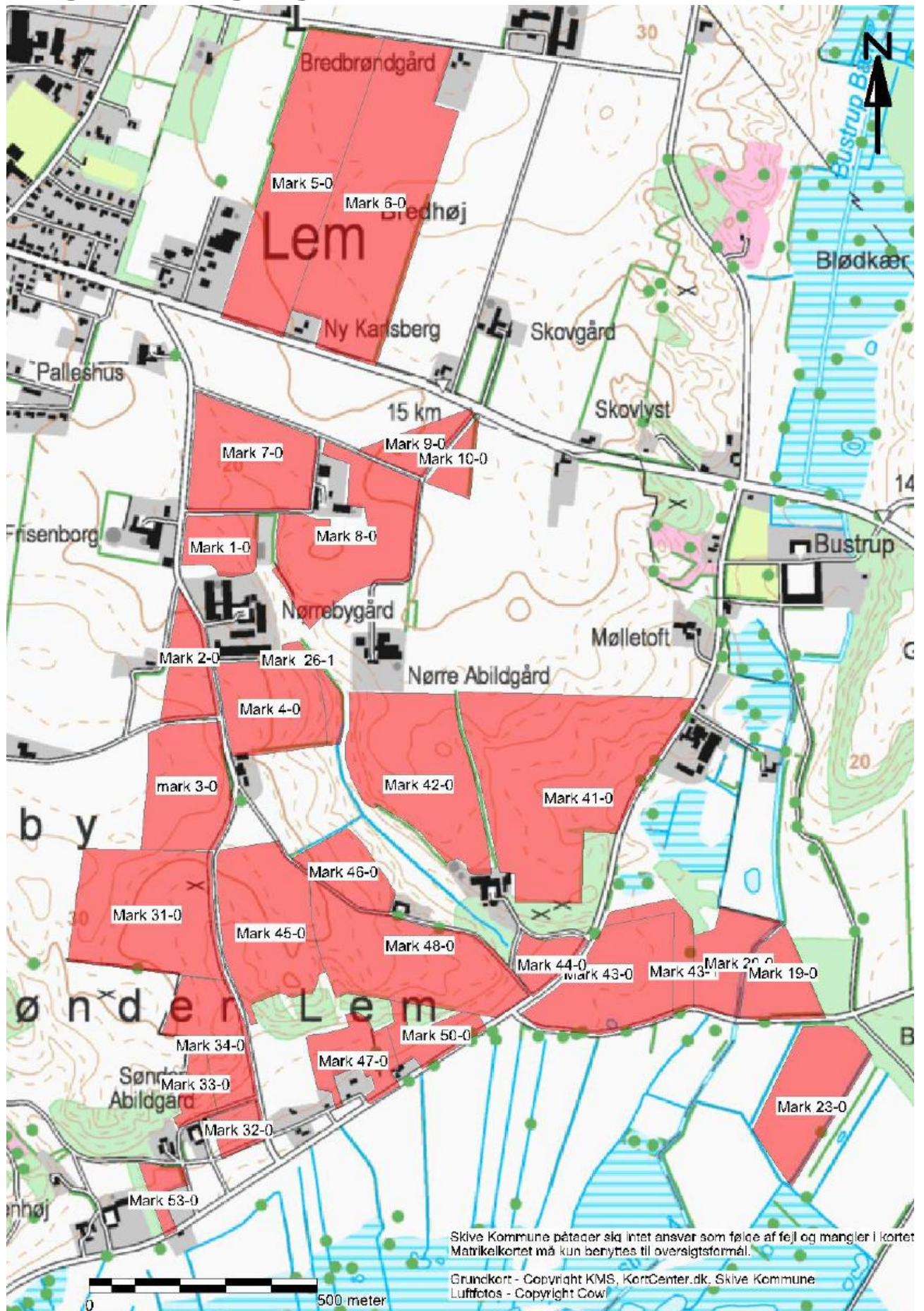
Brønddal 1

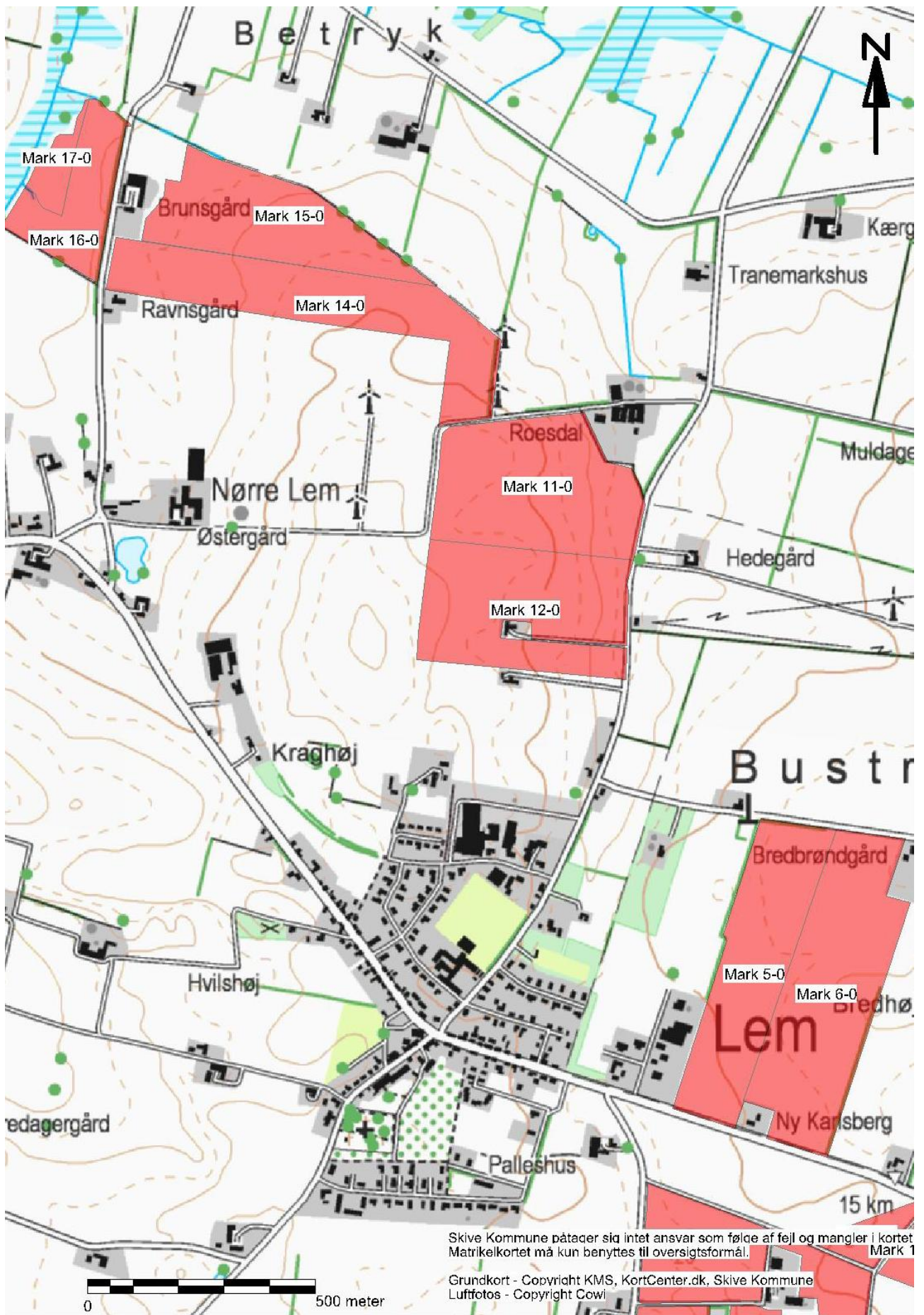

Bilag 8. Arealer, som er udgået af det søgte projekt

Bilag 9. Udbringningsarealer

Bilag 10. Ansøgers notat om ammoniaktab fra buranlæg

Skive Kommune, Teknisk Forvaltning
Natur og Miljø
Kirke allé 1
7860 Spøttrup

Skiveafdelingen
Ågade 8
7800 Skive
Tlf: 9614 4000
Fax: 9752 4165

Planteavlkontoret
Skive, den 15. juni 2010
sep

Notat om korrektion af ammoniakemission for hønnikeproduktion i buranlæg

I den ansøgte produktion opdrættet hønniker i 3 forskellige typer anlæg (gulvdrift, voliere og burdrift). I IT ansøgningen er hønniker i voliereanlæg indtastet som gulvdrift, da lugt- og ammoniakemission kan sidestilles mellem disse anlægstyper (jfr. Fjerkrærådgivningen, Videntret for landbrug).

I IT ansøgningen er normtallene for ammoniaktab fra hønniker i burdrift anført til 40 % ammoniaktab fra staldanlægget. Normtallet kommer fra ældre undersøgelser af buranlæg med gødningskummer og uden gødningsbånd. Da der opstilles buranlæg med gødningsbånd i de nye stalde med buranlæg, bør ammoniaktab sidestilles med "buranlæg, konsum", hvor normtallene er 10 % ammoniakemissionen, hvilket anser for at være i overensstemmelse med det ansøgte staldanlæg. (*normtallene for hønniker i burdrift er fejlmeldt til miljøstyrelsen og normtallet bliver ændret i en kommende opdatering af normerne*).

Hyppig udmugning.

Da anførte ammoniakemissionen er beregnet ved 1 x udmugning ugentligt. Hvis der udmuges hyppigere i staldanlægget reduceres ammoniakemissionen tilsvarende med følgende reduktion.

	Total emission	reduktion
1 x ugentlig udmugning	10 %	0 %
2 x ugentlig udmugning	5 %	50 %
3 x ugentlig udmugning	4 %	60 %

Da der anvendes 3 x udmugning i de ansøgte buranlæg skal normal for ammoniakemission derfor korrigeres yderligere på følgende måde:

Normal i IT ansøgningen	40 %
Reel ammoniaktab	4 %
Reduktion i ansøgningen i forhold til normal	90 %

For at opnå den korrekte korrektion af ammoniaktab i forhold til normtallene er der i samråd med Fjerkrærådgivning, Videntret for Landbrug indtaste 'kemisk luftrensere med 90 % effekt' i IT ansøgningen med fuld antal drifttimer, hvorved ammoniaktabet fra staldanlæggene korrigeres til 4 % ammoniaktab.

Korrektion af ammoniakemission er anvendt i de 3 staldanlæg til hønniker i buranlæg, mens standardforudsætningerne er anvendt for øvrige staldafsnit.

Asmildklostervej 11
8800 Viborg

Marsvej 1-3
8960 Randers SØ

Kastaniehøjvej 4
8600 Silkeborg

Parallelvej 9A
8680 Ry

Samsøvej 33
8382 Hinnerup

Ågade 8
7800 Skive

Bilag 11. Ansøgers BAT-redegørelse

Bilag 2 BAT-beskrivelse

Vurdering af indførelsen af bedste tilgængelige teknikker (BAT)

Ansøger I/S nørbygård
Adresse Brøddal 3
Postnummer 7860, Spøttrup
Skemanummer 18430

Udkærvej 15, 8200 Århus N · Tlf. 87 40 50 00 · Fax 87 40 50 10 · E-mail: landscentret@landscentret.dk · www.landscentret.dk

BAT	Anbefaling	Uddybning	Status	Begrundelse - hvis ikke "gennemført"
<i>Fjerkræproduktion –Hønikreproduktion.</i>				
Godt landmandskab				
	Identificere uddannelsesbehov og gennemføre uddannelses- og træningsprogrammer for bedriftspersonale	Personale bliver oplært i pasning af fjerkræ. Ejer eller uddannet personale vil være ansvarlig for daglig tilsyn.	X	Gennemført Delvis gennemført Ikke gennemført Ikke relevant
	Føre journal over vand- og energiforbrug	I forbindelse med daglig management bliver der ført kontrol med: Ventilations indstillinger, staldtemperatur og lysprogrammer. Der føres daglig kontrol med vandforbrug.	X	Gennemført Delvis gennemført Ikke gennemført Ikke relevant
	Føre journal over foderforbrug	I forbindelse med daglig management bliver der ført kontrol med: foder og dødelighed.	X	Gennemført Delvis gennemført Ikke gennemført Ikke relevant
	Føre journal over udspreddning af organisk og uorganisk gødning på markerne	Sædskifte- og gødningsplan.	X	Gennemført Delvis gennemført Ikke gennemført Ikke relevant
	Føre journal over afvigelser fra mark- og gødningsplan		X	Gennemført Delvis gennemført Ikke gennemført Ikke relevant
	Udarbejdet beredskabsplan, så forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier, gylle, brand m.v. er beskrevet	Da der ikke oplagres flydende husdyrgødning og ikke findes flydende gødning i staldene er der ingen risiko for udstrømning. Der er udelukkende fast gødningsproduktion i staldene.	X	Gennemført Delvis gennemført Ikke gennemført Ikke relevant
	Der foretages daglig tilsyn og løbende service og vedligeholdelse på anlæggene efter behov	Anlæg og bygninger vedligeholdes løbende, større eftersyn af anlæg ved udsætning af Hønniker	X	Gennemført Delvis gennemført Ikke gennemført Ikke relevant

BAT	Anbefaling	Uddybning	Status	Begrundelse - hvis ikke afkrydset i "gennemført"
Management				
	Hyppig fjernelse af gødning fra staldanlæg.	I 33% af produktion opfedes Hønikerne på dybstrøelse udlagt direkte på gulv, Gødningen fjernes ved holdskifte. For 67% af produktionen i buranlæg fjernes gødningen via gødningsbånd 3 gange om ugen. Jf. BAT –blad om hyppig udmugning.	☐ Gennemført ☒ Delvis gennemført ☐ Ikke gennemført ☐ Ikke relevant	
	Daglige rutiner	Bekendtgørelse om hold af slagtekyllinger og rugeægproduktion (Bek. nr 1069 af 17/12-2001). Foder, vand og klima i stald kontrolleres mindst en gang daglig. Kyllingerne vejes 2gange for at sikre at tilvæksten hos dyrene udvikler sig tilfredsstillende.	☒ Gennemført ☐ Delvis gennemført ☐ Ikke gennemført ☐ Ikke relevant	
	Ugentlige rutiner	Anlæggets drift kontrolleres, der opgøres produktionsdata.	☒ Gennemført ☐ Delvis gennemført ☐ Ikke gennemført ☐ Ikke relevant	
Generel kontrol og gennemgang af driftsinventar	Årlig gennemgang af alle rør og isolering, samt eventuel genisolering af disse, f.eks. erstatning af skumisolering	I forbindelse med holdskifte kontrolleres anlæg og inventar.	☒ Gennemført ☐ Delvis gennemført ☐ Ikke gennemført ☐ Ikke relevant	
	Årlig kontrol af vinduer, døre og andre mulige kuldebroer ud til, samt eventuel genisolering	I forbindelse med holdskifte kontrolleres bygninger indvendig og udvendig.	☒ Gennemført ☐ Delvis gennemført ☐ Ikke gennemført ☐ Ikke relevant	

BAT	Anbefaling	Uddybning	Status	Begrundelse - hvis ikke afkrydset i "gennemført"
Energiforbrug				

Afsætning af varme	Varmegenindvinding - fra gyllekøling - staldvarme Afsætte al varme og/eller elektricitet, der ikke kan bruges i egen afdeling til andre eksterne energiforbrugere.	Der bruges varmetilsætning til staldene, størst varmeforbrug i forbindelse med indsætning af nye dyr og de første 8 dage. Staldene og gulv er opvarmet til min. 33C før indsætning af nyt hold. Staldene er isolerede men varmeforbruget er alligevel afhængig af årstiden.		Gennemført	Der er 4 separate varmeanlæg til de 8 stalde. Det er således ikke muligt at flytte varmen mellem staldene uden en væsentlig ombygning af hele varmesystemet. På den baggrund er varmegenindvinding fravalgt. s
				Delvis gennemført	
				Ikke gennemført	
			X	Ikke relevant	
Ventilation	Renhold af ventilationens mekaniske dele (herunder luftkanaler og fans) gennemføres årligt og noteres i logbog	I forbindelse med holdskifte rengøres og kontrolleres ventilationen indvendig og udvendig.	X	Gennemført	
				Delvis gennemført	
				Ikke gennemført	
				Ikke relevant	
	Trinvis regulering af ventilation - Temperaturstyret - Fugtighed	Ventilationen er trinvis styret med følere som registrer temperatur og luftfugtighed. Der er stigende belægning i stalden i hele produktionsperioden, variationen i ventilationsbehov stammer fra belægningsstigningen og til dels fra årstidsvariation.	X	Gennemført	
				Delvis gennemført	
				Ikke gennemført	
				Ikke relevant	
Belysning	Lavenergilyssstofør	Der vælges belysning som tager hensyn til elforbruget. Der anvendes lavenergilyssstofør.	X	Gennemført	
				Delvis gennemført	
				Ikke gennemført	
				Ikke relevant	
	LUX-styring (dagslysregulering)	Dyrenes behov for lys er fastlagt i Bekendtgørelse om hold af slagtekyllinger og rugeægproduktion (Bek. nr 1069 af 17/12-2001).		Gennemført	Der er ingen dagslys i staldene.
				Delvis gennemført	
				Ikke gennemført	
			X	Ikke relevant	
	Timerindstilling	Belysningen reguleres i forhold til kyllingernes alders- / udviklingstrin. Dagslængden reguleres og følger en forudbestemt kurve, som tager hensyn til dyrenes alder og produktions trin.	X	Gennemført	
				Delvis gennemført	
				Ikke gennemført	
				Ikke relevant	
	Zoneopdeling	I forrum er opsat lys som giver medarbejdere optimale muligheder for at udføre deres arbejde.	X	Gennemført	
				Delvis gennemført	
				Ikke gennemført	
				Ikke relevant	

		Forum, omklædning og teknikrum er opdelt i ren og uren zone.		Ikke relevant	
Vask af stalde	Der anvendes koldt vand til vask af stalde	Der rengøres konsekvent med koldt vand. Hus og inventar sættes i blød inden rengøringen igangsættes. Rengøringen omfatter alt inventar, staldrum og indvendig og udvendige dele af fodringsanlæg og ventilationsanlæg. Rengøringen afsluttes med desinfektion, efterfulgt af en tomgangsperiode.	☒	Gennemført	
			☐	Delvis gennemført	
			☐	Ikke gennemført	
			☐	Ikke relevant	
Udtørring af stald efter vask	Der anvendes naturlig udtørring frem for anvendelse af varme-kanon	Det er vigtigt at stald og inventar er tørt og opvarmet ved indsætning af nye dyr. Afhængig af årstiden kan det derfor være nødvendigt at bruge en del varme.	☒	Gennemført	
			☐	Delvis gennemført	
			☐	Ikke gennemført	
			☐	Ikke relevant	

BAT	Anbefaling	Uddybning	Status	Begrundelse - hvis ikke afkrydset i "gennemført"	
Vandforbrug					
Vask	Iblødsætning før vask	Ja.	☒	Gennemført	
			☐	Delvis gennemført	
			☐	Ikke gennemført	
			☐	Ikke relevant	
	Vask med højtryksrenser	Ja.	☒	Gennemført	
			☐	Delvis gennemført	
			☐	Ikke gennemført	
			☐	Ikke relevant	
Drikkevand	Installeret drikkenipler, der sidder over fodertruget og integreret i foderautomaten	Drikkenipler placeret på langs i hus for at lette hønikerne adgang. Der monteres spildopsamling under nipler. Nipler kan højde reguleres, og trykreguleres	☒	Gennemført	
			☐	Delvis gennemført	
			☐	Ikke gennemført	
			☐	Ikke relevant	
Kontrol	Daglig kontrol af vandforbrug for at opdage eventuelt lækage	Dette udføres som en del af god management.	☒	Gennemført	
			☐	Delvis gennemført	
			☐	Ikke gennemført	
			☐	Ikke relevant	
BAT	Anbefaling	Uddybning findes i afsnit:	Status	Begrundelse - hvis ikke afkrydset i "gennemført"	

Fodringsstrategier					
Kyllinger af slagte-type	Fasefodring	Der anvendes fasefodring (3 blandinger) for at opfylde Hønnikerne krav af næringsstoffer til tilvækst og reproduktion. Tilskudsforderet indeholder 520 fytaseunits pr. kg.	X	Gennemført	
				Delvis gennemført	
				Ikke gennemført	
				Ikke relevant	

BAT	Anbefaling	Uddybning	Status	Begrundelse - hvis ikke afkrydset i "gennemført"	
Staldsystemer					
	Renovationsstrategi for anvendelse af miljøteknologiske tiltag - stalde - inventar - gødningsopbevaringslagre		X	Gennemført	
				Delvis gennemført	
				Ikke gennemført	
				Ikke relevant	
Hønnike produktion	Staldsystemer, hvori der anvendes strøelse, kan ikke udelukkes at være BAT, hvis det sker sammen med praksis, herunder at der; - anvendes tilstrækkelig strøelse, - udskiftes strøelse hyppigt, - stiens gulv har passende udformning (f.eks. fald mod afløb), - er oprettet funktionsarealer.	Gulvproduktion er den mest udbredte staldtype til hønnike produktion (98%) i Danmark. Der er mulighed for opsætte buranlæg med gødningsbånd for producenter der kan afsætte hønniker til burægsproduktion.	X	Gennemført	
				Delvis gennemført	
				Ikke gennemført	
				Ikke relevant	

BAT	Anbefaling	Uddybning	Status	Begrundelse - hvis ikke afkrydset i "gennemført"
Oplagring af husdyrgødning				
Møddingspladser/ gødningsstakke	For gødningsstakke, der altid anbringes samme sted, enten i anlægget eller på marken, er det BAT at anvende <ul style="list-style-type: none"> - et betongulv med et opsamlingsystem og en beholder til afstrømningsvæske 		☒ Gennemført	Alt Gødningen opbevares som fastmøg, Møddingpladsen er overdækket. Dette for at undgå opfugtning af gødningen fra regnvand.
			☐ Delvis gennemført	
			☐ Ikke gennemført	
			☐ Ikke relevant	
Markstakke	For midlertidige gødningsstakke på marken er det BAT at anbringe stakkene væk fra følsomme receptorer, såsom; <ul style="list-style-type: none"> - naboer - vandløb (inkl. markdræn) 		☐ Gennemført	
			☐ Delvis gennemført	
			☐ Ikke gennemført	
			☒ Ikke relevant	
Gyllebeholdere af stål eller beton	En stabil beholder, der kan modstå mekaniske, termiske, samt kemiske påvirkninger		☐ Gennemført	
			☐ Delvis gennemført	
			☐ Ikke gennemført	
			☒ Ikke relevant	
	Beholderens bund og vægge er tætte og beskyttede mod tæring		☐ Gennemført	
			☐ Delvis gennemført	
			☐ Ikke gennemført	
			☒ Ikke relevant	
	Lageret tømmes regelmæssigt af hensyn til eftersyn og vedligeholdelse, fortrinsvist hvert år		☐ Gennemført	
			☐ Delvis gennemført	
			☐ Ikke gennemført	
			☒ Ikke relevant	
Overdækning af gyllebeholdere	BAT er endvidere at dække beholderen ved at bruge et af følgende:		☐ Gennemført	
			☐ Delvis gennemført	
			☐ Ikke gennemført	
			☒ Ikke relevant	
	Et fast låg, tag eller en teltstruktur		☐ Gennemført	
			☐ Delvis gennemført	

				Ikke gennemført	
			X	Ikke relevant	

BAT	Anbefaling	Uddybning	Status	Begrundelse - hvis ikke afkrydset i "gennemført"	
Udbringning af husdyrgødning					
Generelt	Det er BAT at minimere emissionerne fra gødning til jord og grundvandet ved at afbalancere mængden af gødningen med afgrødens forventede krav	Gødningsplanlægning og sædskifteplaner udarbejdes hver år.	X	Gennemført	
				Delvis gennemført	
				Ikke gennemført	
				Ikke relevant	
	Det er BAT at tage hensyn til de pågældende markers karakteristika, når der tilføres gødning på dem; dette gælder i særdeleshed jordbundsforholdene, jordtypen og arealets hældning, klimatiske forhold, nedbør og kunstvanding, jordens anvendelse og dyrkningsmetoder, herunder vekseldrift.	Gødningsplan og sædskifteplan tager hensyn til jordens bonitet, der tages enkelte jordprøver med års mellemrum.	X	Gennemført	
				Delvis gennemført	
				Ikke gennemført	
				Ikke relevant	
	Det er BAT at reducere forurening af vand ved navnlig at gøre alt det følgende:				
	- ikke at tilføre gødning til stejlt hældende marker		X	Gennemført	
				Delvis gennemført	
				Ikke gennemført	
				Ikke relevant	
	- ikke at tilføre gødning på arealer, der støder op til vandløb (ved at efterlade et stykke jord ubehandlet)		X	Gennemført	
				Delvis gennemført	
				Ikke gennemført	
				Ikke relevant	
	- at sprede gødning så tæt så muligt før den maksimale		X	Gennemført	
				Delvis gennemført	

	afgrødevækst og optagelse af næringsstoffer finder sted		☐	Ikke gennemført	
			☐	Ikke relevant	
	- ikke at tilføre gødning til jorden, når marken er vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket		☒	Gennemført	
			☐	Delvis gennemført	
			☐	Ikke gennemført	
			☐	Ikke relevant	
	Det er BAT at håndtere spredningen af gødning således, at lugtgener mindskes på steder, hvor det er sandsynligt, at naboer kan berøres, ved navnlig at gøre alt det følgende:		☒	Gennemført	
			☐	Delvis gennemført	
			☐	Ikke gennemført	
			☐	Ikke relevant	
	- at sprede gødning i løbet af dagen, når der er mindre sandsynlighed for at folk er hjemme samt at undgå weekender og helligdage		☒	Gennemført	
			☐	Delvis gennemført	
			☐	Ikke gennemført	
			☐	Ikke relevant	
	- at være opmærksom på vindretning i forhold til naboehusene		☒	Gennemført	
			☐	Delvis gennemført	
			☐	Ikke gennemført	
			☐	Ikke relevant	
			☐		
			☐		
			☐		
			☐		

Bilag 12. Hedegaards kvalitetsprogram

	Titel:			Side:
	Ægproducent - God Hygiejne Praksis - Oversigt			Side 1 af 1
	Dok.nr.:	Dato:	Revisionsnr.:	Erstatter dato:
	K.3.14	04.04.07	01	14.03.03
Niveau:	Udarbejdet af:	Godkendt af:		
III	LSH	Styregruppen		

K.3.14 God Hygiejne Praksis (GHP) - Oversigt

God Hygiejne Praksis skal medvirke til, at bedriften via enkle hygiejnetiltag grundlæggende minimerer risikoen for at få salmonella eller anden smitte indført fra omgivelserne. Tiltagene skal sikre et højt hygiejneniveau samt forebygge krydskontamination via personer, redskaber eller skadedyr.

For at sikre dyrevelfærden i produktionen skal myndighedskrav med hensyn til staldindretning overholdes.

GHP for konsumægsproducenter omfatter følgende områder:

- Indretning af bygninger og lokaler (K.3.16)
 - Stald og evt. hønsegård
 - Opdeling af produktionsområder i ren og uren zone
 - Forrum/pakkerum
 - Kølerum
 - Afhentningsrampe

- Rengøring og desinfektion (K.3.17)
 - Stald
 - Forrum/pakkerum
 - Kølerum
 - Afhentningsrampe
 - Foderrum/foderanlæg
 - Renholdelse omkring fodersilo

- Opbevaring af foder og strøelse (K.3.19)

- Daglig tilsyn i besætningen (K.3.22)
 - Generelt
 - Trivselsproblemer
 - Sygdom
 - Håndtering af døde dyr

- Afhentning af æg (K.3.24)

- Afhentning af høns til slagting (K.3.27)

	Titel: Ægproducent – Kontrolpunkter - Oversigt		Side: Side 1 af 1
	Dok.nr.: K.3.15	Dato: 10.03.08	Revisionsnr.: 01
	Niveau: III	Udarbejdet af: LSH	Godkendt af: Styregruppen
Erstatter dato: 14.03.03			

K.3.15 Kontrolpunkter - Oversigt

Kontrolpunkter er områder, hvor der kræves særlig bevågenhed fra producentens side i form af ekstra overvågning. Dokumentation af overvågningen sker via logbogen og kontrolskemaet.

Formålet med denne overvågning er dels at minimere risikoen for at få salmonella indført i besætningen fra omgivelserne, og dels at sikre kvalitet og fødevarerikkerhed på æg.

Kontrolpunkter for konsumægproducenter omfatter følgende områder:

- Brug af medicin (K.3.26)
- Skadedyrsforebyggelse og kontrol (K.3.18)
- Indsættelse af hønniker (K.3.21)
- Besøg i stalden (K.3.25)
- Kontrol af kølerumstemperatur (K.3.23)

	Titel:		Side:
	Ægproducent - Indretning af bygninger og lokaler		Side 1 af 3
	Dok.nr.:	Dato:	Revisionsnr.:
K.3.16	04.03.08	04	Erstatter dato:
Niveau:	Udarbejdet af:	Godkendt af:	
III	KLB	Styregruppen	

K.3.16 Indretning af bygninger og lokaler

1.0 Formål

- 1.1 Denne procedure er baseret på gældende lovkrav samt systemmæssige krav, der sikrer en hensigtsmæssig indretning af stald og tilstødende produktionslokaler med henblik på at opretholde et højt hygiejneniveau i produktionen.

2.0 Stald og evt. hønsegård

- 2.1 Stald og servicerum skal være indrettet således, at de kan rengøres og desinficeres effektivt i tomgangsperioden.
- 2.2 Produktionen skal foregå efter "alt ind – alt ud" princippet på husniveau.
- 2.3 Ved indretning af stalden og evt. hønsegård skal lovkravene til den pågældende produktionsgren være opfyldt. Fødevarerregionen skal have godkendt produktionen – eller Plantøedirektoratet ved økologisk produktion.
- 2.4 *Bekendtgørelse om beskyttelse af æglæggende høner* med efterfølgende opdateringer og tilføjelser beskriver kravene til belægning og indretning indenfor både bursystemer og alternative systemer. Bekendtgørelsen kan hentes fra Fjerkræraadets hjemmeside.
- 2.5 *Bekendtgørelse om økologisk jordbrugsproduktion* med efterfølgende opdateringer og tilføjelser beskriver yderligere krav, der stilles til den økologiske ægproduktion. Bekendtgørelsen kan hentes fra Fjerkræraadets hjemmeside.
- 2.6 Stalden skal gennem indretning og vedligehold sikres bedst muligt mod indtrængen af skadedyr herunder vilde fugle.
- 2.7 Der må ikke forekomme samgræsning med andre tamdyr i hønsegården.
- 2.8 Der må ikke spredes animalsk gødning og slam i hønsegården.
- 2.9 Der må ikke være adgang for hunde, katte og andre kæledyr i stald, pakkerum m.m.

3.0 Opdeling af produktionsområder i ren og uren zone.

- 3.1 Ved hjælp af en plantegning beskrives produktionsområderne stald, pakkerum, lagerrum, kølerum m.m., og det defineres hvilke områder, der hører til henholdsvis ren og uren zone. Plantegningen skal udarbejdes af ægproducenten, der selv opbevarer plantegningen samt sender kopi til kontrolfunktionen

	Titel: Ægproducent - Indretning af bygninger og lokaler			Side: Side 2 af 3
	Dok.nr.: K.3.16	Dato: 04.03.08	Revisionsnr.: 04	Erstatter dato: 04.04.07
	Niveau: III	Udarbejdet af: KLB	Godkendt af: Styregruppen	

3.2 Plantegningen skal godkendes af kontrolfunktionen og opbevares i logbogen.

4.0 Pakkerum/forrum

- 4.1 Produktionsbedriften skal råde over et pakkerum samt eventuelt et forrum til dette.
- 4.2 Hvis der er forrum, skal det indeholde en fysisk skillelinie. Adskillelse skal fylde hele åbning mellem ren og uren zone og skal være minimum 50 cm bred. Adskillelsen kan være en snuble-mur, der bør være en plade min. 40 cm høj. Eksempel på indretning af overgang mellem uren og ren zone er illustreret i dokument K-101.
- 4.3 Det vil være et krav for nye bygninger samt nye producenter i systemet, at der er etableret et forrum.
- 4.4 For produktionsbedrifter uden forrum skal der ved indgangen til den enkelte stald være indrettet en fysisk afgrænsning mellem produktionens rene og urene zone f.eks. i form af en rist, der skal være minimum 50 cm bred og fylde hele åbningen mellem ren og uren zone. Desuden kan adskillelsen være en snuble-mur, der bør være en plade min. 40 cm høj. Et eksempel på indretning af overgang mellem uren og ren zone er illustreret i dokument K-101.
- 4.5 Der skal være etableret en håndvask med rindende vand samt være papirhåndklæder og sæbe til rådighed.
- 4.6 Ved skillelinien skal skift af overtrækstøj og fodtøj foregå. Urent fodtøj placeres i uren zone, og der foretages vask af hænder og underarme med sæbe. Derefter skiftes til rent arbejdstøj og fodtøj eller evt. overtrækstøj, der opbevares i ren zone.
- 4.7 Kravet om skift af overtrækstøj og fodtøj og efterfølgende vask af hænder/underarme gælder for alle, der skal ind i den rene zone, både personale og besøgende.
- 4.8 Pakkerum og forrum skal være bygget og indrettet således, at de er lette at rengøre og desinficere. Rummene, herunder porte og døre, skal være sikret mod adgang for skadedyr.
- 4.9 Pakkerummet skal holdes ryddeligt, og det skal være forbeholdt opbevaring af æg under pakningen, pakkematerialer og produktionsrelateret udstyr.
- 4.10 Såvel æg som tom emballage skal være anbragt på paller eller på anden måde være hævet over gulvet.
- 4.11 Pakkerummet skal til enhver tid være tilstrækkelig renholdt og vel vedligeholdt.
- 4.12 Pakkemaskiner og udstyr skal holdes rene og i god stand.

	Titel: Ægproducent - Indretning af bygninger og lokaler			Side: Side 3 af 3
	Dok.nr.: K.3.16	Dato: 04.03.08	Revisionsnr.: 04	Erstatter dato: 04.04.07
	Niveau: III	Udarbejdet af: KLB	Godkendt af: Styregruppen	

5.0 Kølerum

- 5.1 Produktionsbedriften skal råde over et kølerum til opbevaring af æg, der er pakket til levering til ægpakkeri.
- 5.2 Kølerummet skal være af tilstrækkelig størrelse i forhold til mængden af æg der skal opbevares. Det skal minimum kunne rumme 4 dages produktion. Det skal være forbeholdt opbevaring af æg.
- 5.3 Kølerummet skal være indrettet således, at det kan rengøres effektivt og om nødvendigt desinficeres. Det skal være sikret mod adgang for skadedyr.
- 5.4 Afhentning af æg skal ske direkte fra kølerum ud til en afhentningsrampe.

6.0 Afhentningsrampe

- 6.1 Porte eller døre, hvorigennem der afhentes æg og leveres emballage, skal have standardmål og gøre det muligt for chaufførerne uhindret at foretage afhentning og levering. Den ideelle rampehøjde er 120 cm. Rampekanten skal dog minimum være 10 cm over niveau. Lastbilen skal, når den holder på læssepladsen, kunne holde vandret.
- 6.2 Ægproducenten skal sørge for ordentlige tilkørsels- og læsseforhold, herunder snerydning.
- 6.3 Ægproducenten sørger for, at rampen er rengjort inden afhentning af æg for at undgå krydskontamination mellem rampe og bil.
- 6.4 Efter afhentning af æg sørger ægproducenten for rengøring af rampe.
- 6.5 Ved porten, eller umiddelbart indenfor i kølerummet, skal chaufføren opbevare rent og desinficeret fodtøj til brug ved afhentning af æg. Som alternativ kan chaufføren i lastvognen opbevare rent fodtøj som desinficeres inden brug.

7.0 Udendørsarealer

- 7.1 Udenfor bygningerne skal der ved porte og døre være etableret et befæstet areal. Arealet skal minimum have plads til bagsmæk fra lastbil samt til færdsel med materialer og materiel. Der skal være tale om støbte befæstede arealer. Det anbefales, at arealet går 1 meter ud ved siden af porten til hver side og arealet skal være 4 meter ud fra porten.
- 7.2 Arealerne omkring husene skal holdes ryddelige og veldrænede. Vegetationen skal fjernes i en bræmme på min. 1.5 meter fra husene, dog kan tætklippet græs accepteres. Der skal foretages skadedyrsbekæmpelse af et autoriseret skadedyrsfirma.

Titel: Ægproducent – Rengøring og desinfektion		Side: Side 1 af 3
Dok.nr.: K.3.17	Dato: 10.03.08	Revisionsnr.: 02
Niveau: III	Udarbejdet af: LSH	Erstatter dato: 21.12.04
		Godkendt af: Styregruppen

K.3.17 Rengøring og desinfektion

1.0 Formål

- 1.1 Denne procedure skal sikre, at stald, lokaler og udendørsarealer lever op til en tilfredsstillende hygiejnisk standard.
- 1.2 Staldklargøringen, som omfatter rengøring, desinfektion og tomgangsperiode sikrer et lavt smittetryk i stalden og minimerer risikoen for at overføre en eventuel salmonellasmitte til næste hold.
- 1.3 Den løbende renholdelse og rengøring i hjælperum og på udendørsarealer mindsker risikoen for overførsel af salmonella fra omgivelserne.

2.0 Generelt vedr. rengøring og desinfektion

- 2.1 Ved rengøring og desinfektion anvendes midler, der er godkendte af de danske myndigheder.
- 2.2 For økologer henvises til liste over godkendte rengøringsmidler til økologisk produktion i Plantedirektoratets *Vejledning om økologisk jordbrugsproduktion* med efterfølgende opdateringer og tilføjelser.
- 2.3 Rengørings- og desinfektionsprocedurer er beskrevet i bogen *Rengøring og desinfektion af fjerkræstalde*, som er udarbejdet af Landskontoret for Fjerkrærådgivning og kan rekvireres herfra.
- 2.4 Hvis der er påvist salmonella, sættes besætningen under Fødevarerregionens tilsyn, og rengøring og desinfektion udføres efter deres anvisninger. Fødevarerregionen foretager en godkendelse heraf på baggrund af visuel bedømmelse og undersøgelse af svaberprøver. Producenten skal give information til pakkeriet om Fødevarerregionens godkendelse af rengøringen.

3.0 Stald

3.1 Staldklargøring inden indsættelse af nyt hold

- 3.1.1 Al gødning fjernes fra stalden ved staldklargøringen i forbindelse med skift af fjerkræflok.
- 3.1.2 Stald, bure og anlæg rengøres og desinficeres med godkendte midler. I logbog anføres dato for rengøring og desinfektion samt art af anvendte rengørings- og desinfektionsmidler.

	Titel:		Side:
	Ægproducent – Rengøring og desinfektion		Side 2 af 3
	Dok.nr.:	Dato:	Revisionsnr.:
K.3.17	10.03.08	02	Erstatter dato:
Niveau:	Udarbejdet af:	Godkendt af:	
III	LSH	Styregruppen	

3.1.3 Stald og bygning gennemgås med henblik på udbedringer for at sikre mod adgang for rotter og mus.

3.1.4 Bekæmpelse af biller og blodmidler foretages i forbindelse med rengøringen. Hvis der anvendes bekæmpelsesmidler, anføres dette i logbogen.

3.1.5 Der afholdes en tomgangsperiode på min. 14 dage efter rengøringen, inden nyt hold indsættes.

3.2 Renholdelse under produktionen

3.2.1 Rum, inventar og redskaber, som hønerne er i berøring med, skal rengøres regelmæssigt.

4.0 Forrum/pakkerum

4.1 Rummene skal rengøres dagligt.

5.0 Kølerum

5.1 Rengøring af kølerum foregår efter afhentning af æg.

6.0 Foderrum/foderanlæg

6.1 Der må ikke forefindes foderrester, der kan tiltrække skadedyr.

7.0 Renholdelse omkring fodersilo

7.1 Fodersiloen skal rengøres i tomgangsperioden.

7.2 Der må ikke forefindes foderrester omkring siloen, der kan tiltrække skadedyr. Derfor skal området omkring fodersiloen løbende efterses og renholdes. Efter hver foderleverance skal området kontrolleres for eventuelt foderspild.

8.0 Renholdelse af rampe

8.1 Rampen rengøres af ægproducenten inden afhentning af æg. Chaufføren foretager en desinfektion af rampe og fodtøj, inden æggene køres ud.

8.2 Efter afhentning af æg sørger ægproducenten for rengøring af rampe.

	Titel: Ægproducent – Rengøring og desinfektion		Side: Side 3 af 3
	Dok.nr.: K.3.17	Dato: 10.03.08	Revisionsnr.: 02
	Niveau: III	Udarbejdet af: LSH	Godkendt af: Styregruppen

9.0 Referencedokument

K-106 Logbog for ægproducenter

	Titel: Ægproducent – Skadedyrsforebyggelse og kontrol			Side: Side 1 af 2
	Dok.nr.: K.3.18	Dato: 04.04.07	Revisionsnr.: 01	Erstatter dato: 28.05.03
	Niveau: III	Udarbejdet af: LSH	Godkendt af: Styregruppen	

K.3.18 Skadedyrsforebyggelse og kontrol

1.0 Formål og omfang

- 1.1 Denne instruktion skal sikre, at der sker både forebyggelse og aktiv bekæmpelse af gnavere på ejendommen. Herved minimeres risikoen for, at smitstoffer som salmonella slæbes ind i besætningen, enten direkte via kontakt med gnavere og deres ekskrementer eller indirekte via foder, som gnaverne har haft adgang til.

2.0 Ansvar

- 2.1 Driftslederen har ansvaret for, at skadedyrsforebyggelse er udført efter nedenstående anvisninger. Endvidere skal driftslederen følge op på besøgene fra skadedyrsservice.

3.0 Procedure

3.1 Skadedyrsforebyggelse skal omfatte følgende:

- 3.1.1 Ægproducenten skal sikre, at udendørsarealer er ryddelige og renholdte. Der må ikke forefindes vegetation indenfor en min. 1,5 m bred zone rundt om alle bygninger, dog kan tækklippet græs accepteres.
- 3.1.2 Området omkring fodersilo og anden foderopbevaring holdes ryddelige og renholdte.
- 3.1.3 Bygninger skal være vedligeholdte, så adgang for gnavere begrænses mest muligt.
- 3.1.4 Indvendigt i bygninger og lokaler skal der holdes ryddeligt.

3.2 Skadedyrsbekæmpelse skal omfatte følgende:

- 3.2.1 Skadedyrsbekæmpelse skal foregå i form af en sikringsaftale med et autoriseret skadedyrsfirma.
- 3.2.2 Der stilles følgende krav til skadedyrsbekæmpelsen, som skal opfyldes, for at ægproducenten kan godkendes af HEDEGAARD *foods* HACCP-system.
- Der placeres kasser med gift omkring bygninger, fodersilo samt anden form for foderopbevaring.

	Titel:		Side:
	Ægproducent – Skadedyrsforebyggelse og kontrol		Side 2 af 2
	Dok.nr.:	Dato:	Revisionsnr.:
	K.3.18	04.04.07	01
Niveau:	Udarbejdet af:	Godkendt af:	Erstatter dato:
III	LSH	Styregruppen	28.05.03

- Indendørs placeres kasser med gift i fornødent omfang.
- Skadedyrsfirmaet skal komme på besøg mindst 4 gange årligt for at kontrollere giftkasser samt udarbejde en besøgsrapport. Der skal samtidig være aftale om fri tilkald ved behov. Besøgsrapport opbevares i logbog.
- Besøgsrapporten skal som minimum indeholde en beskrivelse af skadedyrsniveauet på bedriften samt en beskrivelse af hvilke forhold, der skal rettes for at forbedre forebyggelsen/bekæmpelsen.
- Hvis der ses rotter indendørs eller i hønsegård, skal det anmeldes til kommunen jf. lovgivningen. Forholdene på bedriften med hensyn til forebyggelse (vedligehold og ryddelighed) og placering af giftkasser/fælder gennemgås dernæst med skadedyrsfirmaet.
- Hvis der er forhold, som påtales ved gennemgang og i den efterfølgende rapport, skal de hurtigst muligt udbedres.
- Mus bekæmpes i fornødent omfang.

4.0 Referencedokument

K-106 Logbog for ægproducenter

	Titel: Ægproducent - Opbevaring af foder og strøelse			Side: Side 1 af 2
	Dok.nr.: K.3.19	Dato: 04.03.08	Revisionsnr.: 05	Erstatter dato: 04.04.07
	Niveau: III	Udarbejdet af: KLB	Godkendt af: Styregruppen	

K.3.19 Opbevaring af foder og strøelse

1.0 Formål

- 1.1 Denne procedure skal sikre, at foder og strøelse håndteres og opbevares korrekt, så risikoen for overførsel af salmonella til foderet eller strøelsen minimeres.

2.0 Indkøbt foder og fodermidler

- 2.1 Foder til konsumægsproduktion skal i udgangspunktet købes ved HEDEGAARD agro til konkurrencedygtige priser, eget avl undtaget.
- 2.2 Foderleverandøren skal af hver foderbatch udtage en foderprøve, som batchnummereres og opbevares mørkt og på køl i 3 mdr. hos foderleverandøren. Batchnummeret skal fremgå af følgesedlen, som udleveres til producenten ved modtagelse af foderet.
- 2.3 Indkøbt foder skal opbevares tørt i lukket silo.
- 2.4 Der skal være rent og ryddeligt omkring siloen. Driftslederen er ansvarlig for, at modtagerforhold er forsvarlige.
- 2.5 Producenten skal have en modtageslange med hygiejnisk ophæng tilkoblet fodersiloen. Hygiejnisk ophæng for modtageslangen er illustreret ved eksempel i dokument K-107.
- 2.6 Fodersiloen skal rengøres i tomgangsperioden.

3.0 Foder af egen avl

- 3.1 Fodermidler (råvarer) af egen avl og evt. indkøbte fodermidler herunder strøekorn til brug på skrabearealer mv., skal opbevares tørt i dertil indrettet silo.
- 3.2 Der skal være rent og ryddeligt omkring silo og blandeanlæg. Påslaget skal være beskyttet mod regnvand. Blandeanlæg og tilknyttede transportsystemer skal være lukkede og holdes tørre.
- 3.3 Færdigblandet foder skal opbevares i lukket silo.
- 3.4 Der må ikke ligge foderspild, der kan tiltrække gnavere. Området omkring silo og blandeanlæg skal være omfattet af ejendommens skadedyrsbekæmpelse.

	Titel:			Side:
	Ægproducent - Opbevaring af foder og strøelse			Side 2 af 2
	Dok.nr.:	Dato:	Revisionsnr.:	Erstatter dato:
K.3.19	04.03.08	05	04.04.07	
Niveau:	Udarbejdet af:	Godkendt af:		
III	KLB	Styregruppen		

4.0 Grovfoder

4.1 Området for opbevaring af grovfoder skal være omfattet af skadedyrsbekæmpelsen.

4.2 Ved indbringning af grovfoder skal adgangen til hønsehus via hønsegården begrænses mest muligt. Producenten skal udvise god management, herunder anvendelse af materiel, der er rengjort og desinficeret ved indbringningen.

5.0 Strøelse

5.1 Der skal anvendes strøelsesmateriale af egen avl, varmebehandlede spåner eller tørt sand.

5.2 Det anvendte strøelsesmateriale skal være tørt og af god kvalitet.

5.3 Området for opbevaring af strøelse skal være omfattet af skadedyrsbekæmpelsen.

	Titel: Ægproducent - Indsættelse af hønniker			Side: Side 1 af 1
	Dok.nr.: K.3.21	Dato: 04.04.07	Revisionsnr.: 01	Erstatter dato: 14.03.03
	Niveau: III	Udarbejdet af: LSH	Godkendt af: Styregruppen	

K.3.21 Indsættelse af hønniker

1.0 Formål og omfang

- 1.1 Denne instruktion skal sikre, at der ved indsættelsen af hønniker ikke sker en overførsel af smitstoffer fra omgivelserne (uren zone) til stalden (ren zone).

2.0 Ansvar

- 2.1 Driftslederen er ansvarlig for, at fangere og chauffør overholder de foreskrevne regler.

3.0 Procedure

- 3.1 Hønniker skal indkøbes ved godkendt opdrætter. På HEDEGAARD *foods* hjemmeside ses en liste over godkendte opdrættere.
- 3.2 Ved indsættelse af hønniker skal den rene zone respekteres af de fangere, som foretager aflæsning og indsættelse i stald.
- 3.3 Det befæstede areal udenfor ægproducentens staldport skal være rengjort og desinficeret umiddelbart inden transportvognens ankomst. Transportvognen skal kunne holde umiddelbart op til den rene zone. Den rene zone skal markeres.
- 3.4 Chaufføren skal skifte overtrækstøj og til rent og desinficeret fodtøj, inden han går op på ladet. Desuden foretages vask af hænder.
- 3.5 Fangere skal indledningsvis skifte overtrækstøj og støvler samt vaske hænder i forrum/pakkerum. Driftslederen kontrollerer, at dette overholdes, og det noteres i logbog.
- 3.6 Driftslederen skal afvise fangere, der ikke vil følge ovennævnte hygiejnekrav.
- 3.7 Efter at fangerne er godkendt til ren zone, skal de forblive i denne zone under aflæsningen. Forlades ren zone, kræves der fornyet skift af overtrækstøj, støvledesinfektion og håndvask, inden de atter går ind i ren zone.

4.0 Referencedokument

K-106 Logbog for ægproducenter

	Titel: Ægproducent – Daglig tilsyn i besætningen		Side: Side 1 af 2
	Dok.nr.: K.3.22	Dato: 04.03.08	Revisionsnr.: 02
	Niveau: III	Udarbejdet af: LSH	Erstatter dato: 04.04.07
		Godkendt af: Styregruppen	

K.3.22 Daglig tilsyn i besætningen

1.0 Formål

- 1.1 Denne procedure bygger på lovgivningsmæssige krav til tilsyn i besætningen samt systemmæssige krav til daglig egenkontrol samt kontrol med velfærd og sygdom i stalden.

2.0 Generelt

- 2.1 Ejeren eller driftslederen skal sørge for, at alle høner tilses mindst en gang i døgnnet.
- 2.2 Foder og vandforsyning kontrolleres hver dag.
- 2.3 Antal indsamlede æg registreres dagligt.

3.0 Trivselsproblemer

- 3.1 Ved dårlig trivsel (kannibalisme, kraftig fjerpilning eller lign.) skal driftslederen omgående iværksætte en handlingsplan, der kan forbedre trivslen. Om nødvendigt skal der tilkaldes en konsulent. Forholdene noteres i logbogen.

4.0 Forholdsregler ved sygdom

- 4.1 Hvis der opstår unormal stor dødelighed, optræder et unormalt fald i ægydelsen, eller der viser sig tegn på sygdom i flokken, skal en dyrlæge kontaktes.

5.0 Håndtering af døde dyr

- 5.1 Døde dyr skal indsamles minimum 1 gang dagligt, ved forøget dødelighed skal døde dyr indsamles flere gange om dagen. Alle uhelbredeligt syge dyr eller stærkt kuede dyr skal straks aflives.
- 5.2 Antallet af døde høner registreres dagligt.
- 5.3 Døde dyr, kasserede æg samt ægaffald skal opbevares i containere med tætslutende låg og afhentes af destruktionsanstalten. Af smitemæssige årsager bør afhentningen foregå i hensigtsmæssig afstand fra staldene. Efter tømning skal containerne renses og desinficeres, før de stilles tilbage ved husene. Kasserede æg samt ægaffald bortskaffes via dagsrenovation.

	Titel:		Side:
	Ægproducent – Daglig tilsyn i besætningen		Side 2 af 2
	Dok.nr.:	Dato:	Revisionsnr.:
K.3.22	04.03.08	02	Erstatter dato:
Niveau:	Udarbejdet af:	Godkendt af:	
III	LSH	Styregruppen	

6.0 Salmonellakontrol

- 6.1 Det er producentens ansvar, at fjerkræholdet er registreret hos Det Danske Fjerkræraad, samt at der indsendes salmonellaprøver i henhold til reglerne i Bekendtgørelse nr. 1162 af 5. oktober 2007 om bekæmpelse af salmonella i konsum-ægshønseshold og opdræt hertil

Referencedokument

- K-105 Dagligt kontrolskema for opdrætsproducenter
K-106 Logbog for opdrætsproducenter

Bekendtgørelse nr. 1162 af 5. oktober 2007 om bekæmpelse af salmonella i konsum-ægshønseshold og opdræt hertil

	Titel:		Side:
	Ægproducent - Kontrol af kølerumstemperatur		Side 1 af 1
	Dok.nr.:	Dato:	Revisionsnr.:
K.3.23	10.03.08	01	Erstatter dato:
Niveau:	Udarbejdet af:	Godkendt af:	
III	LSH	Styregruppen	

K.3.23 Kontrol af kølerumstemperatur

1.0 Formål

- 1.1 Denne instruktion skal sikre, at æggene i kølerummet bliver opbevaret indenfor temperaturområdet 5 til 12 °C.

2.0 Ansvar

- 2.1 Det er driftslederens ansvar, at kølerumstemperaturen dagligt kontrolleres.

3.0 Procedure

- 3.1 Æggene skal opbevares indenfor temperaturområdet 5 til 12 °C.
- 3.2 Opbevares æggene ved højere temperaturer end 12 °C, forringes æggenes holdbarhed. Hvis æggene opbevares ved lavere temperaturer end 5 °C, er der risiko for kvalitetsforringelse af ægget.
- 3.3 Kølerumstemperaturen påføres dagligt på kontrolskemaet eller på det af producenten valgte medie, eksempelvis elektronisk fil eller anden papirdokumentation.
- 3.4 Hvis kølerumstemperaturen viser sig at være højere end 12 °C eller lavere end 5 °C, justeres termostaten på køleanlægget.
- 3.5 Hvis køleanlægget er defekt, tilkaldes straks service.
- 3.6 Det anføres i logbogen, hvad årsagen er til temperaturafvigelsen, og hvad der er foretaget for at afhjælpe problemet.

4.0 Referencedokument

- K-105 Dagligt kontrolskema for ægproducenter
K-106 Logbog for ægproducenter

	Titel: Ægproducent – Afhentning af æg		Side: Side 1 af 1
	Dok.nr.: K.3.24	Dato: 04.04.07	Revisionsnr.: 01
	Niveau: III	Udarbejdet af: LSH	Godkendt af: Styregruppen

K.3.24 Afhentning af æg

1.0 Formål

- 1.1 Denne procedure skal sikre, at afhentningen af æg foregår efter hygiejniske forholdsregler for at minimere risikoen for overførsel af salmonellabakterier til kølerum og afhentningsrampe.

2.0 Procedure

- 2.1 Æg pakket til levering til ægpakkeri opbevares i kølerum. Paller med æg skal være mærket med den fra HEDEGAARD *foods* fremsendte palleseddel med strejkode, hvorpå producenten skal notere læggedato. Desuden skal egenfrasortering ligeledes være mærket med egenfrasorteringsseddel med strejkode.
- 2.2 Æg afhentes minimum 2 gange ugentligt af kølevogne fra HEDEGAARD *foods*. Kølerummet skal tømmes helt ved afhentning af æg.
- 2.3 Afhentningen af æg skal ske direkte fra kølerum, uden at chaufføren skal gennem pakkerum og lignende.
- 2.4 Ægproducenten skal sørge for at rampen er rengjort. Chaufføren desinficerer rampen, og foretager skift til rent og desinficeret fodtøj.
- 2.5 Chaufføren leverer smittefri emballage til ægproducent.

	Titel: Æproducent – Besøg i stalden		Side: Side 1 af 1
	Dok.nr.: K.3.25	Dato: 10.03.08	Revisionsnr.: 01
	Niveau: III	Udarbejdet af: LSH	Erstatter dato: 14.03.03
		Godkendt af: Styregruppen	

K.3.25 Besøg i stalden

1.0 Formål

- 1.1 Denne instruktion skal sikre, at besøgende i stalden følger en fast procedure med hensyn skift af tøj og fodtøj samt håndvask for at minimere risikoen for at slæbe smitstoffer ind i stalden.

2.0 Ansvar

- 2.1 Driftslederen har ansvaret for, at besøgende overholder proceduren.

3.0 Procedure

- 3.1 Ved besøg i stalden skal der følges en fast besøgsprocedure. Proceduren gælder for alle de situationer, hvor den rene zone skal betrædes af kontrollant, konsulent, dyrlæge, servicefolk eller almindelige gæster.
- 3.2 Indgang til den rene zone må kun foregå gennem forrum/pakkerum. Dato for besøget, navne på de besøgende og formål med besøget skrives i logbogen. Den besøgende må ikke have lidt af diarre indenfor de sidste 3 døgn.
- 3.3 Ved skillelinien mellem zonerne foretages skift af overtrækstøj og fodtøj. Der vaskes hænder og underarme. Driftslederen har ansvaret for, at dette overholdes.
- 3.4 Driftslederen skal afvise besøgende, der ikke vil følge ovennævnte hygiejnekrav.

4.0 Referencedokument

K-106 Logbog for ægproducenter

	Titel: Ægproducent – Brug af medicin			Side: Side 1 af 2
	Dok.nr.: K.3.26	Dato: 10.03.08	Revisionsnr.: 01	Erstatter dato: 14.03.03
	Niveau: III	Udarbejdet af: LSH	Godkendt af: Styregruppen	

K.3.26 Brug af medicin

1.0 Formål

- 1.1 Denne instruktion skal sikre, at der ved anvendelse af medicin sker en tilbageholdelse af æg og høns indenfor den periode, hvor der er risiko for restkoncentrationer af medicin i æg og slagtekrop.

2.0 Ansvar

- 2.1 Driftslederen er ansvarlig for, at proceduren for tilbageholdelse af æg/høns overholdes.

3.0 Procedure

- 3.1 Ved medicinering med antibiotika, kemoterapeutika og ormemidler skal der tages højde for tilbageholdelsestid på æg og slagtning.
- 3.2 Når dyrlægen ordinerer medicinen, skal denne samtidig udlevere en behandlingsanvisning, hvor bl.a. tilbageholdelsestiden for æg/slagtning er anført. Anvisningen sættes i logbogen.
- 3.3 Driftslederen skal telefonisk informere pakkeriet om påbegyndelsen af den medicinske behandling og samtidig sende/faxe en kopi af den af dyrlægen udleverede anvisning til pakkeriet.
- 3.4 Tilbageholdelsestiden viser antal døgn, der skal gå, efter at hønerne har modtaget medicin, før æggene atter er uden medicinrester og kan anvendes til konsum. Æg, der bliver lagt indenfor denne tidsperiode, skal kasseres.
- 3.5 Når hønerne får medicin, skal driftslederen i logbogen:
 - 3.5.1 Påføre start- og sluttidspunktet for den medicinske behandling (dato og klokkeslæt).
 - 3.5.2 Påføre medicinens tilbageholdelsestid *)
 - 3.5.3 Påføre dato og klokkeslæt for, hvornår tilbageholdelse af æg ophører.
- 3.6 *) For økologiske producenter er tilbageholdelsestiden 2 gange den anførte. Efter at den anførte tid er gået, skal æggene ikke længere kasseres, men kan efter aftale med pakkeriet sælges som konventionelle æg, indtil økologireglernes forlængede tilbageholdelsestid er overholdt.

Dok.nr.: K.3.27	Dato: 04.04.07	Revisionsnr.: 01	Erstatter dato: 11.06.03
Niveau: III	Udarbejdet af: LSH	Godkendt af: Styregruppen	

K.3.27 Udsætning af høns

1.0 Formål

- 1.1 Denne instruktion skal sikre, at der ved udsætning af høns ikke sker en overførsel af salmonella fra omgivelserne (uren zone) til stalden (ren zone).
- 1.2 Hønerne skal sikres mod en kontamination med salmonella ved, at der anvendes rengjorte og desinficerede kasser, samt containere og rengjort og desinficeret lastbil til transporten.

2.0 Ansvar

- 2.1 Driftslederen er ansvarlig for, at fangere og chauffør overholder de foreskrevne regler.

3.0 Procedure

Udsætning af høns kan foregå på følgende 3 måder: Udsætning til slagtning, udsætning til aflivning samt destruktion via Chick-Pulp.

Slagtning

- 3.1 Kasser og lastvogn skal være rengjorte og desinficerede-, inden de tages i brug.
- 3.2 Fangere og chauffør skal iføres overtrækstøj og rent og desinficeret fodtøj, inden indfangningen påbegyndes.
- 3.3 Da der foretages en rengøring og desinfektion af stalden efter afhentningen af hønerne, stilles der ikke krav til færdslen ud og ind ad staldporten under selve indfangningen.

Aflivning

- 3.1 Hønsene aflives i containere med CO₂. De døde høns bortskaffes til destruktion.
- 3.2 Da der foretages en rengøring og desinfektion af stalden efter afhentningen af hønerne, stilles der ikke krav til færdslen ud og ind ad staldporten under selve indfangningen.

Chick-pulp

- 3.1 Hønsene transporteres fra stald til det mobil anlæg for chick-pulp. Procedure for processen følger procedureerne for chick-pulp.
- 3.2 Hønsene aflives med CO₂ og kværnes herefter i anlægget til pulp.
- 3.3 Da der foretages en rengøring og desinfektion af stalden efter afhentningen af hønerne, stilles der ikke krav til færdslen ud og ind ad staldporten under selve indfangningen.

Bilag 13. Vurdering, jf. Miljøstyrelsens vejledning

Inden et projekt kan godkendes skal der ifølge habitatbekendtgørelsens § 7, stk. 1, foretages en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt. Ved vurderingen af om et projekt kan påvirke et Natura 2000 væsentligt skal der ses på den eventuelle skade projektet kan have på området og dens bevaringsmålsætning, habitatbekendtgørelsens § 7, stk. 2. Hvis skaden vurderes at kunne skade området kan der ikke meddeles tilladelse til det ansøgte. Hvis vurderingen derimod viser, at projektet ikke kan skade området, kan der meddeles godkendelse til det ansøgte.

Husdyrbrugets påvirkninger på overfladevand vurderes indenfor de kystvandsoplande, som Limfjorden er opdelt i, jf. udkast til vandplanerne. Vurderingen foretages i henhold til Miljøstyrelsens vejledning¹ om vurdering af nitrat og fosfor til overfladevande.

Miljøstyrelsens vejledning fastlægger afskæringskriterier for skadesvirkning af nitratudvaskning til overfladevand. Et husdyrbrug vurderes ikke at medføre skadesvirkning på overfladevande, herunder Natura 2000-områder samt yngle- eller rasteområder for beskyttede arter som følge af nitratudvaskning, såfremt afskæringskriterierne er overholdt. Principperne for vurdering af nitratsens skadevirkning, overføres i Miljøstyrelsens vejledning, til også at gælde ved vurdering af påvirkningen af fosfor til overfladevande.

Husdyrbruget og alle dets arealer ligger i kystvandsoplandet til Kås Bredning mm., hvor der dels afvandes via Spøttrup Sø (Birkemose Bæk og Spøttrup Bæk), Ålbæk og Sønder Lem Vig (Bustrup Bæk). Kystvandsoplandet Kås Bredning mm. indeholder habitatområde nr. 55 - og fuglebeskyttelsesområde 40 - Venø, Venø Sund samt dele af habitatområde nr. 28 - Agger Tange, Nisum Bredning, Skibsted Fjord og Agerø, fuglebeskyttelsesområde nr. 27 - Glomstrup Vig, Agerø, Munkholm og Katholm Odde, Lindholm og Rotholme og habitatområde nr. 31 - Kås Hoved. Sønder Lem Vig er en del af habitatområde 32 - Sønder Lem Vig og Geddal Strandenge.

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 55 - Venø og Venø Sund

Naturtyper:

Lagune (1150), Bugt (1160), Rev (1170), Enårig strandengsvegetation (1310), Strandeng (1330), Klithede (2140), Tør hede (4030), Kalkoverdrev (6210) og Surt overdrev (6230).

Arter:

Stavsild (1103) og Spættet sæl (1365).

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 40- Venø og Venø Sund

Klyde (A132), Dværgterne, Lysbuget Knortegås, Hvinand (A067), Toppet Skallesluger (A069) og Stor Skallesluger (A070).

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 28 - Agger Tange, Nisum Bredning, Skibsted Fjord og Agerø

Naturtyper:

¹ [http://www2.mst.dk/wiki/Husdyrvejledning.Nitrat%20\(overfladevand\).ashx](http://www2.mst.dk/wiki/Husdyrvejledning.Nitrat%20(overfladevand).ashx) og <http://www2.mst.dk/wiki/Husdyrvejledning.Fosfor.ashx>

Sandbanke (1110), Vadeblade (1140), Lagune (1150), Bugt (1160), Rev (1170), Strandvold med enårige planter (1210), Strandvold med flerårige planter (1220), Enårig strandengsvegetation (1310), Strandeng (1330), Forklit(2110), Hvid klit (2120), Grå/grøn klit (2130), Klithede (2140), Havtornklit (2160), Grårisklit (2170), Klitlavning (2190), Næringsrig sø (3150), Vandløb (3260), Tør hede (4030), Kalkoverdrev (6210) og Surt overdrev (6230), Hængesæk (7140), Kildevæld (7220), Riggær (7230).

Arter:

Stavsild (1103), Stor vandsalamander (1166), Odder (1335), Spættet sæl (1365), Blank seglmos (1393) og Gul stenbræk (1528).

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 27 – Glomstrup Vig, Agerø, Munkholm og Katholm Odde, Lindholm og Rotholme

Lysbuget Knortegås, Hvinand (A067), Toppet Skallesluger (A069), Klyde (A132), Hjejle (A140) og Havterne.

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 31 – Kås Hoved

Naturtyper:

Lagune (1150), Strandvold med flerårige planter (1220), Strandeng (1330), Brunvandet sø (3160), Kalkoverdrev (6210), Kildevæld (7220), Stilkege-krat (9190), Strandvold med enårige planter (1210), Kystklint (1230), Søbred med småurter (3130), Tør Hede (4030), Surt Overdrev (6230), Riggær (7230)

Elle- og askeskov (91E0)

Arter:

Stor Vandsalamander (1166), Odder (1355)

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 32 – Sønder Lem Vig og Geddal Strandenge

Naturtyper:

Lagune (1150), Strandenge (1330), Kransnålalge sø (3140), Næringsrig sø (3150), Vandløb (3260), Urtebræmme (6430) og Riggær (7230).

Arter:

Odder (1335).

Vurdering af projektet i kumulation med andre planer og projekter

Ifølge Miljøstyrelsens fastlagte afskæringskriterium for påvirkning i kumulation med andre planer og projekter må antal dyreenheder i det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, ikke have været stigende siden 1. januar 2007. Hvis der er andre kilder til udvaskning af næringsstoffer, der har givet anledning til en øget udvaskning fra det aktuelle opland siden 1. januar 2007, skal dette også inddrages i vurderingen.

I følge Miljøstyrelsens vejledning kan der dog ses bort fra stigninger på under 5 %, da en så lille forøgelse i antallet af dyreenheder ikke vil kunne medføre en merbelastning i vandområdet på over 1 %

af den samlede belastning i den periode, hvor det øgede antal dyreenheder er til stede. Jf. DMU's rapport nr. 787², kan der ved en merbelastning på under 1 % ikke konstateres og måles nogen effekt på et kystvand, og jf. Miljøstyrelsens vejledning kan det således afvises, at en stigning på under 5 % vil have en væsentlig påvirkning eller skade på kystvandet og/eller natura 2000 området.

Ved vurderingen af om forudsætningerne for husdyrgodkendelseslovens beskyttelsesniveauer er opfyldt samt hvorvidt et projekt har en væsentlig påvirkning på et Natura-2000 område, skal der ses på udviklingen i antal dyreenheder indenfor et opland. Dette følger også af Miljøstyrelsens vejledning. Der kan være andre opgørelsesmetoder, som kan bruges, når denne vurdering skal foretages, men her mangles de værktøjer og den videnskabelige viden, som skal til, for at kunne konkludere noget ud fra data. Skive Kommune henholder sig derfor til Miljøstyrelsens vejledning, som giver et argumenteret fundament for at vurdere og konkludere ud fra data vedr. det samlede antal dyreenheder.

Skive Kommune er besiddelse af to datasæt, som beskriver udviklingen i antallet af dyreenheder. Det ene, er det datasæt som Miljøstyrelsen har stillet til rådighed³, der bygger på data fra CHR, og som siger noget om udviklingen i antallet af dyreenheder på anlægsniveau i perioden 2007 - 2010. Det andet datasæt er bestilt af Limfjordsrådet og udarbejdet af Conterra⁴, og her kombineres data fra CHR (Centralt HusdyrbrugsRegister) og GLR (Generelt LandbrugsRegister) med oplysninger fra gødningsregnskaberne, hvilket kan give et billede af, hvor husdyrgødningen fra de producerede dyreenheder rent faktisk udbringes, og der tages i dette datasæt også højde for eksport og import af husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning.

Den måde Conterras data opgøres på gør dog, at der ikke er nyere tal til rådighed, end tal fra 2009. Begge datasæt er opdelt efter de konkrete kystvandsoplande.

Ifølge de rene CHR data er antallet af dyreenheder i perioden 2007 - 2010 i kystvandsoplandet Kås Bredning mm. faldet med 7,3 %.

Data fra Conterra viser samme tendens i udviklingen i antallet af dyreenheder. Faldet i antallet af dyreenheder i perioden 2007 - 2009 i oplandet Kås Bredning er her på 3,1 %.

De to datasæt viser den samme tendens og Skive Kommune finder således, at de to datasæt underbygger hinanden og giver et godt grundlag for at vurdere udviklingen i antallet af dyreenheder.

I den kumulative betragtning og ved vurderingen af øvrige kilder til udvaskning af næringsstoffer giver tallene fra Conterra et godt grundlag for at vurdere eksport og import af husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning mellem de enkelte oplande, da alt dette er inddraget i tallene via oplysninger fra gødningsregnskaberne. Som nævnt tidligere viser Conterras tal et procentvis fald i oplandet, og det kan dermed afvises, at transport af husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning til og fra oplandet giver anledning til problemer i forhold til den kumulative påvirkning af vandområdet.

Meddelte miljøgodkendelser og tilladelser som endnu ikke er taget i brug, men som stadig kan udnyttes, kan af gode grunde ikke være med i opgørelserne af udviklingen i antallet af dyreenheder. Det samme gælder nedlagte dyrehold siden status i udviklingen sidst er opgjort. Skive Kommune har endnu ikke det fulde overblik over, hvor mange godkendte dyreenheder i godkendelser og tilladelser, som endnu ikke er udnyttet indenfor de enkelte kystvandsoplande, men da antallet af dyreenheder i oplandet til Kås Bredning mm. er faldet, vurderes de endnu uudnyttede godkendelser og tilladelser ikke at være af et sådant omfang, at det vil føre til en overskridelse af den kritiske 5 % stigning i antallet af dyreenheder. Eventuelt nedlagte brug siden årsskiftet vil yderligere trække udviklingen i antallet af dyreenheder i nedadgående retning.

Skive Kommune har ikke kendskab til, at der siden 2007 skulle være sket en øget belastning med næringsstoffer fra andre kilder i kystvandsoplandet.

² <http://www2.dmu.dk/Pub/FR787.pdf>

³ <http://www.jordbrugsanalyser.dk/webgis/kort.htm>

⁴ Conterras datablad udleveres ved henvendelse til kommunen

Afskæringskriteriet for projektets påvirkning i kumulation med andre planer og projekter vurderes på baggrund af ovenstående at være overholdt.

Vurdering af projektets påvirkning i sig selv

Ifølge Miljøstyrelsens fastlagte afskæringskriterium for påvirkning fra projektet i sig selv, må nitrat- og fosforudvaskningen fra det samlede husdyrbrug ikke overstige 5 % af den samlede udvaskning af hhv. nitrat og fosfor fra det aktuelle opland, hvor projektet ønskes gennemført. Hvis udvaskningen sker til et vandområde, der er karakteriseret som et lukket bassin, må udvaskningen fra det samlede husdyrbrug ikke overstige 1 % af den samlede udvaskning af hhv. nitrat og fosfor fra det aktuelle opland, hvor projektet ønskes gennemført.

Kås Bredning mm. vurderes ikke at kunne karakteriseres som et lukket bassin.

Nedenstående beregninger er foretaget i henhold til Miljøstyrelsens vejledning.

Nitrat til Kås Bredning

Oplandsberegning:	
Samlet opland	58.410 ha
Dyrket areal i oplandet (støtteareal 2009)	36.180 ha
Reduktionspotentiale for det samlede opland (det reduktionspotentiale, som dækker den største del af oplandet)	51-75 % (middel: 63 %)
Standardudvaskning, sandjord: 78 og lerjord: 47 kg N/ha/år	78 kg N/ha/år
Udvaskning fra dyrket opland ($78 \times 0,37 \times 36.180$)	1.044.155 kg N/år
Udvaskning fra udyrket opland, naturbidraget ($10 \times 0,37 \times 22.230$)	82.250 kg N/år
Udvaskning i alt fra oplandet	1.126.405 kg N/år
Beregning på det ansøgtes totalbelastning:	
Reduktionspotentiale for udbringningsarealer	51-75 % (middel 63 %)
Areal til udspredning (ejede- og forpagtede arealer)	182,5 ha
Udvaskning fra rodzonen (fra husdyrgødning)	9,7 kg N/ha/år
Det ansøgtes samlede bidrag til kystvandet ($182,5 \times 9,7$) $\times 0,37$ %	655 kg N/år
Ansøgt N-bidrag af samlede N-bidrag til Kås Bredning	0,06 %

$$*1 - (63/100) = 0,37$$

Fosfor til Kås Bredning

Oplandsberegning	
Areal til udspredning (ejede- og forpagtede arealer)	182,5 ha
Overskud per hektar	8,4 kg P/ha
% forøgelse i godkendelsesperioden	3,4 %
Worst case udvaskning	1 kg P/ha
Worst case påvirkning fra husdyrbruget	6,1 kg P
Samlet belastning i oplandet**	28.000 kg P
Husdyrbrugets del af påvirkningen	0,02 %

** Frem for at lave en opsplitning af kilderne til fosforudledning i oplandet, som der er lagt op til i Miljøstyrelsens vejledning, vurderer Skive Kommune, at det er mere pålideligt at anvende vandplanens tal for samlet P-udledning. Tallet for den samlede belastning i oplandet er fremkommet på følgende måde:

- Stofafstrømning 2001 – 2005 i tabel 2.2.9 i 'Forslag til vandplan Hovedvandopland 1.2 Limfjorden, er angivet til 359.000 kg P.
- Oplandet til Kås Bredning udgør 7,8 % af Limfjordens samlede opland.
- Som estimat for samlet belastning i oplandet til Kås Bredning, er taget 7,8 % af 359.000 kg P.

Nitrat og fosfor til Sønder Lem Vig, Spøttrup Sø og Ålbæk

Sønder Lem Vig er en tidligere fjordarm, der er afskåret fra Limfjorden med en dæmning med klapsluse, som beskytter søen mod indløb af saltvand fra fjorden ved højvande. Ved lavvande i Limfjorden løber vandet frit, men ved højvande pumpes vandet ud. Søen er kun meget let brak, og administreres som en ferskvandssø. Søen hører dog stadig til søterritoriet.

Den åbne vandflade er på 241 ha. Søen har en rig bestand af kransålalger, heraf er ru kransål og busket kransål ualmindelige i DK. Arterne findes kun i klarvandede, kalkrige søer. De gullistede arter nåle-sumpstrå og vedbend-vandranunkel forekommer også i søen. Søen kategoriseres som naturtypen Kalkrige søer og vandhuller med kransålalger.

Odderen lever og færdes formentlig i hele Limfjorden og tilgrænsende vandløb og søer. Sønderlem Vig har store uforstyrrede arealer med rørskov, pilekrat og formentlig en god fiskebestand. Det skønnes derfor, at vigen har en fast bestand af odder. Arten blev i forbindelse med NOVANA-overvågningen i foråret 2004 eftersøgt på en station ved slusen ved udløbet af Sønderlem Vig til Limfjorden. Der blev i 2004 konstateret efterladenskaber fra Odder i forbindelse med NOVANA-overvågningen.

Skive Kommune har de sidste to år kørt et måleprogram ved Sønder Lem Vig og dennes tilløb. De faktiske målinger viser en gennemsnitlig indløbskoncentration på ca. 0,09 mg total P/l og en middelfaststrømning fra oplandet på ca. 0,1 l/s/ha. Med et samlet opland på 9066 ha giver dette en gennemsnitlig udvaskning på ca. 0,3 kg P/ha/år, dvs. en totalbelastning af vigen på 2720 kg P/år.

Ifølge udkast til vandplanen opfylder søen ikke målet om god økologisk tilstand, men der er ikke nogen planlagt indsats over for de eksterne tilførsler af næringsstoffer. Kendskabet til søen søges forbedret inden der tages stilling til en eventuel restaurering.

Af Bilag 3, Teknisk baggrundsnotat til Vandplan 1.2 Limfjorden, sendt i høring i oktober 2010 af Miljøministeriet, By- og Landskabsstyrelsen, fremgår følgende om Sønder Lem Vig:

Søen målsættes god økologisk tilstand med en klorofylkoncentration på 25 µg/l.

Søen ligger i habitatområde 32, Sønder Lem Vig og Geddal Strandenge og er udpeget som naturtype 3140, Kalkrige søer og vandhuller med kransalger.

Tilstanden i 2003 var god, med en klorofylkoncentration på 17 µg/l, og søen blev i vandrammedirektivets basisanalyse II kategoriseret som Ib (tilgængelige data indikerer ikke risiko for at gældende regionplanmål ikke nås, men kvaliteten og anvendeligheden af de tilgængelige data kan forbedres). I 2006 blev søen undersøgt igen, og her var miljøtilstanden dårlig, med en klorofylkoncentration på 116 µg/l. Vurderet ud fra et gennemsnit af de to måleår opfylder søen derfor ikke målsætningen om god økologisk tilstand. I 2006 fandtes 19 arter af undervandsplanter herunder flere kransalger. Dækningsgraden var 25 % og dybdegrænsen var 1,2 m. Søen blev undersøgt igen i 2009, og disse data vil indgå i næste vandplan.

Sønder Lem Vig er belastet af 2744 kg P/år fra punktkilder (renseanlæg, regnvandsbetingede udløb, og spredt bebyggelse) og diffus afstrømning fra oplandet. Den kraftige forringelse af tilstanden fra 2003 til 2006 kan skyldes flere faktorer. Der er periodisk målt høje fosfor-koncentrationer i tilløb til søen, hvilket indikerer kraftig belastning fra punktkilder. I 2004 genoprettedes Rettrupkær Sø opstrøms Sønder Lem Vig. Første år efter genetableringen var Rettrupkær Sø præget af høje næringsstofkoncentrationer, der også påvirkede Sønder Lem Vig. Der er ikke foretaget målinger i Rettrupkær efter 2005, men erfaringsmæssigt falder næringsstofkoncentrationerne efter første år.

Det forudsættes i baseline at fosforbelastningen fra den spredte bebyggelse i det totale opland reduceres med 388 kg P/år. Der synes ikke at være behov for yderligere indsats overfor den eksterne belastning for at opfylde miljømålet.

Spøttrup Sø er en lavvandet B-målsat ferskvandssø på Salling. Ifølge udkast til Vandplanen opfylder søen miljømålet om god økologisk tilstand, og der skal ikke iværksættes særskilt indsats. Modelberegninger tyder dog på, at næringsstofftilførslen til søen er for stor, og at søen kun er i moderat, ringe eller dårlig tilstand, hvad angår støtteparametrene fosfor og/eller kvælstof. Det vurderes derfor, at målopfyldelsen er truet. Det er derfor vigtigt, at der ikke ved aktiviteter ved søen eller i oplandet sker en øget tilførsel af næringsstoffer til søen.

Af Bilag 3, Teknisk baggrundsnotat til Vandplan 1.2 Limfjorden, sendt i høring i oktober 2010 af Miljøministeriet, By- og Landskabsstyrelsen, fremgår følgende om Spøttrup Sø

Søen blev afvandet i 1800-tallet, så den kunne bruges som landbrugsjord. Efter flere gennembrud af vand fra Limfjorden i 1980'erne og 1990'erne, blev søen genskabt i 1994. Søen modtager vand fra Spøttrup Kanal og afløbet løber ud i Kås Bredning i Limfjorden.

Klorofylkoncentrationen må max. være 25 µg/l for at søen leve op til kravet om god økologisk tilstand.

Søens havde i 2004 god økologisk tilstand med en klorofylkoncentration på 25 µg/l. Der er ingen nyere undersøgelser af søens biologi, men i år 2000 fandtes en udbredt undervandsvegetation, med forekomst af 13 forskellige arter, herunder flere kransalger. Vegetationens dybdegrænse var 1,9 m.

Søen belastes med 891 kg P/år fra det åbne land, spredt bebyggelse og atmosfærisk deposition direkte på søoverfladen. Det vurderes på baggrund af modelberegninger at miljøtilstanden i søen på sigt er truet, da fosforbelastningen er for høj til at fastholde den nuværende tilstand i søen.

Der er i baseline indregnet en forudsat indsats på 42 kg P/år fra spredt bebyggelse. Derudover er der intet indsatsbehov i forhold til den eksterne belastning eftersom søen opfylder miljømålet. Det skal sikres, at der ikke ved aktiviteter i oplandet sker en øget tilførsel af næringsstoffer til søen.

Ålbæk afvander direkte til Kås Bredning.

Der er som ovenfor foretaget beregninger i henhold til Miljøstyrelsens vejledning for Spøttrup Sø, Sønder Lem Vig og Ålbæk, hvor der ses isoleret på oplandet til de tre vandområder.

Nitrat til Spøttrup Sø, Sønder Lem Vig og Ålbæk

Oplandsberegning:	Spøttrup Sø	Sønder Lem Vig	Ålbæk
Samlet opland	2 300 ha	9.066 ha	236 ha
Dyrket areal i oplandet (skønnet)	1.600 ha	6.800 ha	184 ha
Reduktionspotentiale for det samlede opland (det reduktionspotentiale, som dækker den største del af oplandet)	51-75 %	0-50 %	51-75 %
Standardudvaskning, sandjord	78 kg N/ha/år	78 kg N/ha/år	78 kg N/ha/år
Udvaskning fra dyrket opland Spøttrup Sø, Ålbæk (78 x 0,37*x areal) Sønder Lem Vig (78 x 0,75* x areal)	46.176 kg N/år	397.800 kg N/år	5.310 kg N/år
Udvaskning fra udyrket opland, naturbidraget Spøttrup Sø, Ålbæk (10 x 0,37*x areal) Sønder Lem Vig (10 x 0,75* x areal)	2.590 kg N/år	16.995 N/år	192 kg N/år
Udvaskning i alt fra oplandet	48.766 kg N/år	414.795 kg N/år	5.502 kg N/år
Beregning på det ansørgtes totalbelastning:			
Reduktionspotentiale for udbringningsarealer	51-75 %	0-50 %	51-75 %
Areal til udspredning (ejede- og forpagtede arealer)	60 ha	109 ha	13 ha
Udvaskning fra rodzonen (fra husdyrgødning)	9,7 kg N/ha/år	9,7 kg N/ha/år	9,7 kg N/ha/år
Det ansørgtes samlede bidrag til kystvandet Spøttrup Sø, Ålbæk (areal x 9,7) x 37 % Sønder Lem Vig (areal x 9,7) x 75 %	215 kg N/år	793 kg N/år	47 Kg N/år

Ansøgt N-bidrag af samlede N-bidrag	0,4 %	0,2 %	0,8 %
-------------------------------------	-------	-------	-------

$$*1 - (63(\text{middel})/100) = 0,37$$

$$*1 - (25(\text{middel})/100) = 0,75$$

Fosfor til Spøttrup Sø, Sønder Lem Vig og Ålbæk

Oplandsberegning:	Spøttrup Sø	Sønder Lem Vig	Ålbæk
Areal til udspredning (ejede- og forpagtede arealer)	60 ha	109 ha	13 ha
Overskud per hektar	8,4 kg P	8,4 kg P	8,4 kg P
% forøgelse i godkendelsesperioden	3,4 %	3,4 %	3,4 %
Worst case udvaskning	1 kg P/ha	1 kg P/ha	1 kg P/ha
Worst case påvirkning fra husdyrbruget	2,0 kg P	3,7 kg P	0,4 kg P
Samlet belastning i oplandet jf. Vandplan	891 kg P	2.744 kg P	41 kg P
Husdyrbrugets del af påvirkningen	0,22 %	0,13 %	1,0 %

Husdyrbrugets arealer udgør en meget lille del af de to søers samlede opland, og husdyrbrugets påvirkning af vandområderne udgør derfor langt under 5 % af den samlede nitrat- og fosforbelastning til kystvandsområdet Kås Bredning mm., samt til Sønder Lem Vig og Spøttrup Sø. Arealerne i oplandet til Ålbæk udgør en større andel, da oplandet til Ålbæk kun udgør 236 ha. Afskæringskriterierne i Miljøstyrelsens vejledning for kvælstof og fosfor er dog også overholdt for arealer i oplandet til Ålbæk.

Afskæringskriteriet for projektets påvirkning i sig selv vurderes derfor at være overholdt.

Afsluttende konklusion

Ved en samlet vurdering af udviklingen i antallet af dyreenheder og andre kilder til nitrat- og fosforbelastning i oplandene samt beregning af kvælstof- og fosforbelastningen fra husdyrbrugets udbringningsarealer kan det jf. Miljøstyrelsens vejledning afvises, at det ansøgte projekt i sig selv eller i kumulation med andre planer og projekter vil påvirke eller skade de habitat- og fuglebeskyttelsesområder, som ligger indenfor kystvandsoplandet, væsentligt. Samtidig afvises det, at projektet vil føre til tilstandsændringer i Spøttrup Sø og Sønder Lem Vig.

Da det på baggrund af ovenstående vurderinger og beregninger kan afvises, at projektet i sig selv eller i kumulation med andre planer og projekter, vil medføre nogen skadevirkning på nærmeste Natura 2000

områder, kan det, grundet fortynding af de udledte næringsstoffer ligeledes afvises, at Natura 2000 områder, som ligger længere væk, vil lide nogen skade som følge af det ansøgte projekt.

Bilag 14. Ansøgningskema 18430, version 7